

From: "Hans Broekhuizen" <[REDACTED]@twenterand.nl>
Sent: 17/05/2023 12:49:22
<[REDACTED]@almelo.nl>, <[REDACTED]@almelo.nl>, <[REDACTED]@almelo.nl>, <[REDACTED]@borne.nl>, <[REDACTED]@borne.nl>, <[REDACTED]@dinkelland.nl>, <[REDACTED]@dinkelland.nl>, <[REDACTED]@enschede.nl>, <[REDACTED]@haaksbergen.nl>, <[REDACTED]@haaksbergen.nl>, "Jorrit Eijbersen" <[REDACTED]@hellendoorn.nl>, <[REDACTED]@hellendoorn.nl>, <[REDACTED]@hengelo.nl>, <[REDACTED]@hengelo.nl>, <[REDACTED]@hofvantwente.nl>, <[REDACTED]@hofvantwente.nl>, <[REDACTED]@losser.nl>, <[REDACTED]@losser.nl>, <[REDACTED]@oldenzaal.nl>, <[REDACTED]@oldenzaal.nl>, <[REDACTED]@rijssen-holten.nl>, <[REDACTED]@tubbergen.nl>, <[REDACTED]@tubbergen.nl>, <[REDACTED]@twenterand.nl>, <[REDACTED]@twenterand.nl>, <[REDACTED]@wierden.nl>, <[REDACTED]@wierden.nl>
To: <[REDACTED]@almelo.nl>, <[REDACTED]@almelo.nl>, <[REDACTED]@almelo.nl>, <[REDACTED]@borne.nl>, <[REDACTED]@borne.nl>, <[REDACTED]@dinkelland.nl>, <[REDACTED]@dinkelland.nl>, <[REDACTED]@enschede.nl>, <[REDACTED]@haaksbergen.nl>, <[REDACTED]@haaksbergen.nl>, "Jorrit Eijbersen" <[REDACTED]@hellendoorn.nl>, <[REDACTED]@hellendoorn.nl>, <[REDACTED]@hengelo.nl>, <[REDACTED]@hengelo.nl>, <[REDACTED]@hofvantwente.nl>, <[REDACTED]@hofvantwente.nl>, <[REDACTED]@losser.nl>, <[REDACTED]@losser.nl>, <[REDACTED]@oldenzaal.nl>, <[REDACTED]@oldenzaal.nl>, <[REDACTED]@rijssen-holten.nl>, <[REDACTED]@tubbergen.nl>, <[REDACTED]@tubbergen.nl>, <[REDACTED]@twenterand.nl>, <[REDACTED]@twenterand.nl>, <[REDACTED]@wierden.nl>, <[REDACTED]@wierden.nl>
Cc: "(ENS-DIR)" <[REDACTED]@enschede.nl>, <[REDACTED]@enschede.nl>, <[REDACTED]@enschede.nl>, "Hans Broekhuizen" <[REDACTED]@twenterand.nl>
Subject: Agenda met bijlagen Twentse Regietafel Asielinstroom 25 mei 2023

Beste collega's,

Bijgaand stuur ik jullie de agenda met bijlagen van de Twentse Regietafel Asielinstroom op donderdag 25 mei 2023 om 15.30 uur in het Stadhuis van Almelo.

Naast de deelnemers, verzend ik bovengenoemde stukken ook naar de betrokken bestuurders. Zo is ieder op de hoogte wat er besproken wordt.

Met vriendelijke groet,

Hans Broekhuizen

Voorzitter Twentse Regietafel Asielinstroom

Op deze e-mail is [de disclaimer van de gemeente Twenterand](#) van toepassing.

Agenda Twentse Regietafel Asielinstroom

Datum: 25 mei 2023, 15.30-17.00

Locatie: Raadszaal Stadhuis Almelo, Haven Zuidzijde 30 te Almelo

1. Opening & vaststellen agenda

2. Stand van zaken opvangplekken

Aan de hand van een presentatie ter vergadering wordt een toelichting gegeven op de stand van zaken opvangplekken in relatie tot de (te behalen) streefcijfers reguliere opvang en opvang Oekraïners (ook gekoppeld aan de brief van de CdK).

3. Bestuurlijk overleg wonen op 5 juni

Op 5 juni a.s. is de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening te gast bij het bestuurlijk overleg wonen van de provincie. Onderwerp op de agenda is onder andere het huisvesten van statushouders. Wie van de leden van de TRA is daarbij aanwezig en wil de TRA nog zaken meegeven?

4. Brief medeoverheden capaciteitsbesluit en taakstelling huisvesting (bijlage)

5. Actualiteiten

6. Verslag TRA 29 maart (bijlage)

7. Wvttk

De volgende vergadering is op 5 juli van 15.00-16.30u in de raadszaal in Almelo

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 2 mei 2023

Onderwerp Capaciteitsbehoefte asielopvang en taakstelling huisvesting 2023-II

Geachte Commissarissen van de Koning, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders, en corporatiebestuurders,

De opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden, de huisvesting van vergunninghouders én de integratie van nieuwkomers in onze samenleving zijn grote opgaven. Gezamenlijk hebben we de afgelopen maanden, met uiterste inspanning van veel van uw gemeenten, provincies en andere samenwerkingspartners, gezorgd voor voldoende opvang en huisvesting. Wij zijn u daarvoor zeer erkentelijk.

De komende maanden zal het beroep op medeoverheden onverminderd groot zijn. De omgeving rondom de Europese Unie blijft onrustig en dat zal naar verwachting tot een hogere asielinstroom leiden dan bij de vorige prognose (najaar 2022) werd verwacht. Bovendien zal een aanzienlijk deel van de asielzoekers dat nu aankomt of in de opvang zit, uiteindelijk een verblijfsvergunning krijgen. Daarmee krijgen zij ook recht op huisvesting in een gemeente en gaan zij inburgeren in de samenleving.

Over deze ontwikkelingen en de verwachtingen voor het komende half jaar is de Tweede Kamer geïnformeerd bij brief van 28 april 2023¹. Met deze brief informeren wij u over de inhoud van de brief aan de Tweede Kamer en wat dat betekent voor de opgaven op het gebied van opvang en huisvesting. Tevens stellen wij u op de hoogte welk traject is ingezet om tot een versterkte governance voor de interbestuurlijke samenwerking te komen. Deze brief gaat achtereenvolgens in op de onderstaande ontwikkelingen en onderwerpen.

- 1) Actuele ontwikkelingen en maatregelen kabinet;
- 2) Capaciteitsbesluit COA 2023-I;
- 3) Provinciale verdeling opvangbehoefte;
- 4) Taakstelling huisvesting 2023-II;
- 5) Versterking governance bestuurlijke samenwerking LRT/PRT (incl. bestuurlijke afstemming opvang ontheemden uit Oekraïne).

¹ [Kamerbrief over actuele situatie asielketen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

1. Actuele ontwikkelingen en maatregelen kabinet

De toenemende opgave op het asieldomain is niet alleen in Nederland zichtbaar, maar ook in de rest van Europa. Het kabinet verwacht, op basis van de huidige inzichten uit de Meerjarige Productieprognose van het ministerie van Justitie en Veiligheid, dat er dit jaar een instroom is van ruim 70.000 asielzoekers. Door de verwachte instroom van asielzoekers neemt de druk op de behandelcapaciteit bij de IND verder toe, evenals het aantal benodigde opvangplekken. De opwaartse trend staat niet op zichzelf, maar vindt plaats na een jaar van uitdagingen in de opvang van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne waarvoor medeoverheden en andere organisaties grote inspanningen hebben geleverd. Bovendien zijn er mede als gevolg van de asielmigratie andere maatschappelijke vraagstukken die veelal op lokaal niveau en binnen de grenzen van gemeenten samenkomen, zoals onderwijs en zorg. Het kabinet gaat met medeoverheden deze opgaven gezamenlijk aan.

Tegen deze achtergrond acht het kabinet het noodzakelijk om, in aanvulling op bestaande maatregelen en de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen, verdere maatregelen te nemen. Het uiteindelijke doel hiervan is om migratie naar Nederland zoveel mogelijk gestructureerd te laten verlopen door de instroom beheersbaar te krijgen, ongewenste migratiebewegingen zoveel mogelijk te beperken, te zorgen voor voldoende opvang in een duurzaam opvangstelsel, en het draagvlak voor migratie in onze samenleving te behouden en te versterken.

Het kabinet zet daarom in op een aantal maatregelen op het gebied van (1) instroom, (2) doorstroom, (3) opvang en (4) uitstroom en vertrek. Die inzet is gericht op:

1. Het krijgen van grip op de asielinstroom door inzet in Europa;
2. Toepassing van een rechtvaardig, humaan en effectief landenbeleid; realisatie van een versnelling bij de IND om in te lopen op de voorraden; en verbetering van de doorstroom door een efficiënt identificatie- en registratieproces;
3. Beter sturing op het realiseren voldoende opvangcapaciteit door inzet op de governance en versterking van de Provinciale Regietafels (zie verderop in de brief onder paragraaf 5); aanvullende maatregelen van het COA om extra opvangplekken te realiseren; realisatie van duurzame opvangcapaciteit in lijn met de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) en door middel van stabiele COA-financiering; het beter benutten van de potentie van kleinschalige opvang (o.a. met het Rode Kruis); en ondersteuning op andere beleidsdomeinen zoals onderwijs en zorg;
4. Bevordering van de uitstroom van vergunninghouders naar huisvesting (zie verderop in de brief onder par. 3); en het blijvend stimuleren van vertrek voor afgewezen asielzoekers.

Wetvoorstel gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen

Het wetsvoorstel gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) is op 28 maart 2023 verzonden aan de Tweede Kamer voor parlementaire behandeling. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de

lagere regelgeving in de vorm van een Algemene Maatregel van Bestuur die apart aangeboden wordt voor consultatie aan de medeoverheden. Medeoverheden en ketenpartners uit de migratieketen doen tegelijkertijd met de consultatiefase een toets op de uitvoerbaarheid van deze regelgeving. Ook wordt in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid een financiële toets (art 2 Financiële verhoudingswet) opgesteld. Op 16 mei vindt een technische briefing plaats van de afdeling van de Raad van State over het wetsvoorstel. Op 25 mei vindt een ronde tafelgesprek en technische briefing plaats in de Tweede Kamer over het wetsvoorstel. De parlementaire behandeling van het wetsvoorstel vindt naar verwachting spoedig daarna plaats. De inzet van het kabinet is het wetsvoorstel zo snel mogelijk in werking te laten treden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Ons kenmerk
4639786

Ondersteuning sociaal domein

Het realiseren van opvangvoorzieningen heeft gevolgen voor de lokale organisatie van de voorzieningen binnen het sociaal domein. Dit geldt temeer nu ook andere opgaven binnen de grenzen van gemeenten samenkomen, zoals de opvang van ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting en inburgering van vergunninghouders. Daarom kijkt het kabinet op alle fronten naar mogelijkheden om de belemmeringen om opvang te realiseren weg te nemen. Met voldoende opvangcapaciteit en stabiliteit kunnen onnodige verhuisbewegingen bijvoorbeeld worden voorkomen, en daarmee kan de aansluiting op sociale voorzieningen en onderwijs beter worden georganiseerd. Dit draagt tevens bij aan het versterken van een doorgaande lijn op participatie en inburgering. Voorbeelden van maatregelen zijn de voorbereiding van wetgeving voor tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen op het gebied van onderwijs, het regelen van de toegang tot de huisartsenzorg (door het COA en GZA/gezondheidszorg asielzoekers), het stimuleren van woningdeling bij het huisvesten van vergunninghouders alsook het stimuleren van de arbeidsparticipatie van vergunninghouders. Departementen, gemeenten en provincies hebben gezamenlijk de knelpunten en oplossingsrichtingen geïnventariseerd. De komende periode volgt nadere uitwerking.

Een meer gedetailleerde beschrijving van alle maatregelen van het kabinet op het gebied van instroom, doorstroom en uitstroom vindt u in de bovengenoemde brief aan de Tweede Kamer van 28 april 2023.

2. Capaciteitsbesluit COA 2023-I

Twee keer per jaar stelt COA het capaciteitsbesluit vast. Het capaciteitsbesluit bevat de verwachte benodigde capaciteitsbehoefte (aantal opvangplekken) in de aankomende periode. Gelet op de nieuwe instroomcijfers is de capaciteitsbehoefte iets verhoogd van 75.500 naar 77.100 opvangplekken op 1 januari 2024. Gezien de ontwikkelingen op het gebied van instroom is het de verwachting dat de capaciteitsbehoefte na 1 januari 2024, in de periode tot 1 januari 2025, substantieel zal stijgen. Hierover wordt in het najaar, bij het volgende reguliere ijkmoment, een capaciteitsbesluit genomen, waarover u geïnformeerd wordt.

Onderdeel van de COA-capaciteitsbehoefte zijn 3.660 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Daarnaast is voor 1 januari 2024 de opvangbehoefte voor amv door het Nidos 3.200 plekken in gemeenten. Voor beide groepen betreft het (zeer) kleinschalige opvang (van enkele amv tot

maximaal 50). Deze amv worden intensief begeleid. De opvangsituatie voor deze amv blijft zeer nijpend.

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Tevens zijn 3.000 plekken benodigd voor derdelanders uit Oekraïne die na 4 september 2023 geen bescherming meer hebben onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming onderdeel van de COA-capaciteitsbehoefte. Deze groep zal rond 4 september instromen in de COA-opvang in afwachting van de start van hun asielpcedure. Deze 3.000 plekken maken onderdeel uit van de 77.100.

Ons kenmerk
4639786

3. Provinciale verdeling capaciteitsbehoefte reguliere asielopvang

Conform de aan de LRT afgesproken verdeelsleutel, die gehanteerd wordt totdat de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) in werking treedt, wordt de benodigde opvangcapaciteit verdeeld over de provincies. Het gaat dan om de verdeling van de extra benodigde opvang van 1.600 bovenop de eerdere verdeling van de 75.500 opvangplekken.

Onderstaand ziet u in tabel 1 wat dat betekent voor de verdeling over en daarmee de opgave voor de provincies. Hoe de verdeling van opvangplekken vervolgens plaatsvindt binnen de provincie tussen de gemeenten, is aan iedere PRT om zelf overeen te komen. Het verzoek is om, net zoals in het Wetvoorstel gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, geen restricties te hanteren ten aanzien van de te plaatsen doelgroep op (crisisnood)opvanglocaties. Hoewel wij begrip hebben voor de maatschappelijke dynamiek die de komst van een locatie met zich kan meebrengen, leiden dergelijke restricties er in de praktijk toe dat veel plekken niet inzetbaar zijn en bepaalde groepen lastig plaatsbaar zijn of juist te geconcentreerd op bepaalde locaties.

Provincie	Huidige reguliere opvang-plekken op 1-4-2023	Opgave extra opvangplekken (gewogen)	Opvangplekken verdeelsystematiek november 2022	Provinciale opgave 1-1-2024	Benodigde verhoging t.o.v. huidig aantal reguliere opvangplekken
Drenthe	3.416	20	3.533	3.553	137
Flevoland	3.034	17	3.432	3.449	415
Friesland	3.073	30	3.744	3.774	701
Gelderland	4.735	136	7.454	7.590	2.855
Groningen	3.781	24	3.827	3.851	70
Limburg	2.596	71	4.284	4.355	1.759
Noord-Brabant	4.258	202	9.456	9.658	5.400
Noord-Holland	2.518	358	11.072	11.430	8.912
Overijssel	2.396	80	4.001	4.081	1.685
Utrecht	2.101	112	4.681	4.793	2.692
Zeeland	340	47	1.422	1.469	1.129
Zuid-Holland	2.904	504	18.593	19.097	16.193
Totaal	35.152	1.600	75.500	77.100	41.948

Het realiseren van voldoende structureel inzetbare opvangplekken is een opgave die is belegd aan de Provinciale Regietafels. In algemene zin wordt de opgave doortastend ter hand genomen, zij het dat er provinciale en regionale verschillen

zijn in aanpak en tempo. Belemmerende factor is dat locaties niet van de ene op de andere dag inzetbaar zijn. Met andere woorden, er gaat tijd verloren tussen de bestuurlijke keuze voor een locatie en de daadwerkelijke realisatie ervan. Dit geldt met name voor structureel inzetbare locaties die over het algemeen een langere realisatietijd kennen. Het is van groot belang om de periode tot aan het moment dat het COA over voldoende structureel inzetbare opvangplekken beschikt, te overbruggen. Tegen deze achtergrond vragen we u om ook (grootschalige) opvanglocaties te realiseren die tijdelijk kunnen worden ingezet.

Tot slot is in de bijlage bij deze brief een tabel opgenomen waarin alle opgaven op het gebied van asielopvang, opvang Oekraïense ontheemden, crisisnoodopvang en huisvesting, zijn opgenomen per provincie (en waar van toepassing, per veiligheidsregio). In deze bijlage wordt ook apart duidelijk gemaakt wat de opgave per provincie is voor de opvang van amv door het COA, die deel uitmaakt van het totale COA-capaciteitsbesluit, en de Nidos opgave, die meetelt voor de taakstelling huisvesting. Beide categorieën voor opvang van amv verhogen de totale opgaven niet.

4. Taakstelling huisvesting 2023-II

De taakstelling 2023-II wordt (voor het tweede half jaar) vastgesteld op 27.300 vergunninghouders.² Dit is een taakstelling die hoger is dan de taakstellingen uit 2016, toen grote aantallen Syriërs gehuisvest moesten worden. De verwachting is dat in de komende taakstellingsperiodes het aantal te huisvesten vergunninghouders verder zal stijgen. Dit komt door de eerder genoemde aanhoudend hoge asielinstroom uit met name onveilige landen en de maatregelen om voorraden in te lopen bij de IND, die in veel gevallen ook tot een nareisverzoek leiden. Het grootste aantal nareizigers als gevolg van dit jaar afgehandelde aanvragen wordt verwacht in 2024.

Deze aantallen stellen gemeenten, corporaties, provincies en het rijk voor grote uitdagingen in het huisvesten van vergunninghouders, zeker gezien de huidige woningmarkt. De tijdige huisvesting van vergunninghouders is echter van groot belang voor de integratie en participatie in onze samenleving. Het draagt eraan bij dat vergunninghouders kunnen meedoen en snel werk kunnen vinden, waarmee zij ook minder vaak in een kwetsbare positie komen. Dit voorkomt structureel hogere maatschappelijke kosten en maakt de kans op gerelateerde leefbaarheidsvraagstukken in de wijk kleiner.

De snelste en meest gebruikelijke manier om dat te bereiken is huisvesting in de bestaande woningvoorraad van corporaties, maar met de steeds groter wordende taakstelling biedt dat in steeds minder gemeenten voldoende oplossingen. Dat komt mede doordat het bij vergunninghouders in toenemende mate gaat om kleine huishoudens en enkele relatief grote, terwijl de Nederlandse woningvoorraad voor een aanzienlijk deel bestaat uit woningen voor gezinnen. Het is daarom cruciaal dat de sociale woningvoorraad wordt vergroot en dat de bestaande voorraad beter wordt benut. Het kabinet blijft gemeenten hierin ondersteunen.

² In de bijlage Taakstelling Huisvesting Vergunninghouders 2023-II vindt u de taakstelling per gemeente. Indicatief is daar ook de huisvesting van amv vergunninghouders per gemeente inzichtelijk gemaakt.

Voor het uitbreiden van de woningvoorraad zijn in de woondeals afspraken gemaakt over de bouw van ruim 935.000 woningen in de periode 2022 tot en met 2030, waarvan twee derde betaalbaar. De bouw van flexwoningen is de snelste wijze om het aantal woningen te vergroten. Flexwoningen worden snel, fabrieksmatig en duurzaam gebouwd. Doordat ze verplaatsbaar en demontabel zijn, kunnen ze op plekken staan waar permanente woningbouw (nog) niet mogelijk is en kunnen ze vaak met snelle procedures worden geplaatst. Zo ontstaat een flexibele schil in de woningmarkt om te kunnen inspelen op veranderingen.

Met een divers palet aan maatregelen wordt gewerkt aan de versnelling. Zo zijn er diverse financiële regelingen waar een beroep op kan worden gedaan, zoals de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen (RHA) die eind mei 2023 weer wordt opengesteld³ en de financiële herplaatsingsgarantie.⁴ Ook heeft het kabinet heeft in de Voorjaarsnota 2023 circa € 300 miljoen vrij gemaakt om flexwoningen meerjarig te kunnen ondersteunen. Hiermee geven we gemeenten, corporaties en bouwers tevens een duidelijk signaal dat het doorgroeien naar de flexibele schil in de woningmarkt.⁵ Verder heeft het RVB circa 2.000 woningen ingekocht, zodat die ook snel geleverd kunnen worden aan gemeenten, corporaties en bijvoorbeeld ook COA en is AEDES een collectieve inkoop gestart voor 8.000 woningen dit jaar.

Via de Taskforce en Uitvoeringsorganisatie Versnelling Tijdelijke Huisvesting (UVTH) worden gemeenten, provincies, corporaties en andere woningmarktpartijen actief ondersteund bij de realisatie van flexwoningen. Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte kan het bijvoorbeeld gaan om juridisch of financieel advies, het wegwerken van hobbels in projecten of het najagen van afspraken. In een enkel geval wordt heel actieve projectondersteuning geboden. De UVTH heeft daarnaast onder andere geïnventariseerd welke juridische belemmeringen gemeenten ervaren bij het versneld realiseren van flexwoningen. Door middel van het samenstellen van een *toolbox* zijn adviezen hoe om te gaan met deze belemmeringen gebundeld en te raadplegen voor alle partijen.⁶ Een overzicht van deze aanpak vindt u in de brief aan de Tweede Kamer van 2 mei jl.. Met deze aanpak is een aantal mijlpalen bereikt waar we dit en volgend jaar op kunnen doorbouwen en welke bijdragen aan de versnelling van tijdelijke huisvesting. Het heeft ons geleerd dat de versnelling in zowel het ontwerp als de bouw gerealiseerd kan worden. Maar de wens om locaties versneld beschikbaar te krijgen en ook de procedures sneller te doorlopen is nog niet voldoende bereikt. Te vaak nog breken partijen niet door locatiespecifieke uitdagingen heen. Van belang is daarom voor alle betrokkenen, ondanks de economische tegenwind, om actief te blijven 'jagen' om zo geschikte locaties te vinden of locatie geschikt te maken. De rol van het Rijk daarin is onder andere actieve ondersteuning te blijven bieden aan projecten, projecten te stimuleren, de bouw te versterken, verdere belemmeringen weg te nemen en

³ <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/rha>

⁴ <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/versnellen-tijdelijke-huisvesting/financiele-herplaatsingsgarantie>

⁵ [Aanbiedingsbrief bij Voorjaarsnota 2023 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁶ [Toolbox | Versnellen tijdelijke huisvesting | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

betrokken partijen verder toe te rusten voor nu en in de toekomst. Wij rekenen erop dat medeoverheden en corporaties de verantwoordelijkheid zullen blijven nemen voor de versnelde realisatie van flexwoningen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Ons kenmerk
4639786

Met het oog op de beperkte mogelijkheden die gemeenten hebben om grote gezinnen (zeven of meer personen) te huisvesten, streeft de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening ernaar om begin juli een regeling te openen voor het aanpassen van woningen zodat deze geschikt zijn voor het huisvesten van grote gezinnen. Hierbij kan gedacht worden aan het plaatsen van een dakkapel of een uitbouw. Voor 2023 is vanuit de RHA 3,5 mln. euro beschikbaar voor deze regeling. Omdat de asielinstroom ook komende jaren hoog blijft, is door het kabinet besloten om voor deze regeling aanvullend 12 mln. euro beschikbaar te stellen voor de periode 2024 tot en met 2026. Hiermee worden gemeenten meerjarig in staat gesteld om de sociale woningvoorraad meer geschikt te maken voor bewoning door grote gezinnen.

Voor de kleinere huishoudens kunnen gemeenten de bestaande voorraad beter benutten door bijvoorbeeld woningdelen en hospitaverhuur. Het realiseren van nieuwe tussenvoorzieningen geeft ruimte om de kleinere huishoudens te laten beginnen met integreren en participeren in de gemeente waar zij aan gekoppeld zijn, om na een periode – al dan niet anticiperend op de komst van gezinsleden – door te verhuizen naar een reguliere woning. Daarnaast wordt door alle ketenpartners in samenwerking gewerkt aan het wegnemen van belemmeringen in het huisvestingsproces.

Tot slot zijn wij voornemens om bij te dragen aan het huisvesten van vergunninghouders en andere gemeentelijke doelgroepen door gemeenten via het COA flexwoningen aan te bieden bij afspraken over het realiseren van opvangplekken.

5. Versterking governance Landelijke Regietafel Migratie (LRT), Integratie/Provinciale Regietafels (PRT) en bestuurlijke afstemming opvang ontheemden uit Oekraïne

De aanhoudend hoge asielinstroom en de opgaven op het gebied van huisvesting en integratie, ook in combinatie met de opvang van ontheemden uit Oekraïne, maken het noodzakelijk om ook de interbestuurlijke samenwerking te versterken. De Landelijke Regietafel Migratie en Integratie (LRT) is eind 2015 opgericht met het doel om als Rijk, provincies, gemeenten en COA op bestuurlijk niveau gezamenlijk invulling te geven aan de grote uitdagingen die de verhoogde asielinstroom met zich meebracht op het terrein van de opvang van asielzoekers en de huisvesting voor vergunninghouders. De directe aanleiding van de instelling van de regietafel was de gezamenlijke uitwerking van het Bestuursakkoord verhoogde asielinstroom, gesloten op 27 november 2015. Naast deze LRT werden ook provinciale en regionale regietafels ingesteld waar de uitvoering van de afspraken regionaal werden besproken onder coördinatie van de commissarissen van de Koning in hun rol als rijksorgaan.

Sinds de signalering in het najaar van 2019 van een mogelijk opvangtekort is de samenwerking en afstemming tussen het Rijk en medeoverheden (Commissarissen van de Koning, provincies, gemeenten en veiligheidsregio's)

over opvang, huisvesting en integratie steeds verder geïntensiveerd waarbij een groot aantal bestuurlijke en ambtelijke overleggen is gecreëerd. Tegelijk zijn er diverse thema's zoals op het terrein van (gezondheids)zorg en onderwijs die randvoorwaardelijk zijn voor een goede (asiel)opvang, huisvesting en integratie die nog geen plaats hebben in de bestaande overlegstructuren van de LRT. Daarnaast vraagt de huidige situatie, onder andere met het oog op de inwerkingtreding van de Wetsvoorstel gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, om een versterking van de Provinciale Regietafels (PRT's). De LRT heeft daarom op 6 april 2023 gesproken over het belang van een versterking van de governance van de LRT en PRT's.

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Ons kenmerk
4639786

Landelijke Regietafel

Er is besloten dat de LRT dé centrale tafel blijft waar Rijk en medeoverheden afstemmen over onderwerpen van reguliere opvang, huisvesting en integratie, als ook randvoorwaardelijke onderwerpen zoals onderwijs en (gezondheids)zorg. De ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs sluiten daarom als agendalid aan. De rol van het Veiligheidsberaad voor wat betreft de bestuurlijke afstemming over crisisnoodopvang vervalt per 1 juli 2023. Ten aanzien van de individuele veiligheidsregio's die nog een bijdrage leveren aan crisisnoodopvang, vindt de afstemming daarover plaats via de LRT-PRT structuur. Voor continuering van deze crisisnoodopvang wordt de huidige financieringssystematiek gehandhaafd.

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid neemt daarnaast het voorzitterschap van de LRT over van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening vertegenwoordigt ook de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de LRT.

Provinciale Regietafels

De PRT's worden al steeds meer de gremia waar op provinciaal (en/of regionaal) niveau de integrale opgaven van opvang en huisvesting worden besproken, afspraken worden gemaakt en/of ervaringen worden uitgewisseld. Het Wetvoorstel gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen en de mogelijkheid om taakstellingen uit te wisselen vragen om een eenduidigere samenstelling en een meer formele cyclus die aansluit op sleutelmomenten (bv. taakstellingen huisvesting, capaciteitsbesluiten opvang, verdeelbesluiten onder het wetsvoorstel). Tevens zal bekeken moeten worden wat randvoorwaardelijk nodig is voor een versterking van de PRT. Tegen die achtergrond is het van belang dat er een sterkere inhoudelijke verbinding tussen de PRT's en LRT komt, waardoor beter ingespeeld kan worden op signalen over voortgang en knelpunten bij de realisatie van provinciale en landelijke opgaven.

In de komende weken zal, samen met medeoverheden, een voorstel worden gedaan voor de LRT hoe de PRT's versterkt kunnen worden, met ruimte voor provinciaal en regionaal maatwerk. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan capaciteit, maar ook aan inhoudelijke ondersteuning vanuit het Rijk. Het onderzoek in het kader van artikel 2 inzake de Spreidingswet, dat momenteel in de afrondingsfase is, dient mede als uitgangspunt voor dit traject.

Vooruitlopend op dit proces van versterking en met het oog op het belang van een nauwe samenwerking tussen Rijk en medeoverheden, zal het Rijk op hoogambtelijk niveau de komende periode aanwezig zijn bij de PRT's. Hierover is al contact geweest met de voorzitters van de PRT's. Ook wijst het Rijk per PRT een accounthouder toe die aanwezig zal zijn bij de toegewezen PRT en daar een verbindende en voorlichtende rol speelt tussen Rijk en medeoverheden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Ons kenmerk
4639786

Bestuurlijke afstemming opvang ontheemden uit Oekraïne

De bestuurlijke afstemming over de gemeentelijke opvang van ontheemden uit Oekraïne vindt plaats tussen het Rijk en de VNG als het gaat om de bestuurlijke, financiële en juridische randvoorwaarden en kader en tussen Rijk en Veiligheidsberaad als het gaat om de realisatie van opvangplekken. Een jaar na het begin van deze crisis is de feitelijke situatie aan het veranderen en wordt ook de juridische situatie gewijzigd. De opvang van Oekraïense ontheemden zal naar verwachting nog langer duren. We zien dat de asielopvang en de opvang van Oekraïense ontheemden in de uitvoering steeds dichterbij elkaar komen. Daarnaast wordt het staatsnoodrecht vervangen door de Tijdelijke Wet opvang ontheemden uit Oekraïne (Tw Oek) waarbij de verantwoordelijkheid voor de opvangtaak verschuift van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders. In het Bestuurlijke afsprakenkader ontheemden uit Oekraïne (d.d. 6 juli 2022) staan afspraken met betrekking tot de huidige werkwijze en governance. In dit afsprakenkader staat ook dat deze tenminste geldig is tot de Tijdelijke Wet van kracht is.

Het uitgangspunt van de herziening is dat de bestuurlijke afstemming over ontheemden uit Oekraïne op nationaal niveau bij inwerkingtreding van de tijdelijke wet en uiterlijk 1 januari 2024 zal lopen via de LRT. Op regionaal niveau blijven voorlopig de bestaande werkvormen nog bestaan, waarbij wordt bezien welke rol de PRT's eventueel kunnen vervullen zodat goede aansluiting bij asielopvang mogelijk wordt. Bij de uitwerking wordt gekeken naar zowel het proces van bestuurlijke afstemming op provinciaal/regionaal niveau als naar de meer operationele en coördinerende taken die de Veiligheidsregio's op dit moment nog vervullen. Nieuwe afspraken hierover worden vastgelegd in een nieuw Bestuurlijk Afspraken Kader dat gelijktijdig aan de tijdelijke wet in werking treedt en uiterlijk 1 januari 2024. De Veiligheidsregio's blijven de huidige rol vervullen tot de inwerkingtreding van de Tw Oek en uiterlijk 1 januari 2024.

Tot slot

De opvang en huisvesting vraagt veel van alle overheden en andere organisaties, en zullen dat ook de komende jaren blijven doen. Met de maatregelen die het kabinet heeft aangekondigd in de brief van 28 april 2023, is de verwachting wel dat meer grip op met name asielmigratie komt en de huisvesting van vergunninghouders beter gerealiseerd kan worden. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat er veel van u wordt gevraagd. Wij willen u hierbij zo goed mogelijk ondersteunen en blijven graag met u in gesprek hierover.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Ons kenmerk
4639786

Eric van der Burg

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Hugo de Jonge

Bijlagen:

- Overzicht opgaven opvang en huisvesting
- Taakstelling Huisvesting Vergunninghouders 2023-II per gemeente
- Contactpersonen huisvesting vergunninghouders
- Versnellen tijdelijke huisvesting
- Financiële herplaatsingsgarantie flexwoningen
- Fysieke herplaatsingsgarantie

Opgaven opvang en huisvesting

Versie 2 mei 2023

In dit document is een overzicht weergegeven van de opgave voor opvang en huisvesting per provincie en veiligheidsregio alsmede de realisatie per aangegeven peildatum. Hieronder is kort toegelicht wat er in de verschillende kolommen kan worden afgelezen.

Noodopvang Oekraïne

De weergegeven opgave voor het aantal opvangplekken ten behoeve van ontheemden uit Oekraïne is gebaseerd op de realisatie van 90.000 opvangplekken en de verdeelsleutel zoals die met de veiligheidsregio's overeen is gekomen, namelijk 2.000 plekken per veiligheidsregio plus in totaal 40.000 plekken die zijn verdeeld op basis van de oppervlakte en inwoners per regio. Zie hiervoor ook de bijhorende Kamerbrief.¹

Opgave COA-opvangplekken

In onderstaand overzicht is het aantal COA-opvangplekken weergegeven dat per 1 januari 2024 nodig is volgens het capaciteitsbesluit 2023-I (77.100). De genoemde opgave is opgesteld o.b.v. inwoners en reguliere capaciteit COA op 01/04/2023. De verdeling van de opgave over de provincies is gedaan op basis van de verdeelsleutel die gebaseerd is op de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen en aan de Landelijke Regietafel Migratie & Integratie (LRT) is vastgesteld. Hoe de verdeling van de opvangplekken plaatsvindt binnen de provincie is aan de Provinciale Regietafels (PRT's).

Voor de verdeling van COA AMV en Nidos AMV: zie paragraaf AMV en Tabel 2.

Noodopvang COA

Naast crisisondopvang en reguliere opvang zijn er ook noodopvangplekken met een lager dan gewenst kwaliteitsniveau vaak van tijdelijke aard onder verantwoordelijkheid van het COA waar asielzoekers en vergunninghouders worden opgevangen. In dit overzicht wordt ook over dit type opvangplekken gerapporteerd, het is echter het streven dat deze opvangplekken worden vervangen door opvangplekken met een regulier kwaliteitsniveau volgens de opgave COA-opvangplekken.

Crisisondopvang Asielzoekers

Voor de realisatie van het aantal crisis noodopvangplekken per veiligheidsregio zijn in onderstaand overzicht het aantal plekken op locaties opgenomen voor kortdurende opvang, gecoördineerd door gemeenten en onder verantwoordelijkheid van veiligheidsregio's.

De veiligheidsregio's Groningen, Drenthe, Gelderland-Zuid en Gooi en Vechtstreek hebben respectievelijk 120, 110, 70 en 100 crisisondopvangplekken (voor asielzoekers) geleverd die inmiddels Noodopvang zijn geworden. Deze plekken zijn dus geen onderdeel meer van de crisisondopvang, maar maken onderdeel uit van de kolom Capaciteit Noodopvang.

Huisvesting vergunninghouders

Als wettelijke opgave is in dit overzicht de taakstelling 2023-I gebruikt (incl. voor- en achterstanden). Deze taakstelling is gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente. Om tot een overzicht te komen op provincie- en VR-niveau zijn de opgaven en realisatiecijfers van de gemeenten die binnen een provincie of VR vallen bij elkaar op geteld. Voor de taakstelling 2023-II is een taakstelling van 27.300 opgenomen, eveneens o.b.v. het aantal inwoners per gemeente. Onderdeel van de huisvesting vergunninghouders is de taakstelling amv, zie hiervoor paragraaf AMV.

¹ [Verzamelbrief opvang Oekraïne | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Tabel 1

Provincie Veiligheidsregio	Opvang Oekraïne			Opgave COA-opvangplekken			Noodopvang COA	Crisisnoodopvang Asielzoekers	Huisvesting vergunninghouders			
	Opgave	Realisatie	Verschil	Opgave Regulier	Realisatie	Verschil	Realisatie	Realisatie	Taakstelling 2023-I	Realisatie	Verschil	Taakstelling 2023-II
Groningen	4.052	2.346	1.706	3.851	3.781	70	1.608	0	711	156	555	916
<i>Groningen</i>	4.052	2.346	1.706					0	711	156	555	916
Friesland	4.724	3.127	1.597	3.774	3.073	701	369	461	790	277	513	1.016
<i>Fryslân</i>	4.724	3.127	1.597					461	790	277	513	1.016
Drenthe	4.128	3.273	855	3.553	3.416	137	882	319	601	313	288	773
<i>Drenthe</i>	4.128	3.273	855					319	601	313	288	773
Overijssel	7.304	5.909	1.395	4.081	2.396	1.685	350	655	1.413	620	793	1.820
<i>IJsselland</i>	3.700	2.931	769					345	649	304	345	835
<i>Twente</i>	3.604	2.978	626					310	764	316	448	985
Gelderland	11.348	9.581	1.767	7.590	4.735	2.855	1.660	1.185	2.548	1.271	1.277	3.281
<i>Noord- en Oost-Gelderland</i>	4.592	3.829	763					293	1.009	535	474	1.299
<i>Gelderland-Midden</i>	3.504	2.753	751					403	852	387	465	1.097
<i>Gelderland-Zuid</i>	3.252	2.999	253					489	687	349	338	885
Utrecht	4.440	5.997	-1.557	4.793	2.101	2.692	1.173	285	1.651	710	941	2.126
<i>Utrecht</i>	4.440	5.997	-1.557					285	1.651	710	941	2.126
Noord-Holland	14.892	14.390	502	11.430	2.518	8.912	5.908	1.478	3.500	1.234	2.266	4.508
<i>Noord-Holland-Noord</i>	3.608	4.441	-833					450	810	550	260	1.040
<i>Zaanstreek-Waterland</i>	2.592	1.276	1.316					0	410	250	160	529
<i>Kennemerland</i>	2.876	3.029	-153					280	666	449	217	858
<i>Amsterdam-Amstelland</i>	3.464	3.622	-158					600	1.325	-178	1.503	1.708
<i>Gooi en Vechtstreek</i>	2.352	2.022	330					148	289	163	126	373

Zuid-Holland	13.872	12.524	1.348	19.097	2.904	16.193	2.468	1.168	4.517	2.693	1.824	5.815
<i>Haaglanden</i>	3.528	3.213	315					24	1.360	944	416	1.752
<i>Hollands-Midden</i>	3.412	3.552	-140					300	991	610	381	1.277
<i>Rotterdam-Rijnmond</i>	4.032	3.021	1.011					404	1.606	839	767	2.067
<i>Zuid-Holland-Zuid</i>	2.900	2.738	162					440	560	300	260	719
Zeeland	3.500	2.373	1.127	1.469	340	1.129	1.044	235	469	229	240	603
<i>Zeeland</i>	3.500	2.373	1.127					235	469	229	240	603
Noord-Brabant	11.860	9.771	2.089	9.658	4.258	5.400	1.346	395	3.127	1.625	1.502	4.028
<i>Midden- en West-Brabant</i>	4.548	4.006	542					155	1.371	721	650	1.766
<i>Brabant-Noord</i>	3.560	3.033	527					240	800	491	309	1.031
<i>Brabant-Zuidoost</i>	3.752	2.732	1.020					0	956	413	543	1.231
Limburg	6.544	4.937	1.607	4.355	2.596	1.759	440	415	1.350	462	888	1.739
<i>Limburg-Noord</i>	3.484	2.338	1.146					245	633	202	431	816
<i>Limburg-Zuid</i>	3.060	2.599	461					170	717	260	457	923
Flevoland	3.332	2.602	730	3.449	3.034	415	598	150	523	213	310	675
<i>Flevoland</i>	3.332	2.602	730					150	523	213	310	675
Totaal	89.996	76.830	13.166	77.100	35.152	41.947	17.846	6.746	21.200	9.803	11.397	27.300
<i>Peildatum</i>		19-apr			1-apr		1-apr	19-apr		18-apr		

AMV

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) zijn een bijzondere en kwetsbare groep wiens bijzondere opvangbehoefte in ogenschouw moeten worden genomen. De opvang en begeleiding van amv voldoet hierdoor aan andere voorwaarden dan de opvang van volwassenen of gezinnen met kinderen. Naast het COA vangt ook Nidos amv's op.

De taakverdeling tussen Nidos en COA met betrekking tot AMV is als volgt:

- Een amv van 14 jaar of jonger wordt na aankomst door Nidos in een opvanggezin geplaatst. De verblijfsstatus van de amv maakt hiervoor niets uit.
- Een amv van 15 jaar of ouder wordt na aankomst in Nederland door het COA opgevangen vanaf het moment dat de asielaanvraag wordt ingediend totdat er is beslist op de aanvraag. Het COA vangt de amv op in een procesopvang locatie amv of een kleinschalige woonvoorziening (KWV).
- Zodra een amv van 15 jaar of ouder een status verkrijgt, neemt Nidos de opvang van de AMV over van het COA.
- De amv wordt dan geplaatst in kleinschalige opvang of een kleine wooneenheid van Nidos.

In onderstaande tabel 2 is de opgave voor opvang en huisvesting per provincie alsmede de realisatie per aangegeven peildatum weergegeven wat betreft amv. Hier is onderscheid gemaakt tussen de amv opvang t.b.v. COA en de amv opvang t.b.v. Nidos. De opgaves voor opvang van amv zijn op provincie niveau opgesteld; deze zijn daarom per provincie weergegeven. Voor deze opgave is de verdeling o.b.v. inwoneraantal gehanteerd.

De opgave per provincie is opgesteld door COA (3.660 opvangplekken; capaciteitsbesluit 2023-I) en Nidos (3.200 totale opvangcapaciteit). Het betreft beide de benodigde capaciteit per 1 januari 2024. Daarnaast is een aparte huisvestingstaakstelling voor amv's opgenomen van 2.000 voor 2023-II. Deze is onderdeel van de totale taakstelling en is opgesteld in afstemming met Nidos. De amv's die uitstromen uit de opvangcapaciteit van het COA of de opvangcapaciteit van Nidos, zullen door Nidos worden opgevangen. Dit zijn statushouders die onderdeel uitmaken van de huisvestingstaakstelling. Op 18 april beschikt Nidos over ca. 950 opvangplekken. Om te zorgen dat elke amv opgevangen kan worden, dient Nidos op 1 juli te beschikken over in ieder geval 1.200 opvangplekken. Voor 2023-II zijn derhalve nog 2.000 plekken die vallen onder de taakstelling nodig. Hierdoor zal kunnen worden voorzien in de totale benodigde capaciteit van 3.200 plekken. Alle uitstroom amv naar Nidos is op het moment van instroom bij Nidos jonger dan 18 jaar. Aangezien amv's tijdens het verblijf bij Nidos 18 jaar kunnen worden maakt amv 18+ ook onderdeel uit van de 3.200 benodigde capaciteit.

De opvang van amv door het COA (de POA's) valt onder de totale opgave opvang (zie tabel 1) en de opvang van amv door Nidos (tabel 2) valt onder de taakstelling huisvesting. In beide gevallen betreft het dus geen aanvullende opgaven.

Tabel 2 Provincie	Opgave amv COA			Opgave amv Nidos			Taakstelling amv 2023-II
	amv COA o.b.v. inwoners	Realisatie	Verschil	amv Nidos o.b.v. inwoners	Realisatie	Verschil	
Groningen	123	194	-71	107	55	52	74
Fryslân	136	167	-31	119	24	95	81
Drenthe	104	55	49	91	47	44	61
Overijssel	244	125	119	213	12	201	126
Gelderland	439	509	-70	384	216	168	246
Utrecht	285	292	-7	249	80	169	153
Noord-Holland	605	341	264	529	136	393	326
Zuid-Holland	781	378	403	683	173	510	460
Zeeland	80	0	80	70	0	70	37
Noord-Brabant	539	552	-13	472	173	299	270
Limburg	233	157	76	204	24	180	117
Flevoland	90	188	-98	79	6	73	49
Totaal	3.660	2.958	701	3.200	946	2.254	2.000

peildatum

3-apr

18-apr

Bronnen

Opvang Oekraïne	KCIO
COA-opvangplekken	COA
Noodopvang COA	COA
Crisisnoodopvang	KCIO
Huisvesting Statushouders	COA
AMV Opvang t.b.v. COA	COA
AMV Opvang t.b.v. Nidos	Nidos

HUISVESTINGSTAAKSTELLING VERGUNNINGHOUDERS

Bijlage A

Gemeente 1)	Inwoners 1-1-2022 (2)	Huisvestings- 2e helft 2023	Waarvan amv (3)
Groningen			
Eemsdelta	45.389	71	6
Groningen	234.950	363	29
Het Hogeland	48.022	75	6
Midden-Groningen	60.898	94	8
Oldambt	38.521	60	5
Pekela	12.196	19	0
Stadskanaal	31.851	50	4
Veendam	27.466	43	4
Westerkwartier	64.306	100	8
Westerwolde	26.571	41	4
Subtotaal provincie Groningen	590.170	916	74

Friesland

Achtkarspelen	27.954	44	4
⁽⁴⁾ Ameland	3.757	0	0
Dantumadiel	18.957	30	0
De Fryske Marren	51.597	80	7
Harlingen	15.904	25	0
Heerenveen	51.119	79	7
⁽⁴⁾ Leeuwarden	125.504	211	17
Noardeast-Fryslân	45.593	71	6
Ooststellingwerf	25.680	40	4
Opsterland	29.791	46	4
⁽⁴⁾ Schiermonnikoog	944	0	0
Smallingerland	55.895	87	7
Súdwest-Fryslân	90.300	140	11
⁽⁴⁾ Terschelling	4.960	0	0
Tytsjerksteradiel	32.282	50	4
⁽⁴⁾ Vlieland	1.195	0	0
Wadhoeke	46.309	72	6
Weststellingwerf	26.278	41	4
Subtotaal provincie Friesland	654.019	1.016	81

Drenthe

Aa en Hunze	25.579	40	4
Assen	68.979	107	9
Borger-Odoorn	25.681	40	4
Coevorden	35.517	55	5
De Wolden	24.511	38	0
Emmen	107.856	167	13
Hoogeveen	55.857	87	7
Meppel	34.761	54	5
Midden-Drenthe	33.689	52	5
Noordenveld	31.238	49	4
Tynaarlo	34.221	53	5
Westerveld	19.854	31	0
Subtotaal provincie Drenthe	497.743	773	61

Overijssel

Almelo	73.155	113	9
Borne	24.007	38	0
Dalfsen	29.162	45	4
Deventer	101.446	157	13
Dinkelland	26.594	42	4
Enschede	160.640	248	20
Haaksbergen	24.268	38	0
Hardenberg	61.798	96	8
Hellendoorn	35.940	56	5
Hengelo (O.)	81.476	126	10
Hof van Twente	35.056	55	5
Kampen	54.791	85	7
Losser	23.084	36	0
Oldenzaal	31.741	49	4
Olst-Wijhe	18.496	29	0
Ommen	18.457	29	0
Raalte	38.140	59	5
Rijssen-Holten	38.231	59	5
Staphorst	17.282	27	0
Steenwijkerland	44.741	70	6
Tubbergen	21.364	33	0
Twenterand	33.718	53	5
Wierden	24.643	39	0
Zwartewaterland	23.012	36	0
Zwolle	130.668	202	16
Subtotaal provincie Overijssel	1.171.910	1.820	126

Gelderland

Aalten	27.100	42	4
Apeldoorn	165.611	256	20
Arnhem	163.888	253	20
Barneveld	60.584	94	8
Berg en Dal	34.951	54	5
Berkelland	43.850	68	6
Beuningen	26.235	41	4
Bronckhorst	36.077	56	5
Brummen	20.890	33	0
Buren	27.155	42	4
Culemborg	29.397	46	4
Doesburg	11.036	18	0
Doetinchem	58.546	91	8
Druten	19.178	30	0
Duiven	24.946	39	0
Ede	119.986	186	15
Elburg	23.740	37	0
Epe	33.257	52	5
Ermelo	27.258	43	4
Harderwijk	48.857	76	6
Hatterij	12.307	19	0
Heerde	18.976	30	0
Heumen	17.175	27	0
Lingewaard	46.963	73	6
Lochem	34.069	53	5
Maasdriel	25.504	40	4
Montferland	36.359	57	5
Neder-Betuwe	25.032	39	4
Nijkerk	44.311	69	6
Nijmegen	179.100	277	22
Nunspeet	28.223	44	4
Oldebroek	23.930	37	0
Oost Gelre	29.603	46	4
Oude IJsselstreek	39.387	61	5
Overbetuwe	48.266	75	6
Putten	24.598	38	0
Renkum	31.358	49	4
Rheden	43.435	67	6
Rozendaal	1.756	3	0
Scherpenzeel	10.317	16	0
Tiel	42.277	66	6
Voorst	24.994	39	4
Wageningen	39.939	62	5
West Betuwe	51.971	81	7
West Maas en Waal	19.675	31	0
Westervoort	14.944	24	0
Wijchen	41.344	64	5
Winterswijk	29.185	46	4
Zaltbommel	29.957	47	4
Zevenaar	44.645	69	6
Zutphen	48.330	75	6
Subtotaal provincie Gelderland	2.110.472	3.281	246

Flevoland

Almere	217.828	336	27
Dronten	42.865	67	6
Lelystad	81.214	126	10
Noordoostpolder	48.048	75	6
Urk	21.468	34	0
Zeewolde	23.348	37	0
Subtotaal provincie Flevoland	434.771	675	49

Utrecht

Amersfoort	158.590	245	20
Baarn	24.876	39	0
Bunnik	15.590	25	0
Bunschoten	22.325	35	0
De Bilt	43.508	68	6
De Ronde Venen	44.955	70	6
Eemnes	9.450	15	0
Houten	50.323	78	7
IJsselstein	33.429	52	5
Leusden	30.713	48	4
Lopik	14.512	23	0
Montfoort	13.818	22	0
Nieuwegein	64.554	100	8
Oudewater	10.159	16	0
Renswoude	5.651	9	0
Rhenen	20.265	32	0
Soest	47.113	73	6
Stichtse Vecht	65.240	101	8
Utrecht	361.699	558	44
Utrechtse Heuvelrug	49.981	78	7
Veenendaal	67.671	105	9
Vijfheerenlanden	58.788	91	8
Wijk bij Duurstede	23.921	37	0
Woerden	52.882	82	7
Woudenberg	13.873	22	0
Zeist	65.987	102	8
Subtotaal provincie Utrecht	1.369.873	2.126	153

Noord-Holland

Aalsmeer	32.452	51	4
Alkmaar	110.783	171	14
Amstelveen	92.331	143	12
Amsterdam	903.399	1.394	109
Bergen (NH.)	29.723	46	4
Beverwijk	42.084	65	6
Blaricum	12.359	20	0
Bloemendaal	23.732	37	0
Castricum	36.263	56	5
Den Helder	56.334	87	7
Diemen	31.822	50	4
Dijk en Waard	87.695	136	11
Drechterland	19.983	31	0
Edam-Volendam	36.471	57	5
Enkhuizen	18.620	29	0
Gooise Meren	58.846	91	8
Haarlem	162.898	252	20
Haarlemmermeer	159.336	246	20
Heemskerk	39.189	61	5
Heemstede	27.557	43	4
Heiloo	24.417	38	0
Hilversum	91.733	142	12
Hollands Kroon	48.778	76	6
Hoorn	74.298	115	9
Huizen	40.938	64	5
Koggenland	23.048	36	0
Landsmeer	11.560	18	0
Laren (NH.)	11.528	18	0
Medemblik	45.464	71	6
Oostzaan	9.639	15	0
Opmeer	12.074	19	0
Ouder-Amstel	14.212	22	0
Purmerend	92.240	143	12
Schagen	46.833	73	6
Stede Broec	21.947	34	0
Texel	13.687	22	0
Uitgeest	13.563	21	0
Uithoorn	31.018	48	4
Velsen	68.482	106	9
Waterland	17.343	27	0
Wijdmeren	24.494	38	0
Wormerland	16.381	26	0
Zaanstad	157.166	243	19
Zandvoort	17.107	27	0
Subtotaal provincie Noord-Holland	2.909.827	4.508	326

Zuid-Holland

Alblasserdam	20.087	31	0
Albrandswaard	25.934	41	4
Alphen aan den Rijn	112.926	175	14
Barendrecht	48.714	76	6
Bodegraven-Reeuwijk	35.752	56	5
Capelle aan den IJssel	67.188	104	9
Delft	104.572	162	13
Dordrecht	119.537	185	15
Goeree-Overflakkee	51.051	79	7
Gorinchem	37.632	59	5
Gouda	74.095	115	9
Hardinxveld-Giessendam	18.511	29	0
Hendrik-Ido-Ambacht	31.663	49	4
Hillegom	22.312	35	0
Hoeksche Waard	88.715	137	11
Kaag en Braassem	27.895	44	4
Katwijk	66.032	102	8
Krimpen aan den IJssel	29.415	46	4
Krimpenerwaard	57.062	89	7
Lansingerland	64.110	99	8
Leiden	125.074	193	16
Leiderdorp	27.464	43	4
Leidschendam-Voorburg	76.659	119	10
Lisse	23.015	36	0
Maassluis	34.148	53	5
Midden-Delfland	19.484	31	0
Molenlanden	44.644	69	6
Nieuwkoop	29.304	46	4
Nissewaard	86.332	134	11
Noordwijk	44.365	69	6
Oegstgeest	25.499	40	4
Papendrecht	32.208	50	4
Pijnacker-Nootdorp	56.572	88	7
Ridderkerk	47.099	73	6
Rijswijk (ZH.)	56.941	88	7
Rotterdam	655.468	1.011	79
Schiedam	79.644	123	10
s-Gravenhage	553.417	854	67
Sliedrecht	25.897	40	4
Teylingen	37.942	59	5
Vlaardingen	74.143	115	9
Voorne aan Zee	73.238	113	9
Voorschoten	25.627	40	4
Waddinxveen	31.342	49	4
Wassenaar	27.115	42	4
Westland	112.448	174	14
Zoetermeer	125.767	194	16
Zoeterwoude	9.302	15	0
Zuidplas	45.794	71	6
Zwijndrecht	44.789	70	6
Subtotaal provincie Zuid-Holland	3.753.944	5.815	460

Zeeland

Borsele	22.847	36	0
Goes	38.950	61	5
Hulst	27.533	43	4
Kapelle	13.020	21	0
Middelburg (Z.)	49.199	76	6
Noord-Beveland	7.668	12	0
Reimerswaal	22.920	36	0
Schouwen-Duiveland	34.152	53	5
Sluis	23.141	36	0
Terneuzen	54.501	85	7
Tholen	26.401	41	4
Veere	21.850	34	0
Vlissingen	44.585	69	6
Subtotaal provincie Zeeland	386.767	603	37

Noord-Brabant

Alphen-Chaam	10.425	17	0
Altena	57.009	88	7
Asten	17.068	27	0
Baarle-Nassau	6.931	11	0
Bergeijk	18.879	30	0
Bergen op Zoom	67.894	105	9
Bernheze	31.715	49	4
Best	30.608	48	4
Bladel	20.718	32	0
Boekel	11.030	18	0
Boxtel	33.129	52	4
Breda	184.702	285	23
Cranendonck	20.669	32	0
Deurne	32.606	51	4
Dongen	26.483	41	4
Drimmelen	27.476	43	4
Eersel	19.823	31	0
Eindhoven	238.326	368	29
Etten-Leur	44.152	69	6
Geertruidenberg	21.944	34	0
Geldrop-Mierlo	40.131	62	5
Gemert-Bakel	31.040	48	4
Gilze en Rijen	26.557	41	4
Goirle	23.979	37	0
Halderberge	30.770	48	4
Heeze-Leende	16.470	26	0
Helmond	93.476	145	12
Heusden	45.557	71	6
Hilvarenbeek	15.810	25	0
Laarbeek	22.943	36	0
Land van Cuijk	90.707	140	11
Loon op Zand	23.768	37	0
Maashorst	58.362	91	8
Meierijstad	82.613	128	10
Moerdijk	37.313	58	5
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	23.826	37	0
Oirschot	19.061	30	0
Oisterwijk	32.503	51	4
Oosterhout	56.535	88	7
Oss	93.307	144	12
Reusel-De Mierden	13.271	21	0
Roosendaal	77.244	120	10
Rucphen	23.326	36	0
's-Hertogenbosch	156.538	242	19
Sint-Michielsgestel	29.731	46	4
Someren	19.701	31	0
Son en Breugel	17.775	28	0
Steenbergen	24.333	38	0
Tilburg	224.459	347	27
Valkenswaard	31.236	49	4
Veldhoven	45.822	71	6
Vught	31.783	50	4
Waalre	17.626	28	0
Waalwijk	49.342	77	6
Woensdrecht	22.112	35	0
Zundert	22.260	35	0
Subtotaal provincie Noord-Brabant	2.592.874	4.028	270

Limburg

Beek (L.)	15.817	25	0
Beekdaelen	35.922	56	5
Beesel	13.408	21	0
Bergen (L.)	13.106	21	0
Brunssum	27.674	43	4
Echt-Susteren	31.731	49	4
Eijsden-Margraten	25.857	40	4
Gennep	17.237	27	0
Gulpen-Wittem	14.178	22	0
Heerlen	86.845	134	11
Horst aan de Maas	43.039	67	6
Kerkrade	45.324	70	6
Landgraaf	37.023	58	5
Leudal	35.928	56	5
Maasgouw	24.028	38	0
Maastricht	121.151	187	15
Meerssen	18.581	29	0
Mook en Middelaar	7.989	13	0
Nederweert	17.323	27	0
Peel en Maas	44.278	69	6
Roerdalen	20.558	32	0
Roermond	59.184	92	8
Simpelveld	10.425	17	0
Sittard-Geleen	91.719	142	12
Stein (L.)	24.803	39	0
Vaals	10.135	16	0
Valkenburg aan de Geul	16.167	25	0
Venlo	102.136	158	13
Venray	43.964	68	6
Voerendaal	12.426	20	0
Weert	50.346	78	7
Subtotaal provincie Limburg	<u>1.118.302</u>	<u>1.739</u>	<u>117</u>

Totaal-generaal**17.590.672****27.300****2.000**

- 1) In dit overzicht zijn alle door de Staten-Generaal goedgekeurde gemeentelijke herindelingen per 1-1-2023 opgenomen.
- 2) Volgens bevolkingscijfers van het CBS, 1-1-2022 (artikel 29 van Huisvestingswet 2014).
- 3) De aantallen 1, 2 en 3 worden afgerond naar nul.
- 4) Op grond van een tussen de provincie Friesland en de gemeente Leeuwarden overeengekomen herverdelingsregeling wordt de huisvestingstaakstelling van Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling en Vlieland door Leeuwarden uitgevoerd.

Bijlage B

Overzicht voorlichting en contactpersonen

Contactpersonen

Voor informatie en vragen over deze circulaire kunt u zich wenden tot de contactpersonen van de betrokken instanties in de provincies, zoals deze hieronder zijn opgenomen.

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

Voor informatie en vragen over de uitvoering van de taakstelling huisvesting vergunninghouders kunt u contact opnemen met de helpdesk van het COA, te bereiken onder telefoonnummer 088-7157001. Via de website www.coa.nl kunnen gemeenten inloggen op het aanbodmodel voor het plaatsen van woningen en het aanmelden van de gerealiseerde taakstelling. Ook kunnen gemeenten hier de laatste stand van zaken ten aanzien van de eigen realisatie raadplegen.

Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Voor informatie en vragen over de stand van zaken en afgifte van asielgerelateerde verblijfsvergunningen en documenten kunt u contact opnemen met het INDservicebureau, telefoonnummer 070-8880000, keuzeoptie 2 (asiel) of keuzeoptie 5 (bureau documenten).

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Op de website www.rijksoverheid.nl, vindt u onder bij gedeelte onderwerpen/ asielbeleid-immigratie de laatste beleidsinformatie en bij gedeelte onderwerpen/huisvesting-vergunninghouders de actuele stand van zaken ten aanzien van de gerealiseerde taakstelling vergunninghouders per gemeente.

VluchtelingenWerk

VluchtelingenWerk Nederland is te bereiken via onderstaande gegevens. Het hoofdkantoor zorgt voor een doorverwijzing naar een regionaal contactpersoon.

Stichting VluchtelingenWerk Nederland
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Tel: 020-3467200
Email: info@vluchtelingenwerk.nl
Website: www.vluchtelingenwerk.nl

Voor algemene informatie kunt u ook de navolgende websites raadplegen:

- www.vng.nl Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- www.ipo.nl Interprovinciaal Overleg
- www.coa.nl Centraal Orgaan opvang asielzoekers
- www.ind.nl Immigratie- en Naturalisatiedienst
- www.rijksoverheid.nl Informatie van de Rijksoverheid
- www.aedesnet.nl Aedes vereniging van woningcorporaties
- www.vluchtelingenwerk.nl VluchtelingenWerk Nederland
- www.divosa.nl Divosa, Vereniging van directeuren van overheidsorganen voor sociale arbeid
- www.uaf.nl Stichting voor vluchteling-studenten
- www.dienstterugkeerenvertrek.nl Ministerie van Justitie en Veiligheid

Overzicht van contactpersonen bij:

- Toezichthouders provincies
- COA, team regievoerders
- COA, contactpersonen bestuurlijke samenwerking
- COA, medewerkers Backoffice
- Regionale afdelingen VluchtelingenWerk

Drenthe	
Provincie Drenthe Postbus 122 9400 AC Assen	Contactpersoon: 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e@ drenthe.nl
Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek Postbus 30203 2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520 Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken: 5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e@ coa.nl 5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e@ coa.nl	Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek Postbus 30203 2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157000 Regievoerders regio Fryslan, Groningen, Drenthe: 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e@ coa.nl 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e@ coa.nl Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon) 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e@ coa.nl COA Informatielijn Tel.: 088-7157001 E-mail: info@coa.nl

Flevoland

Provincie Flevoland

Postbus 55 8200 AB Lelystad

Contactpersoon:

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 0320-265269 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @flevoland.nl

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520

Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag

Tel.: 088-7157000

Regievoerders regio Utrecht, Flevoland, Noord-Holland:

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

COA Informatielijn

Tel.: 088-7157001

E-mail: info@coa.nl

Fryslan

Provincie Fryslan
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

Contactpersoon:

5.1.2e 5.1.2e

Telefoon: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@fryslan.nl](mailto:5.1.2e@fryslan.nl)

**Centraal Orgaan opvang
asielzoekers/Bewonerslogistiek**
Postbus 30203
2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520

**Centraal Orgaan opvang
asielzoekers/Bewonerslogistiek**
Postbus 30203
2500 GE Den Haag
Tel.: 088-7157000

Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

COA Informatielijn

Tel.: 088-7157001

E-mail: info@coa.nl

Gelderland

Provincie Gelderland

Postbus 9090 6800 GX Arnhem

Contactpersoon:

5.1.2e 5.1.2e ten 5.1.2e

Telefoon: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @gelderland.nl

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520

Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag

Tel.: 088-7157000

Regievoerders regio Gelderland/Overijssel:

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

5.1.2e 5.1.2e

Tel. 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @coa.nl

COA Informatielijn

Tel.: 088-7157001

E-mail: info@coa.nl

Groningen

Provincie Groningen

Postbus 610 9700 AP Groningen

Contactpersoon:

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e / 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@provinciegroningen.nl](mailto:5.1.2e@provinciegroningen.nl)

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520

Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag

Tel.: 088-7157000

Regievoerders regio Fryslan, Groningen, Drenthe:

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

COA Informatielijn

Tel.: 088-7157001

E-mail: info@coa.nl

Limburg

Provincie Limburg

Postbus 5700 6202 MA Maastricht

Contactpersoon:

5.1.2e 5.1.2e

Telefoon: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@prvlimburg.nl](mailto:prvlimburg.nl)

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520

Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:coo@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:coo@coa.nl)

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag

Tel.: 088-7157000

Regievoerders regio Noord-Brabant-Limburg:

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:coo@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:coo@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:coo@coa.nl)

Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:coo@coa.nl)

COA Informatielijn

Tel.: 088-7157001

E-mail: info@coa.nl

Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant

Postbus 90151
5200 MC Den Bosch

Contactpersoon West- en Noordoost-Brabant:

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@brabant.nl

Contactpersoon Zuidoost- en Midden-Brabant:

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@brabant.nl

Coördinator over geheel Noord-Brabant:

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@brabant.nl

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203
2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520

Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:

5.1.2e 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@coa.nl

5.1.2e 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@coa.nl

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203
2500 GE Den Haag
Tel.: 088-7157000

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203
2500 GE Den Haag
Tel.: 088-7157000

Regievoerders regio Noord-Brabant-Limburg:

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@coa.nl

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@coa.nl

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@coa.nl

Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e@coa.nl

COA Informatielijn

Tel.: 088-7157001
E-mail: info@coa.nl

Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

Postbus 3007 2001 DA Haarlem

Contactpersonen:

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e 5.1.2e [@noord-holland.nl](mailto:5.1.2e@noord-holland.nl)

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
5.1.2e [@noord-holland.nl](mailto:5.1.2e@noord-holland.nl)

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
5.1.2e [@noord-holland.nl](mailto:5.1.2e@noord-holland.nl)

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520

Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:

5.1.2e 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157000

Regievoerders regio Utrecht, Flevoland, Noord-Holland:

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)

5.1.2e 5.1.2e
Tel.: 5.1.2e
E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

COA Informatielijn

Tel.: 088-7157001

E-mail: info@coa.nl

Overijssel

Provincie Overijssel Postbus 10078 8000 GB Zwolle	Contactpersoon: 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @overijssel.nl
Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek Postbus 30203 2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520 Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken: 5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl 5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl	Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek Postbus 30203 2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157000 Regievoerders regio Gelderland/Overijssel: 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl 5.1.2e 5.1.2e Tel. 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon) 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl COA Informatielijn Tel.: 088-7157001 E-mail: info@coa.nl

Utrecht

Provincie Utrecht

Postbus 80300 3508 TH Utrecht

Contactpersonen:

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@provincie-utrecht.nl](mailto:5.1.2e@provincie-utrecht.nl)

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520

Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek

Postbus 30203

2500 GE Den Haag

Tel.: 088-7157000

Regievoerders regio Utrecht, Flevoland, Noord-Holland:

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)

5.1.2e 5.1.2e

Tel.: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e [@coa.nl](mailto:5.1.2e@coa.nl)

COA Informatielijn

Tel.: 088-7157001

E-mail: info@coa.nl

Zeeland

<p>Provincie Zeeland Postbus 6001 4330 LA Middelburg</p>	<p>Contactpersoon: 5.1.2e 5.1.2e Tel: 5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @zeeland.nl</p>
<p>Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek Postbus 30203 2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520</p> <p>Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken:</p> <p>5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl</p> <p>5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl</p>	<p>Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek Postbus 30203 2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157000</p> <p>Regievoerders regio Zuid-Holland, Zeeland:</p> <p>5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl</p> <p>5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl</p> <p>5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-Mail: 5.1.2e @coa.nl</p> <p>5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-Mail: 5.1.2e @coa.nl</p> <p>Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon)</p> <p>5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl</p> <p>COA Informatielijn Tel.: 088-7157001 E-mail: info@coa.nl</p>

Zuid-Holland

Provincie Zuid-Holland Postbus 90602 2509 LP Den Haag	Contactpersoon: 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @pzh.nl
Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek Postbus 30203 2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157520 Contactpersonen COA voor bestuurlijke afspraken: 5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl 5.1.2e 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl	Centraal Orgaan opvang asielzoekers/Bewonerslogistiek Postbus 30203 2500 GE Den Haag Tel.: 088-7157000 Regievoerders regio Zuid-Holland, Zeeland: 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-Mail: 5.1.2e @coa.nl 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-Mail: 5.1.2e @coa.nl Regievoerder Hervestiging (landelijk contactpersoon) 5.1.2e 5.1.2e Tel.: 5.1.2e E-mail: 5.1.2e @coa.nl COA Informatielijn Tel.: 088-7157001 E-mail: info@coa.nl

Versnellen tijdelijke huisvesting

Er is snel meer woonruimte nodig voor mensen die met spoed een dak boven hun hoofd zoeken. De Taskforce Versnelling Tijdelijke Huisvesting, ingesteld door de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, en het Rijk ondersteunen gemeenten, regio's en provincies en andere partijen binnen de volkshuisvesting bij de versnelde realisatie van tijdelijke huisvesting. Daarvoor zijn de volgende acties ondernomen en maatregelen genomen.

Doelstelling t/m 2024

In totaal komen er
37.500
flexwoningen bij

Bestuurlijke afspraken

Er zijn met gemeente afspraken gemaakt om tot meer flexwoningen te komen. Met de regio Utrecht (1500 woningen) en Metropoolregio Amsterdam (5000 woningen) zijn er realisatieovereenkomsten gesloten.

2000 woningen ingekocht door Rijksvastgoedbedrijf

Om de bouwcapaciteit bij bouwers op gang te brengen en het 'wachten op elkaar' te voorkomen heeft het Rijksvastgoedbedrijf 2000 flexwoningen ingekocht. Vanaf mei 2023 worden deze woningen uitgeleverd.

Financiële Herplaatsingsgarantie

Gemeenten en corporaties hebben een inspanningsverplichting om na de exploitatietermijn de flexwoningen op een nieuwe locatie te plaatsen in de eigen regio of provincie. Mocht dit niet mogelijk zijn dan kijkt de marktmeester of de woning ergens anders in het land geplaatst kan worden. Mocht alle inspanningen geen resultaat opleveren dan heeft het Rijk € 220 miljoen gereserveerd om gemeente en investeerder deels te compenseren.

Innovatief inkooptraject Aedes

Aedes, branchevereniging voor woningcorporaties, heeft met 36 bouwers mantelovereenkomsten gesloten om in 2023 tenminste 8000 woningen te bestellen en met de intentie om zowel in 2024 als 2025 10.000 woningen per jaar af te nemen.

Fysieke Herplaatsingsgarantie

De gemeenten Apeldoorn, Doetinchem, Goes en Almere (mei 2023) onderzoeken of zij ruimte kunnen vrijhouden voor het plaatsen van flexwoningen op de langere termijn. Dit binnen of rond een nieuwe wijk met permanente huizen en voorzieningen. Het Rijk heeft hier € 88 miljoen voor beschikbaar gesteld.

Financiële ondersteuning € 400 miljoen

Met de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen wordt de onrendabele top van projecten afgedekt. In 2022 is er € 100 miljoen beschikbaar gesteld door het Rijk. Voor 2023 t/m 2026 is er € 300 miljoen beschikbaar.

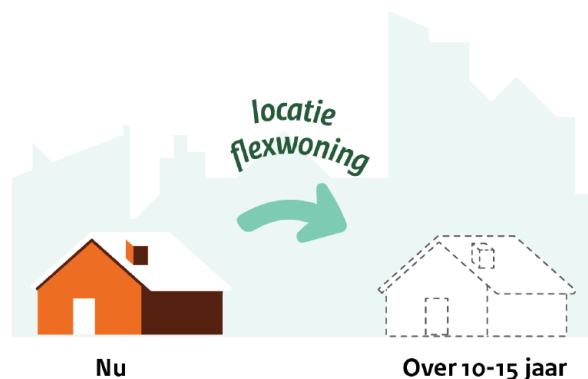

Financiële Herplaatsingsgarantie Flexwoningen

Met flexwonen versnellen we de realisatie van tijdelijke huisvesting voor mensen die met spoed een dak boven hun hoofd nodig hebben.

Flexwoningen staan in de regel 10 tot 15 jaar op een plek en worden daarna opnieuw ingezet op een andere locatie. Omdat na die periode de investering nog niet terug is verdiend, zit de investeerder (doorgaans een corporatie) meestal met een tekort. De financiële herplaatsingsgarantie zorgt ervoor dat herplaatsing wordt vergemakkelijkt en (indien niet mogelijk) de corporatie zeker is van een minimale eindwaarde.

Risico gedeeld door samenwerkingsafspraken

Gemeente & Corporatie

Inspanningsverplichting om nieuwe locatie te vinden

Andere gemeenten om hulp vragen

Gemeente

Provincie om ondersteuning vragen

Marktmeester

Samen met de corporatie, de gemeente en het rijk een oplossing vinden

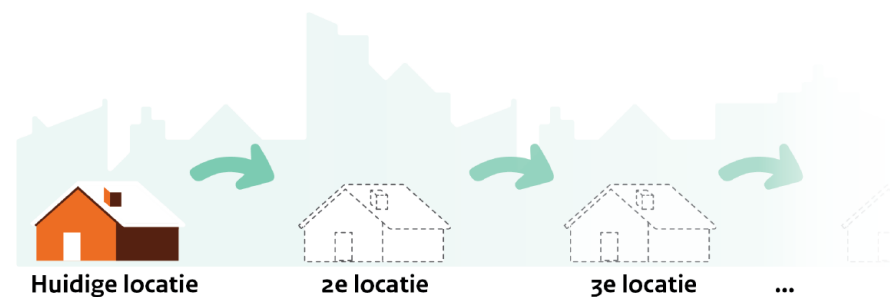
Corporatie

Woningoverdracht naar andere locatie

Herplaatsingsgarantie

Door ondersteuning bij herplaatsing voorziet de garantie in het vergroten van de kans dat flexwoningen een tweede en derde locatie krijgen.

Financiële compensatie

Lukt het niet om de woning te herplaatsen en is de verkoopwaarde op dat moment lager dan de restwaarde op basis van lineaire afschrijving - gekoppeld aan de investering van de opstal - dan vormt het verschil tussen de verkoopwaarde en de restwaarde de basis voor de financiële uitkering. Deze wordt voor 60% vanuit het rijk opgevangen en voor 25% vanuit gemeenten afgedekt. De corporatie heeft een eigen risico van 15%.

1 keer

wordt de uitkering uitgekeerd.

10 jaar

moet de woning minimaal geplaatst zijn voor de uitkering.

Woning kan niet herplaatst worden

Financiële compensatie

Fysieke herplaatsingsgarantie

Gemeenten houden meerjarig gegarandeerd plekken vrij voor het plaatsen van flexwoningen binnen of rond een (nieuwe) wijk met andere woningen en voorzieningen. Zij ontvangen daarvoor een financiële bijdrage en een stimulans voor het bouwen van modulaire woningen. Daarmee helpen ze de eigen stedelijke ontwikkeling en die van andere gemeenten.

Organische gebiedsontwikkeling

Ontwikkeling Flexcity permanente kern met garantiekavels

Gemeente ontwikkelt vaste kavels, wijst nieuwe garantiekavels aan

Permanente kern wordt (mogelijk) groter, garantiekavels er omheen

Permanente kern

Beschikt over voorzieningen zoals winkels, scholen en recreatie

Garantiekavels

Plekken die langdurig worden vrijgehouden voor het plaatsen van flexwoningen

Herplaatsingsladder

Flexwoning na eerste exploitatietermijn

1

Herplaatsing binnen de regio of provincie

2

Herplaatsing landelijk

3

Fysieke herplaatsingsgarantie (Flexcity) Garantieregeling

4

Financiële herplaatsingsgarantie

Rol van de marktmeester

De marktmeester borgt de afspraken die zijn gemaakt met corporaties en mede-overheden over het herplaatsen van flexwoningen.

Indien de inspanningsverplichting niet tot resultaat leidt bekijkt hij de mogelijkheid voor een plek in het land of in een garantiekavel van een Flexcity.

> Retouradres Postbus 16169 2500 BD Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten - Generaal

Postbus 20018

2500 EA Den Haag

Ministerie van BZK
Directoraat - generaal
Volkshuisvesting en Bouwen

Postbus 16169
2500 BD Den Haag
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](http://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2023-0000225039

Uw kenmerk

Datum 2 mei 2023

Betreft Voortgang programma Versnelling Tijdelijke Huisvesting

Vorig jaar heb ik u geïnformeerd over mijn inzet op flexwoningen.¹ Met deze brief informeer ik u over de voortgang van dit beleid.

De bouw van flexwoningen is de snelste wijze om het aantal woningen te vergroten. En dit is belangrijk voor iedereen die met spoed een woning nodig heeft en voor mensen die al te lang wachten op een huis. Ook het grote aantal ontheemden en vergunninghouders maakt de bouw van flexwoningen nodig.

Doordat flexwoningen verplaatsbaar en demontabel zijn, kunnen ze op plekken staan waar permanente woningbouw (vooralsnog) niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat de grond over een aantal jaar voor een ander doel nodig is. Ook is het mogelijk te bouwen op plekken waar dat permanent (nu nog) niet mag, bijvoorbeeld omdat er nu nog geen woonbestemming op rust, of om te bouwen op plekken waar dat in de verdere toekomst niet meer wenselijk is, zoals op plekken waar op termijn ruimte voor water nodig is. Flexwoningen kunnen ook helpen om een gebied bedoeld voor permanente bouw al vast tot ontwikkeling laten komen (placemaking) door op die locatie te starten met goede kwaliteit flexwoningen,

Met flexwoningen is het aldus mogelijk om (tijdelijk) beschikbare locaties veel beter te benutten voor het aanpakken van de woningnood. En tegelijkertijd zorgen we ervoor dat beter kan worden ingespeeld op veranderingen in de woningmarkt. Immers, de vraag naar woonruimte is niet altijd goed te voorspellen, bijvoorbeeld door demografische ontwikkelingen. Door de inzet van flexwoningen ontstaat als het ware een flexibele schil om schommelingen in vraag en aanbod beter op te kunnen vangen. Door het gebruik van tijdelijke locaties is het ook mogelijk om de proceduretijd in te korten.² Omdat flexwoningen in korte tijd fabrieksmatig en duurzaam gebouwd, zorgt dat ook voor minder stikstofuitstoot op de bouwplaats.

Ervaringen laten zien dat het thema flexwoningen leeft. Het is een normaal onderdeel binnen de woningbouw aan het worden. Geen week gaat voorbij zonder

¹ O.a. Kamerstukken II, 2021 – 22, 32847, nr. 919.

² Onder andere met de Kruiemelregeling of Crisis en Herstelwet.

Datum
2 mei 2023

Kenmerk
2023-0000225039

dat er ergens in Nederland een college, gemeenteraad of corporatiebestuur spreekt over een flexproject. Maar het is ook duidelijk dat het geen gemakkelijke opgave is. Flexwoningen zijn voor gemeenten, grondbezitters, corporaties en andere investeerders nog steeds een relatief nieuw concept. Er zijn veel vragen over de financiering en businesscases en over nut en noodzaak van flexwoningen in relatie tot permanente bouw.

Ook beleidsmatig zijn nog een aantal vragen te beantwoorden. Als eerste de vraag hoe groot een flexibele schil in totaal moet zijn. Dat wordt nu onderzocht. Een andere vraag is hoe gaat die flexibele schil werken. Het inzetten op een flexibele schil vraagt om duurzame woningen van hoge kwaliteit. Met name woningcorporaties maken nu al de beweging om in te zetten op flexwoningen die voldoen aan het Bouwbesluit Nieuwbouw. Het gaat dus steeds meer om permanente kwaliteit op tijdelijke locaties. En hoewel er goede woningen zijn die op basis van het Bouwbesluit Tijdelijke Bouw worden gebouwd en die zeker ook bestaansrecht hebben, onderstreep ik dat deze beweging van belang is om een goed werkende flexibele schil in de woningmarkt te realiseren.

Realisatiecijfers 2022 en verwachte realisatie in 2023

Om het succes van de versnelling te kunnen meten is het belangrijk om goed zicht te hebben op de realisatiecijfers. Aan uw Kamer heb ik toegezegd dat voor de structurele monitoring van tijdelijk huisvesting zou worden opgetrokken met het CBS.³ Eind 2022 heeft het CBS daarom een pilot uitgevoerd bij een aantal gemeenten om realisatiegegevens van tijdelijke huisvesting op te vragen. Deze pilot heeft niet geleid tot een situatie waarbij het CBS betrouwbare cijfers kan leveren over de realisatie van flexwoningen. Daarom wordt de monitoring in 2023 vormgegeven met het Expertisecentrum Flexwonen en de Uitvoeringsorganisatie Versnelling Tijdelijke Huisvesting (UVTH) en wordt met onder andere het CBS verder gewerkt aan structurele monitoring.

In de brief van 26 augustus 2023 over de opvangcrisis heb ik aangekondigd dat mijn inzet tot en met eind 2024 de bouw van 37.500 flexwoningen.⁴ In totaal zijn in 2022 circa 3.400 flexwoningen zijn gerealiseerd.⁵ De cijfers van het Expertisecentrum Flexwonen en de UVTH laten zien dat er in 2023 een verwachte realisatie is van 12.000 modulaire/verplaatsbare woningen en tijdelijke transformatiewoningen. Risico hierbij is dat bij nodige projecten oplevering in het laatste kwartaal van 2023 staat gepland, waardoor bij een vertraging de oplevering doorschuift naar 2024. Deze verwachte groei stemt positief, maar moet nog verder omhoog. Het blijft daarom een gezamenlijke opgave van de overheden, de corporatiesector en de bouwsector, om het tempo in de versnelling ook zo hoog mogelijk te houden.

³ O.a. Kamerstukken II, 2021 – 2022, nummer 2021Z07614

⁴ Kamerstukken II, 2022 – 2023, 19637, nr. 2992

⁵ Cijfers Expertisecentrum Flexwonen. In totaal is de jaarproductie 4.200 is onder te verdelen in circa 800 permanente nieuwbouw voor tijdelijke bewoningen, circa 3.400 modulaire/verplaatsbare woningen en tijdelijke transformatiewoningen: de 'echte' flexwoningen. Hiermee ga ik in op mijn toezegging uit Kamerbrief beantwoording Kamervragen [5.1.2e](#) | [5.1.2e](#) d.d. 16 november 2022 (Aanhangsel Handelingen II 2022/23, nr. 750).

Bovenstaande ontwikkelingen maken het noodzakelijk te blijven inzetten op de realisatie van flexwoningen op de korte en lange termijn.

Figuur 1. Maatregelen versnellen tijdelijke huisvesting

Meer uitvoeringskracht en voorspelbare bouwstroom

Om de versnelling vorm te geven is het vergroten van de uitvoeringskracht noodzakelijk. Dit wordt gerealiseerd door actieve ondersteuning aan gemeenten, corporaties en andere partijen door onder andere de Taskforce Versnelling Tijdelijke Huisvesting (TVTH) en het Expertteam Woningbouw van RVO. Ook wordt ingezet op aanvullende bestuurlijke afspraken over te ontwikkelen locaties om zo te zorgen voor voorspelbaarheid en continuïteit in de bouwstroom en de realisatie te vergemakkelijken.

Taskforce en Uitvoeringsorganisatie Versnelling Tijdelijke Huisvesting

De TVTH en de UVTH zijn opgericht om gemeenten, provincies, woningcorporaties en andere woningmarktpartijen actief te ondersteunen bij de realisatie van flexwoningen en mij hierover te adviseren. De inzet is door het ministerie van BZK gecontinueerd, waardoor partijen ook in 2023 een beroep op deze ondersteuning kunnen doen. Momenteel biedt de UVTH ondersteuning aan ruim 120 projecten.⁶ De geboden ondersteuning is afhankelijk van de behoefte van de desbetreffende partijen. Dat kan zijn het geven van juridisch of financieel advies, het helpen bij het wegwerken van hobbels in projecten of het najagen van afspraken. In een enkel geval wordt heel actieve projectondersteuning geboden.

⁶ Peildatum medio april 2023

De UVTH heeft daarnaast onder andere geïnventariseerd welke juridische belemmeringen gemeenten ervaren bij het versneld realiseren van flexwoningen. Door middel van het samenstellen van een *toolbox* zijn adviezen hoe om te gaan met deze belemmeringen gebundeld en te raadplegen voor alle partijen.⁷ Deze belemmeringen worden ook besproken met de VNG en daarmee is voldaan aan de motie van het lid Ceder c.s.⁸ Een voorbeeld van een onderdeel uit deze *toolbox* is een notitie aan gemeenten hoe om te gaan met de aansluiting van flexwoningen op het elektriciteitsnet. Vanwege de kortere doorlooptijd bij de ontwikkeling van flexwoningen vergt dit een andere aanpak dan bij reguliere woningbouw. Van belang is ook om de kennis en kunde die nu wordt opgedaan over te dragen aan iedereen die nu en in de toekomst gaat werken aan flexwoningen, met bijvoorbeeld een realisatieboek.⁹ In het overdragen van de kennis en kunde wordt opgetrokken met onder andere Platform31, RVO, VNG, AEDES en provincies.

Bestuurlijke afspraken over locaties

Zoals bij elk woningbouwproject is ook voor flexwoningen de eerste en grootste projecthobbel de beschikbare of beschikbaar te maken locatie. Het bij de investeerder (veelal een corporatie) en gemeente gezamenlijk in beeld hebben welke locaties mogelijk en wenselijk zijn, blijkt vaak de sleutel tot succes. In veel van de gesloten woondeals zijn flexwoningen opgenomen, hetzij als concrete locatie, hetzij als procesafpraak om tot een locatielijst te komen. In andere regio's moeten deze afspraken nog worden gemaakt of nader worden geconcretiseerd naar concrete aantallen per jaar en naar locaties. In twee regio's zijn vooruitlopend op de woondeals al specifieke realisatieovereenkomsten over flexwoningen gesloten. Op 14 december is de realisatieovereenkomst met de provincie Utrecht en gemeentes en corporaties in de regio gemaakt.¹⁰ Dit betreft afspraken over 1.500 flexwoningen. Op 24 februari jl. zijn met de Metropoolregio Amsterdam afspraken gemaakt voor de realisatie van 5.000 flexwoningen.¹¹

Bouwopdracht door Rijksvastgoedbedrijf

Om enerzijds de productiecapaciteit bij bouwers te verhogen en hen zekerheid over afname te geven en anderzijds de traditionele projectvolgorde van planvorming, besluitvorming, vergunningsverlening en dan pas bestellen te doorbreken heeft het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) 2.016 flexwoningen ingekocht.¹² De locaties voor deze woningen zouden gevonden moeten worden parallel aan de bouw. Later zou dan de onderlinge match kunnen worden gemaakt. Het grootschalig bestellen van flexwoningen voordat er definitieve bouwlocaties in beeld zijn, is een unieke stap geweest. De eerste woningen worden vanaf mei geplaatst op verschillende locaties, waaronder in de gemeenten Delft en Leeuwarden.

⁷ [Toolbox | Versnellen tijdelijke huisvesting | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

⁸ Kamerstukken II 2021 - 2022, 19673, nr. 2878

⁹ [Realisatieboek Tijdelijke Huisvesting | Publicatie | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

¹⁰ <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/actueel/nieuws/2022/08/29/afspraken-regio-utrecht-en-rijk-1500-flexwoningen-voor-sociale-huur>

¹¹ <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/afspraken-tussen-rijk-en-regio-bouw-van-5-000-flexwoningen-in-mra/>

¹² Kamerstukken II 2022 - 2023, 19673, nr. 3009.

De aankoop heeft tot beweging en versnelling geleid. Maar de praktijk blijkt ook weerbarstiger dan gehoopt. Nog niet voor alle woningen is een definitieve match gevonden. Omdat flexwoningen voor de meeste gemeenten en corporaties nieuw zijn, zien we veel concrete vraagstukken opspelen bij de keuze voor en inrichting van locaties. Met de UVTH helpen we daar ook bij om dit op te lossen. Ook passen de bestelde woningen niet altijd goed bij de beschikbare locaties. Zo zijn er ten behoeve van de snelheid al keuzes gemaakt voor de woningen in het ontwerp. Ze voldoen daardoor aan hoge eisen (bijvoorbeeld bijna energieneutraal, eisen tegen hittestress) en zijn snel beschikbaar, maar passen niet altijd volledig bij de lokale wensen. Mede hierdoor is er een tijdsverschil ontstaan tussen het opleveren van de woningen uit de fabriek en het kunnen plaatsen van de woning op de locatie. De woningen worden daarom tijdelijk opgeslagen, bij de leverancier zelf of op een door het RVB ingerichte distributielocatie. Van daaruit worden ze later dit jaar geplaatst op de gewenste bestemming. De kosten van deze locaties worden gedekt uit de beschikbare middelen voor de fysieke herplaatsingsgarantie van de flexwoningen.¹³

Met de staatssecretaris van JenV heb ik ook afspraken gemaakt dat het COA deze woningen van het RVB kan afnemen. In andere gevallen levert het COA de woningen aan gemeenten als stimulans voor het realiseren van duurzame opvangplekken en wordt een bijdrage geleverd aan het verlichten van de druk op de asielopvang door de uitstroom van vergunninghouders uit de AZC's. Voor meer informatie over deze inzet verwijs ik naar de brief d.d. 28 april jl. van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over de actuele situatie in de asielketen.¹⁴

De RVB-aanbesteding heeft aangetoond dat bouwbedrijven woningen snel fabrieksmatig kunnen produceren. En heeft geholpen om het *'wachten op elkaar'* te doorbreken. Daarnaast heeft het zoeken van locaties veel beweging los gemaakt bij gemeenten en corporaties, zij het (nog) niet altijd richting afname van deze woningen. Met de bestelde flexwoningen hebben we nu een deel van de oplossing voor woningtekort in handen, mede omdat dit de snelste weg blijft om lokaal flexwoningen te realiseren. Ik ga er van uit dat die urgentie bij alle gemeenten leeft en dat we dit jaar nog komen tot een volledige matching van woningen en locaties.

Collectief inkooptraject door Aedes.

De ervaringen vanuit de RVB-aanbesteding hebben ook geholpen bij de inrichting van het vernieuwende collectief inkooptraject dat Aedes, met hulp van de UVTH, heeft ingericht. De opzet van dit traject is anders: er is geen sprake van een directe inkoop, maar door het afsluiten van raamovereenkomsten met bouwers, op basis van het gestandaardiseerde Programma van Eisen, wordt beoogd om de inkoop door corporaties te versnellen terwijl er nog wel locatie specifieke keuzes kunnen worden gemaakt. Aedes heeft op 13 april jl. met 36 bouwbedrijven raamovereenkomsten gesloten om flexwoningen te leveren aan

¹³ Kamerstukken II, 2022 – 2023, 36350, nr. 1

¹⁴ Kamerstukken II, 2022 – 2023, 2023Z07733

woningcorporaties.¹⁵ De geschatte omvang van de afname binnen de overeenkomst is 8.000 woningen in het eerste jaar en 10.000 per jaar in de twee opvolgende jaren. Mede door deze initiatieven is dan ook een sterke groei in 2023 van de productiecapaciteit zichtbaar.¹⁶ Voor de bouw van de eerste woningen via dit inkooptraject is inmiddels een nadere offerte uitvraag gedaan.

Standaardisatie kwaliteitseisen

Om een continue bouwstroom verder te stimuleren is ook gekeken naar de eisen die gesteld worden aan een flexwoning. Deze eisen zijn in de afgelopen periode meer gestandaardiseerd, waarbij onderscheid is gemaakt tussen grondgebonden en gestapelde flexwoningen en tussen nieuwbouwkwaliteit en kwaliteit 'tijdelijk bouwwerk'. Met deze gestandaardiseerde eisen en de huidige productiemethoden kan uitvoering worden gegeven aan veel diverse wensen qua levensduur, vervolgeexploitatie, uitstraling en ruimtelijke inpasbaarheid. Het gestandaardiseerde Programma van Eisen is gebruikt voor de inkoop van flexwoningen door het RVB, de collectieve inkoop van flexwoningen door AEDS en ook voor de andere maatregelen uit de versnellingsaanpak. Periodiek zullen de eisen worden geëvalueerd door het ministerie, samen met betrokken partijen (zoals bouwers, corporaties en gemeenten), om steeds een actuele en overkoepelende definitie voor flexwoningen en de bijkomende kwaliteitseisen te houden. Zoals hierboven reeds aangeven, is de tendens naar meer flexwoningen conform nieuwbouwkwaliteit zichtbaar. Ik ben voornemens te bekijken hoe ik deze beweging verder kan stimuleren. Op dit moment laat ik onderzoek doen naar de verschillende verplaatsingsscenario's en de belemmeringen daarbij. Zoals eerder aangekondigd zal ik waar nodig voorstellen doen voor aanpassingen in de bouwregelgeving om duurzaam hergebruik van flexwoningen te bevorderen en te vergemakkelijken.¹⁷ Verdere normalisering van de bouwmethode zal een positieve bijdrage kunnen leveren aan de kosten van flexwoningen en opties voor terugname door de leveranciers.

Financiële ondersteuning en garanties

De businesscases voor flexwoningen sluiten nog vaak niet. De verplaatsingen leveren kosten op die bij permanente bouw niet aanwezig zijn, zowel voor de investeerder (verplaatsingskosten, aansluitingskosten etc.) als voor gemeenten (bouw- woonrijp maken). Onzekerheden over vervolglocaties bij tijdelijke plaatsing leiden tot financiële risico's voor investeerders, veelal corporaties. Als onzeker is hoe de tweede en een eventuele derde plaatsing vorm krijgt kan dat de beslissing om wel of niet te bestellen sterk beïnvloeden, waardoor de realisatie kan stilvallen. Daarnaast spelen gestegen kosten en rentes ook de bouw van flexwoningen parten. Op diverse wijzen kunnen projecten worden geholpen in de realisatie, deze worden hieronder toegelicht.

¹⁵ [36 bouwbedrijven gaan duizenden flexwoningen leveren aan woningcorporaties | Aedes](#)

¹⁶ <https://www.linkedin.com/pulse/wishful-thinking-enorme-groei-industri%25C3%25ABle-woningen-2023-marjet-rutten/> en validatie UVTH.

¹⁷ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32757-186.html>

Datum
2 mei 2023

Kenmerk
2023-0000225039

Financiële impuls voor projecten

Het kabinet heeft in de Voorjaarsnota 2023 ruim € 300 miljoen extra vrij gemaakt om flexwoningen meerjarig te kunnen ondersteunen.¹⁸ Hiermee geven we gemeenten, corporaties en bouwers tevens een duidelijk signaal dat het doorgroeien naar de flexibele schil in de woningmarkt de komende jaren gesteund gaat worden. En zo helpen we gemeenten om snel meer huizen te bouwen.

Het is mijn intentie om de eerste tranche van deze nieuwe stimulering na de zomer open te zetten en mik daarbij op het stimuleren van 10.000 woningen. Gemeenten kunnen dan een bijdrage vragen voor een onrendabele top in hun project. Gemeenten hoeven daar overigens niet op te wachten. In mei gaat de nieuwe tranche van de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen open, waar ook flexwoning projecten voor in aanmerking kunnen komen.

De nieuwe stimuleringsregeling is een vervolg op de stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen uit 2022, waarvoor €100 mln. beschikbaar was gesteld. Met de laatste toekenning op 8 februari jl. is de regeling volledig uitgekeerd en zijn ruim 8.300 woningen mogelijk gemaakt.¹⁹ Aanvullend zijn er via de Regeling Huisvesting Aandachtgroepen (RHA) ook aanvragen ingediend voor 5.800 flexwoningen en worden tot nu toe vanuit de Woningbouwimpuls (Wbi) 3.800 flexwoningen ondersteund.

Financiële herplaatsingsgarantie

Investeerders willen graag flexwoningen realiseren op tijdelijke locaties, maar zijn nu terughoudend en hebben behoefte aan zekerheid over vervolglocaties. Om meer zekerheden te bieden en deels tegemoet te komen in hun financiële risico's ben ik met VNG en Aedes overeengekomen om een financiële herplaatsingsgarantie aan te bieden aan investeerders. Eind vorig jaar heb ik de contouren van deze garantieregeling gepubliceerd²⁰ en op 29 maart jl. heb ik een nadere uitwerking op de entreevoorwaarden bekend gemaakt.²¹ De garantie is erop gericht om de kans op herplaatsing van flexwoningen te vergroten, door het maken van samenwerkingsafspraken tussen gemeenten, regio's en provincies: de zo genoemde 'gemeenschappelijke herplaatsingsladder'. En door het ondersteunen van de investeerder bij het vinden van een volgende exploitatie-locatie. Er zal een marktmeester worden aangesteld om het proces van het zoeken naar locaties te begeleiden, zodat vraag en aanbod van verplaatsbare flexwoningen zo goed mogelijk op elkaar aansluiten.

Mocht de originele investeerder ondanks alle inspanningen toch geen locatie vinden waar deze zelf op kan exploiteren, dan biedt de garantie een financiële uitkering (verschil boekwaarde-verkoopwaarde) voor de investeerder. De financiële uitkering is dan gebaseerd op een risicoverdeling 60% (Rijk), 25% (betreffende gemeente) en een eigen risico van 15% voor de investeerder.

¹⁸ Kamerstukken II, 2022 – 2023, 36350, nr. 1

¹⁹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-3851.html>

²⁰ Kamerstukken II, 2022 – 2023, 32847, nr. 983.

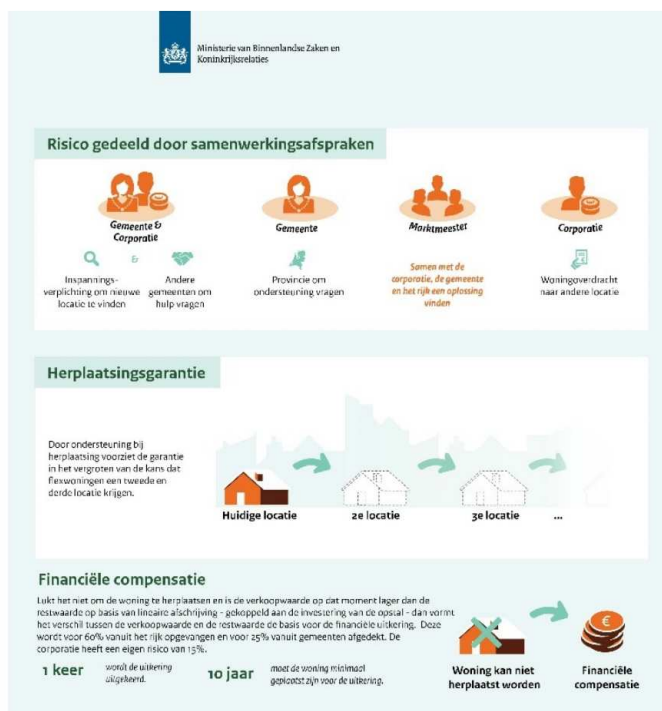
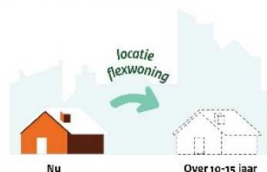
²¹ <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/versnellen-tijdelijke-huisvesting/nieuws/2023/03/29/meer-duidelijkheid-over-financiele-herplaatsingsgarantie>

Hierdoor neemt de financiële herplaatsingsgarantie een grote belemmering weg voor gemeenten en investeerders om flexwoningen op tijdelijke locaties te realiseren.

Financiële Herplaatsingsgarantie Flexwoningen

Met flexwonen versnellen we de realisatie van tijdelijke huisvesting voor mensen die met spoed een dak boven hun hoofd nodig hebben.

Flexwoningen staan in de regel 10 tot 15 jaar op een plek en worden daarna opnieuw ingezet op een andere locatie. Omdat na die periode de investering nog niet terug is verdiend, zit de investeerder (doorgaans een corporatie) meestal met een tekort. De financiële herplaatsingsgarantie zorgt ervoor dat herplaatsing wordt vergemakkelijkt en (indien niet mogelijk) de corporatie zeker is van een minimale eindwaarde.

Figuur 2. De financiële herplaatsingsgarantie

De financiële herplaatsingsgarantie is een nieuw instrument voor een relatief nieuw woningbouwproduct. Er zijn dus weinig ervaringsgegevens beschikbaar op basis waarvan de garantie kan worden vormgegeven. Daarom heb ik in overleg met de minister van Financiën aan het bureau Finance Ideas gevraagd om een expert judgement te geven op de aannames en berekeningen van de garantie. Het onderzoek richtte zich met name op de vragen wat de kans is dat de verhuurder aanspraak zal gaan maken op de herplaatsingsgarantie, en wat het bedrag van de aanspraak zal zijn in de situatie dat de verhuurder een aanspraak op de garantie doet. Om meer inzicht te krijgen heeft het bureau twee contrasterende toekomstscenario's uitgewerkt, zijnde een 'goed weer'-scenario waarbij de flexwoningen een succes blijken, en een 'slecht weer'-scenario waarbij de verhuurbaarheid van de flexwoningen niet succesvol blijkt. Het bureau geeft aan dat lastig te voorspellen blijkt welk scenario bewaarheid wordt. Het meest aannemelijk is dat de werkelijkheid tussen de twee scenario's zal uitkomen. In haar rapport schat het bureau in dat de garantie ca. 30.000 flexwoningen zou kunnen ondersteunen in een middenscenario. Het rapport bied ik uw Kamer hierbij aan.

Conform de begrotingsvoorschriften is de garantie getoetst aan het toetsingskader risicoregelingen. Met de uitkomsten van de expert judgement is

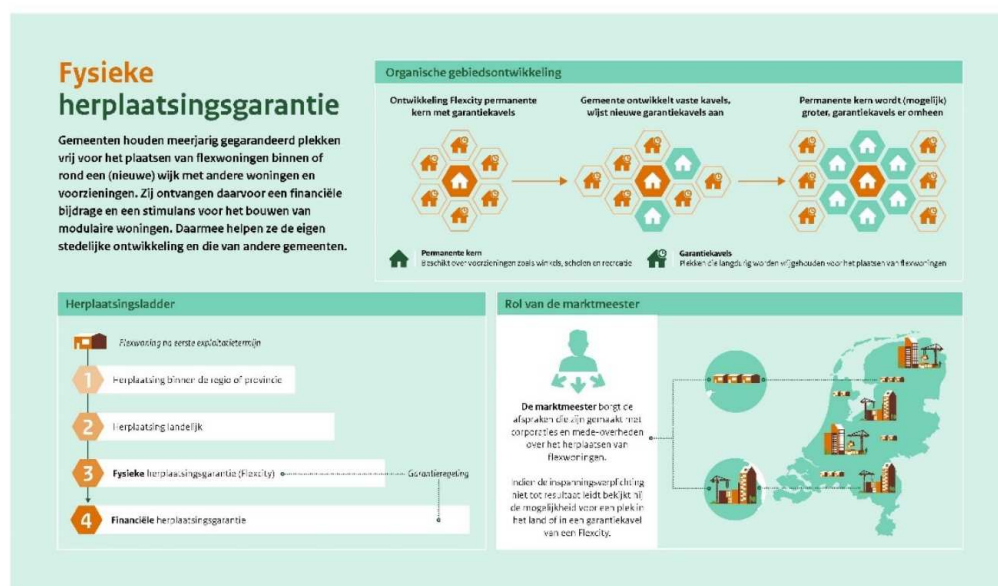
Datum
2 mei 2023

Kenmerk
2023-0000225039

het toetsingskader voor deze garantie vastgesteld. Bijgaand treft u het definitieve toetsingskader aan zoals dat door het kabinet is aanvaard in de Ministerraad van 26 april jl.. Daarmee wordt deze herplaatsingsgarantie opengesteld en kunnen, onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring van de eerste suppletoire begroting van BZK, garanties worden afgegeven. Vanaf vandaag 2 mei kunnen aanvragen worden ingediend via www.volkshuisvestingnederland.nl/tijdelijkehuisvesting.

Fysieke herplaatsingsgarantie

Naast de financiële herplaatsingsgarantie wordt ook gewerkt aan een fysieke herplaatsingsgarantie. Het doel daarvan is tweeledig. Enerzijds zorgt deze ervoor dat investeerders in de herroepelijke fase van de vergunningverlening kunnen bestellen en bouwen. Mocht er in beroep onverhoopt bijvoorbeeld een uitspraak komen die leidt tot het moeten weghalen van de woningen, dan kunnen deze (tijdelijk) naar een klaarstaande kavel. Anderzijds is de fysieke herplaatsingsgarantie onderdeel van de gezamenlijke herplaatsingsladder. Als voor een tweede of soms derde plaatsing geen goede reguliere opvolglocatie beschikbaar is, dan is het mogelijk om de woningen op zo'n klaarstaande kavel te plaatsen. Voor het ondersteunen van deze doelen is € 88 mln. beschikbaar gesteld.

Figuur 3. De fysieke herplaatsingsgarantie

Om de fysieke herplaatsingsgarantie te realiseren maak ik met een aantal gemeenten afspraken. Deze starten een nieuwe gebieds- en woningbouwontwikkeling met modulaire bouw en houden tegelijkertijd ruimte vrij

Datum
2 mei 2023

Kenmerk
2023-0000225039

voor het plaatsen van flexwoningen op een later moment. Het basisconcept is dan een wijk waar een gemeente een deel van de woningen definitief ontwikkelt (een vaste kern) en daarbij ook garantie biedt voor bijvoorbeeld 200 flexwoningen uit andere gemeenten. Zo zorgt een gemeente voor meer woningen én maakt die het andere gemeenten makkelijker meer woningen te plaatsen. Ik wil via meerdere kleinere ontwikkellocaties verspreid over heel Nederland op deze manier goede voorbeelden te ontwikkelen. Eerder maakte ik al met Apeldoorn, Doetinchem en Almere afspraken om voor de zomer haalbaarheidsstudies uit te hebben gevoerd. Vandaag heb ik dat ook met de gemeente Goes afgesproken.

Innovatie: parametrisch ontwerpen en verbeteren ruimtelijke kwaliteit

Zoals eerder al aangegeven zijn flexwoningen onderdeel van een veel grotere ontwikkeling die gaande is in de bouwsector, namelijk het steeds meer industrieel, modulair en conceptueel realiseren van woningen. Daar horen ook innovatieve digitale technieken bij zoals parametrisch ontwerpen. Hiermee vinden ontwerp- en besluitvormingsprocessen steeds meer gelijktijdig plaats met visuele ondersteuning. Ook bij participatietrajecten, bij het vlottrekken van vastgelopen projecten of bij het informeren van de gemeenteraad over de woningbouwplannen kan deze techniek van toegevoegde waarde zijn. Daarom zijn enkele pilots uitgevoerd en op basis daarvan ben ik voornemens deze versnellingsmogelijkheid verder te stimuleren, zoals reeds aangekondigd in het Programma Versnellen Processen en Procedures.²² Daarbij wil ik ook de snelle bouw van meer kwalitatief goede woningen op de korte termijn én blijvende ruimtelijke kwaliteit met elkaar verenigen. Daarom heb ik het College van Rijksadviseurs en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit gevraagd om de nu nog vaak gescheiden werelden van welstand en industriële bouw bijeen te brengen en samen te werken aan het borgen van ook de ruimtelijke kwaliteit. Dit traject moet leiden tot concrete en uitvoerbare handvatten, waaronder de publicatie Ruimtelijk kwaliteit voor fabrieksmatige woningbouw, waar veel partijen inmiddels mee aan het werk zijn gegaan.²³

Tenslotte

De afgelopen periode is een aantal mijlpalen bereikt waar we dit en volgend jaar op kunnen doorbouwen en welke bijdragen aan de versnelling van tijdelijke huisvesting. Het heeft ons geleerd dat de versnelling in zowel het ontwerp als de bouw gerealiseerd kan worden. Maar de wens om locaties versneld beschikbaar te krijgen en ook de procedures sneller te doorlopen is nog niet voldoende bereikt.

Te vaak nog breken partijen niet door locatiespecifieke uitdagingen heen. Van belang is daarom voor alle betrokkenen is, ondanks de economische tegenwind, om actief te blijven 'jagen' om zo geschikte locaties te vinden of locatie geschikt te maken. De rol van het Rijk daarin is onder andere actieve ondersteuning te blijven bieden aan projecten, projecten te stimuleren, de bouw te versterken, verdere belemmeringen weg te nemen en betrokken partijen verder toe te rusten voor nu en in de toekomst.

²² Kamerstukken II, 2022 – 2023, 32847, nr. 993.

²³ [Ruimtelijke Kwaliteit - 5.1.2e](#) | [Publicatie](#) | [Home](#) | [Volkshuisvesting Nederland](#)

Ministerie van BZK
Directoraat Volkshuisvesting
en Bouwen

Ik reken erop dat medeoverheden en corporaties de verantwoordelijkheid zullen blijven nemen voor de versnelde realisatie van flexwoningen.

Datum
2 mei 2023

Kenmerk
2023-0000225039

De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Hugo de Jonge

Actie- en besluitenlijst Twentse Regietafel Asielinstroom

Vergadering 29 maart 2023

Aanwezig: Twenterand (dhr. Broekhuizen (Vz)); Almelo (dhr. Van Rees); Enschede (dhr. Kampman); Haaksbergen (dhr. Welten); Hellendoorn (mw. Oord), Hof van Twente (mw. Rohaan); Rijssen-Holten (dhr. Tijhof); Tubbergen (mw. Bekhuizen); Wierden (dhr. Ten Brinke); Oldenzaal (dhr Christenhusz); Borne (dhr. Pierik); Dinkelland (dhr. Severijn); Losser (dhr Nordkamp); Dhr. Meijer (gemeentesecr.) VR Twente (mevr. Koppert, verslag)

Afwezig m.k.: gem. Hengelo, VR Twente (5.1.2e 5.1.2e)

Besluit (B) / Knelpunt (K) / Actie (A)	
	1. Opening en vaststelling agenda
	Agenda wordt cf vastgesteld.
	2. Gesprek met 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e 5.1.2e) en COA (5.1.2e 5.1.2e), 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [online]
	<ul style="list-style-type: none">- COA licht aan de hand van een presentatie de opgave en een aantal processen toe. De presentatie is integraal toegevoegd aan dit verslag.- Op dit moment is er sprake van een toename van ongeveer 100 bewoners per week in de asielopvang. Daarbij is het nog onzeker hoe zich dit verder ontwikkelt. Het COA gaat per locatie uit van een bezettingsgraad van 92% vanwege leefbaarheid en snijverlies.- Bij CNO ziet het COA bij een toenemend aantal gemeenten dat er sprake is van doelgroep beperkingen. Dat maakt de nood ho(o)g(er) voor specifieke doelgroepen. Bovendien is de kans op overlast ook groter als er meer mensen uit een doelgroep op dezelfde locatie moeten worden opgevangen.- COA werkt aan flexibilisering van het systeem: dat is de enige manier om schommelingen in behoefte op te vangen. Vraag is ook op welke manier locaties meervoudig gebruikt kunnen worden.- Vanuit het perspectief van COA zijn locaties met een omvang van 300-500 bedden wenselijk. De ondergrens daarbij is 150 bedden, wel gecombineerd met een hoofdlocaties. Voor AMV's geldt een schaalgrootte van maximaal 50.- In Hart van Brabant is een pilot geweest met Regioplacings. Daarbij is de gedachte dat vergunninghouders en kansrijke asielzoekers die gekoppeld zijn aan een bepaalde regio, verblijven in een Regionale Opvanglocatie, in afwachting van huisvesting. Op die manier kan inburgering al wel vast starten. Het evaluatierapport van de pilot is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.- De grootste groep mensen die op dit moment naar Nederland komen betreffen duo's of alleenstaanden (met daarvan een reële kans op gezinshereniging als vervolg). In Nederland zijn hoofdzakelijk woningen beschikbaar voor huishoudens van 3 tot 5 personen; maar dat is maar een beperkt deel van de instroom. Daarmee sluit het woningaanbod onvoldoende aan bij de vraag.- Het COA heeft de voorkeur dat de gezinshereniging plaatsvindt na huisvesting in de gemeente; ook om dubbele verblijfstermijnen te voorkomen.- 5.1.2e 5.1.2e geeft aan dat een aandachtspunt is dat er een regeling bestaat waarbij huur wordt afgetopt voor huishoudens met 120% van het sociaal minimum.

	<p>Dat heeft gevolgen voor de doorstroming, omdat bij vertrek de huur voor dat huishouden weer omhoog gaat (mensen blijven dus zitten waar ze zitten).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het inzetten van een gezinswoning als doorstroomwoning voor alleengaanden is complex (kamerverhuur). - Gezinnen met een omvang van 7 tot 9 personen (na gezinshereniging) zijn geen uitzondering; woningen zijn daar niet op berekend. COA geeft aan dat de regievoerder graag geïnformeerd wil worden wanneer er grote woningen beschikbaar zijn, zodat daar op een goede manier gebruik van kan worden gemaakt. - Het is voor gemeenten mogelijk om koppelingen over te dragen; een koppeling aan gemeente A kan dan leiden tot huisvesting in B. - Er wordt op gewezen dat per 1 januari de wet huisvesting aandachtsgroepen ingaat. Deze komt naast de al verplichte taakstelling voor gemeenten als het gaat om statushouders. Invoering van deze wet maakt de vraag om voorrang op de woningmarkt (nog) complexer dan die op dit moment al is. - Gemeenten vragen aandacht voor de invloed van grote groepen op kleine kernen; dat heeft grote gevolgen voor de leefbaarheid op het platteland. Het COA gaat hierover graag in gesprek.
	3. Vaststellen bestuurlijke opdracht koppeling vraag en aanbod statushouders
B	Naar aanleiding van het gesprek met WoON en COA wordt toegevoegd om te verkennen of het organiseren van toegang van woningbouwcorporaties tot transferpunt van het COA deel kan zijn van de oplossing van het probleem. Daarnaast ook bezien of onderlinge uitwisseling van statushouders deel kan zijn van de oplossing. Memo is verder conform vastgesteld.
	4. Actualiteiten
	Geen notulen
	5. Verslag TRA 20 februari
B	Akkoord
	6. Terugkoppeling PRT 17 maart
	Voor deze terugkoppeling wordt korthedshalve verwezen naar het verslag zoals meegestuurd met de agenda.
	7. Terugkoppeling gesprek ^{5.1.2e} ^{5.1.2e} & Hans Broekhuizen
A	Voorzitter geeft aan dat de CdK een plan gaat maken om voor Overijssel inzichtelijk te maken op welke manier de opvang in onze provincie geregeld gaat worden. Dat doet hij in het kader van de uitvoeringsagenda van het programma flexibilisering asielketen. Dit in navolging van het Groningse voorbeeld van de bestuursovereenkomst. Om die reden wil de CdK voor 1 juni 2023 weten welke concrete afspraken voor asielopvang er zijn gemaakt. Het gaat dan om concreet door de gemeenteraad genomen besluiten.
	8. Taakstelling voor Oekraïense vluchtelingen
	Er wordt een ronde langs de deelnemers gemaakt om uit te wisselen hoe de stand van zaken op dit punt in de verschillende gemeenten is.
	9. Wvttk
	Geen punten.

Dia 1

 Centraal Orgaan opvang asielzoekers

COA-Twentse Regietafel Opvang Vluchtelingen

5.1.2e 5.1.2e – Regiomanager 5.1.2e 5.1.2e – Bestuurlijk Vastgoedadviseur
5.1.2e 5.1.2e – Teamleider Bewonerslogistiek

Dia 2

Opgave Asielopvang

Het nieuwe capaciteitsbesluit (2022-II) en de provinciale doorvertaling

- Op 4 november jl. is per Kamerbrief het nieuwe capaciteitsbesluit bekend gemaakt van 75.500 benodigde opvangplekken per 1-1-2024.
- Wat dat betekent voor de provinciale opgaven is besproken in de LRT van 9 november jl. en daarna per brief gecommuniceerd aan CdK's, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders, en corporatiebestuurders.
- De opgave voor Overijssel, zoals opgenomen in bovengenoemde conceptbrief, is het realiseren van in totaal 4.001 opvangplekken per 1-1-2024 waarvan 339 AMV, bij voorkeur regulier maar als niet anders kan ook noodopvang.

Proces capaciteitsbesluit

- COA stelt standaard 2x per jaar de capaciteitsbehoefte vast, zodat ontwikkelingen op onder meer het gebied van in- en uitstroom in de cijfers kunnen worden verwerkt. COA doet dit (in de tijd) snel na vaststelling en bekendmaking van het Meerjaren Productie Plan van het ministerie van Justitie.

 Centraal Orgaan opvang asielzoekers

2

Provinciale Verdeling (inclusief AMV)

Opgave	1-4-23	1-1-24
Ijsselland	1650	1837
Twente	1944	2164
Totaal	3593	4001

Huidig aantal plekken beschikbaar in Twente 794

Opgave TRA tot 1 april van 1150 plekken en voor 1 januari 2024 nog eens 220

Groot aantal leads in de pijplijn, Langere doorlooptijd tot realisatie

Flexibilisering asielketen

Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen

- Sneller duidelijkheid voor asielzoekers. En sneller integreren of terugkeren.
- Het COA maakt samen met provincies en gemeenten plannen om de asielopvang flexibeler te maken.
- De Uitvoeringsagenda sluit aan op de nieuwe [Wet inburgering](#). Hierin hebben gemeenten een regierol bij het verzorgen van inburgering aan vergunninghouders.

Het COA werkt mee aan de concrete doelen uit de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen

- 3 typen opvanglocaties (GVL's, satellietlocaties, regionale opvanglocaties)
- multi-inzetbare opvang

Uitgangspunt locaties

Omvang van locaties

- Bij voorkeur 300 – 500 bedden
- Kleinschalige opvang 150 – 200 bedden
- AMV, proces opvang locatie 50 jongeren
- Kleinschalige woonvoorziening, circa 20 jongeren waarvan asielaanvraag is afgewezen
- Geen doelgroep beperkingen, instroom op basis van aanbod
- Regionale Opvang Locaties, locaties waar statushouders zitten gekoppeld aan de omliggende gemeenten in combinatie met reguliere instroom
 - Hart van Brabant
 - Zwolle

Verwerving locaties

Gemeentes, Makelaars en Vastgoed eigenaren melden zich bij Coa.

- Papieren schouw, heeft locatie potentie, ligging, etc.
- Praktijk schouw, feitelijke staat van het gebouw, inrichting etc
- Informeren gemeente naar mogelijkheden

Doorlooptijd tot opening wordt beïnvloed door:

- Vergunningetraject met eventuele bezwaartrajecten
- Verbouwtraject
- Participatietraject
- Personele Werving

Statushouders

Match tussen vraag en aanbod

- Uitstroom uit regulier AZC's is gestagneerd
- Nieuwe Vergunninghouders in Noodopvang en Crisisnoodopvang
- Koppeling aan uitplaatsingsregio's daardoor niet goed mogelijk
- Heeft geleid tot achterstanden bij een aantal gemeenten dat nu wordt rechtgetrokken

Samenstelling huishouden (indicatief)

- 84% alleenstaanden of Duo's
- 3% huishoudens meer dan 7 personen
- 13 % huishoudens 3-5 personen

Logistieke proces

Bewonerslogistiek

- Teams Instroom en Doorstroom
 - Inplaatsten en doorplaatsen van asielzoekers naar reguliere of noodopvang locaties
- Team Uitstroom
 - Uitstroom van vergunninghouders naar reguliere huisvesting

Crisisnoodopvang

- Landelijke spreiding van instroom op basis van beschikbare gemeentelijke CNO plekken
- Van CNO naar CNO gaat via de landelijke coordinatie
- Van CNO naar Reguliere Coa locatie gaat via bewonerslogistiek

Knelpunt: Beschikbare capaciteit Reguliere locaties

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Evaluatieonderzoek Pilot Regioplplaatsing Hart van Brabant

Evaluatieonderzoek Pilot Regioplacering Hart van Brabant

Auteurs

5.1.2e | 5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e

Met medewerking van:

5.1.2e | 5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e

Utrecht, november 2022

Inhoud

Samenvatting onderzoek	4	5	Evaluatie doel 3: doorlopende leerlijn en snelle start	27
1	Introductie onderzoek	8	5.1. Activiteiten	27
1.1.	De pilot Regioplantsing	8	5.2. Resultaten	29
1.2.	Context waarbinnen de pilot uitgevoerd is	9	5.3. Ervaringen met een doorlopende leerlijn	33
1.3.	Evaluatieonderzoek pilot regioplantsing	9	5.4. Samenvattende conclusie	35
2	Doelen van de pilot in beeld	12	Bijlage 1: Inzichten vanuit de literatuur	37
2.1.	De doelen van de pilot Regioplantsing	12	Bijlage 2: Geraadpleegde literatuur	43
2.2.	Via welke meetbare activiteiten worden de doelstellingen bereikt?	13		
3	Evaluatie doel 1: Plantsing op de ROL	15		
3.1.	Het plantsingsproces	15		
3.2.	Activiteiten en resultaten realisatie doel 1	16		
3.3.	De ervaringen van respondenten	19		
3.4.	Samenvattende conclusie	21		
4	Evaluatie doel 2: huisvesting in gemeenten	22		
4.1.	Activiteiten en resultaten realisatie doel 2	22		
4.2.	Resultaten doel 2; cijfers m.b.t. huisvesting	24		
4.3.	Ervaringen van respondenten	24		
4.4.	Samenvattende conclusie	25		

Leeswijzer

Dit rapport begint met een samenvatting van de belangrijkste resultaten, conclusies en 'lessons learned' voor een mogelijke, landelijke uitrol. Hoofdstuk 1 introduceert de pilot, de context van de pilot en methoden van het evaluatieonderzoek. In hoofdstuk 2 schetsen we de doelen en activiteiten van de pilot, en de reflectie van respondenten hierop. In hoofdstuk 5, 6 en 7 beschrijven we per pilotdoel de activiteiten, resultaten, belangrijkste ervaringen van respondenten en de samenvattende conclusies. In de bijlage staat literatuur beschreven die door de lezer gebruikt kan worden voor verdere duiding van de pilot regioplantsing.

Samenvatting onderzoek

Het Nederlandse asielstelsel moet flexibeler en zowel maatschappelijk als financieel effectiever inspelen op een grotere instroom van asielzoekers. Ook moet het asielsysteem een betere voorbereiding zijn op de fase na opvang: huisvesting en integratie van vergunninghouders, dan wel de terugkeer van mensen die geen vergunning hebben gekregen. Dit zijn doelen van het landelijke programma Flexibilisering Asielketen, een samenwerking van het ministerie van Justitie en Veiligheid en partners uit de asielketen. Een van de aanpakken om de geformuleerde doelstellingen te bereiken, is het zo snel mogelijk plaatsen van vergunninghouders en (kansrijke) asielzoekers in de buurt van gemeenten waar zij gehuisvest zullen worden. Doordat vergunninghouders in dezelfde regio worden opgevangen en geplaatst, kunnen zij vanuit de opvanglocaties al een start maken met integratie en participatie. Vroege start is tevens een doel van de Wet inburgering 2021.

Het COA en de gemeenten van de regio Hart van Brabant voeren van januari 2020 tot december 2022 gezamenlijk de pilot Regioplplaatsing uit. Het Verwey-Jonker Instituut evalueerde vanaf januari 2021 tot oktober 2022 de pilot regioplplaatsing in het Hart van Brabant. De hoofdvraag van het onderzoek luidt: *in welke mate, en op welke manier zijn de drie doelstellingen van de pilot Regioplplaatsing bereikt?* Door middel van een document- en literatuurstudie, data-analyse en interviews is het onderzoek uitgevoerd.

Binnen de pilot Regioplplaatsing worden vergunninghouders - die gekoppeld zijn aan de gemeenten van de regio Hart van Brabant - opgevangen door het COA in het azc te Oisterwijk. Deze locatie in de regio Hart van Brabant wordt in dit rapport geduid als Regionale Opvanglocatie (ROL). Dit is een locatie

waar asielzoekers met een kansrijke aanvraag en vergunninghouders een start kunnen maken met integratie, dichtbij de gemeente van uiteindelijke huisvesting.

Doelstelling 1: Alle vergunninghouders die gekoppeld zijn aan de regio Hart van Brabant (en kansrijke asielzoekers die voor een vergunning en huisvesting in de regio in aanmerking komen) laten verblijven op ROL azc Oisterwijk.

In de loop van de pilot is het aantal kansrijken en vergunninghouders met een koppeling aan het Hart van Brabant geplaatst in de ROL azc Oisterwijk enorm toegenomen. In het begin van de pilot, de periode januari 2020 tot medio september, verbleef 15% van de aan de regio gekoppelde vergunninghouders in een ROL. In januari 2021 was dit 38%, in april 51% en in de zomer van 2021 72%. Tijdens het laatste meetmoment, augustus 2022 is 60% van de vergunninghouders geplaatst in een ROL.

De opvangcapaciteit van het COA staat onder druk door onder meer de achterstanden bij de IND met betrekking tot de lopende asielaanvragen, de verhoogde instroom sinds zomer 2021 en een stagnerende uitstroom in de regio door de tekorten op de woningmarkt. Aan het begin van de pilot betekende dit dat het azc Oisterwijk vol zat en niet direct regioplplaatsing kon faciliteren. In het voorjaar van 2021 nam het COA de volgende maatregelen die een groter percentage regioplplaatsingen mogelijk maakte: een instroomstop voor en verhuisactie van asielzoekers en vergunninghouders die niet aan de regio zijn gekoppeld.

In hoeverre doelstelling 1 van de pilot is gerealiseerd, is lastig te beantwoorden gezien er geen streefpercentage voor regioplplaatsing is geformuleerd. Het groeiende aantal regioplplaatsingen is wel in lijn met de doelstelling van de pilot. Inzicht in belemmeringen voor regioplplaatsing en inzicht in activiteiten en factoren die het percentage regioplplaatsingen vergroten, geven houvast voor een toekomstige (uitrol van) regioplplaatsing.

Doelstelling 2: Gekoppelde vergunninghouders binnen de vastgestelde termijn huisvesten van ROL azc Oisterwijk in de Hart van Brabant gemeenten.

De gemiddelde wachttijd in de gemeenten in de regio Hart van Brabant over de meetperiode augustus 2021-augustus 2022 bedraagt 103 dagen (vanaf fase 2). Dit gemiddelde ligt 19 dagen boven de landelijk afgesproken doorlooptijd van 84 dagen en ligt mogelijk nog wat hoger gezien de wachttijd voor de vergunninghouders die niet zijn gehuisvest. Wanneer we de doorlooptijd van de regio vergelijken met het landelijk gemiddelde, dan doet de regio Hart van Brabant het relatief goed. Landelijk wachten vergunninghouders gemiddeld 140 tot 168 dagen op een woning. Gedurende de pilot ligt de doorlooptijd van de regio redelijk stabiel rond de 100 dagen. Er zijn verschillen in de regio: een aantal gemeenten huisvest sneller dan gemiddeld, een aantal gemeenten langzamer.

Hoewel de huisvestingsproblematiek volgens gemeenten te groot is om regionaal op te lossen en cijfers laten zien dat de huisvesting in regio Hart van Brabant in vergelijking met andere regio's relatief snel gaat, blijft het versnellen van huisvesten een belangrijk punt van aandacht. Met name omdat de doorstroom naar huisvesting plekken creëert in het azc voor regioplaatsing. Volgens betrokken partijen is met samenwerking en overleg winst te behalen. Het gaat om afstemming van beschikbare woonruimte, koppelingen van het COA en het tijdig beschikbaar zijn van verblijfsdocumentatie IND. Ook binnen de gemeenten kan afstemming met woningcorporaties en sociale zaken de huisvesting versnellen.

Doelstelling 3: het aanbieden van één doorgaande (leer)lijn aan vergunninghouders vanaf opvang in ROL azc Oisterwijk waardoor zij voorbereid zijn op de fase na opvang (huisvesting in een van de Hart van Brabant gemeenten) en al vanaf de start van de opvangfase kunnen starten met integreren en participeren.

Wat betreft de doorgaande (leer)lijn hadden niet alle gemeenten aan het begin van de pilot een programma voor de brede intake en ook de doorstroom na de

brede intake is niet in alle gevallen duidelijk. Het aanbod voor een snelle start is gedurende de pilot ontwikkeld en bestaat uit: een kennismakingsgesprek met de gemeente, een brede intake en participatie-activiteiten buiten het azc. De betrokken gemeenten ontplooiden meerdere activiteiten voor een snelle start. Dit zijn de resultaten voortkomend uit doelstelling 3:

- Ongeveer twee derde van de groep vergunninghouders (65%) had een **kennismakingsgesprek** met de klantregisseur van de gemeente op het moment dat hij/zij nog op azc Oisterwijk woonde.
- Ongeveer 30% van de vergunninghouders is vanaf azc Oisterwijk gestart met de **brede intake**. De overige 70% is hier na huisvesting in de gemeente mee gestart.
- Vergunninghouders binnen de pilot hebben voor het overgrote deel (90%) nog geen **participatie-activiteiten** buiten het azc gedaan. Hier vallen niet de participatie activiteiten van de brede intake onder.

Lessons learned

- *SMART doelstellingen*

Bij aanvang van de pilot zijn doelstellingen geformuleerd en is een projectplan opgesteld hoe regioplaatsing te realiseren. Echter waren doelstellingen niet SMART geformuleerd; dit maakt het lastig doelstellingen specifiek, meetbaar en tijdgebonden te realiseren. Op basis van SMART doelstellingen had men concreet taken tussen organisaties kunnen verdelen en zelf tussentijds kunnen monitoren wat er (nog meer) nodig was om de doelstellingen te bereiken. Daarmee is het tevens mogelijk behaalde resultaten beter te kunnen duiden aan de hand van streefpercentages. Bij een eventuele landelijke uitrol van het concept regioplaatsing zien de onderzoekers dit als randvoorwaarde.

- *Integrale benadering en aanpak van regioplaatsing*

Regioplaatsing is een gezamenlijk traject van de regio Hart van Brabant (11 gemeenten) en COA. Het is bij een landelijke uitrol wenselijk doelstellingen

als plaatsing op de ROL, huisvesting en de doorgaande (leer)lijn op inburgering en participatie als samenwerkende organisaties nog meer integraal te benaderen en op te pakken. Hiermee wordt bedoeld op het ontwikkelen van een gezamenlijk SMART projectplan, organiseren van commitment (ook op uitvoerend niveau) en betrekken van de doelgroep (vergunninghouders) bij (hoe) een doorgaande leerlijn te organiseren.

- *Start met ruimte in azc*

Start regioplaatsing met opvangcapaciteit in het azc voor gekoppelde vergunninghouders. Daarbij is het tevens van belang dat vergunninghouders in de regio tijdig kunnen doorstromen naar huisvesting in betrokken gemeenten.

- *'Regio'- plaatsing*

Regioplaatsing betekent dat vergunninghouders worden geplaatst op maximaal vijftig kilometer van de huisvestingsgemeente (zie bijlage 1). Een knelpunt voor een snelle start is dat de uitplaatsingsgemeenten weliswaar in geografische afstand relatief dichtbij liggen, maar dat de reistijd met het openbaar vervoer erg lang is. In de regio Hart van Brabant betekent dit dat sommige vergunninghouders een reistijd van twee uur hebben om bij hun gemeente te komen. De lange afstand lijkt een belemmering te vormen voor deelname aan integratie en participatie programma's vanuit het azc. Bij landelijke uitrol is het aan te bevelen te letten op goede bereikbaarheid met openbaar vervoer voor de vergunninghouder.

- *Kansrijke asielzoekers*

Wegens de opvangcrisis zijn de investeringen die nodig zijn om kansrijke asielzoekers deel te laten nemen aan regioplaatsing (nog) niet uitgevoerd in deze pilot. Alhoewel het niet gelukt is kansrijke asielzoekers in de pilot te betrekken, zijn er verscheidene ontwikkelingen gaande dit in de toekomst wel mogelijk te maken en ook voor hen een snelle start te faciliteren.

- *Kansen inburgeringswet 2021*

Met ingang van de inburgeringswet 2021 hebben gemeenten de regie over het inburgeringstraject van vergunninghouders. Voor een snelle start biedt dit onder meer mogelijkheden doordat bepaalde programmaonderdelen niet langer vrijblijvend worden aangeboden. Dit sluit aan bij het 'ja-tenzij' voorstel van gemeenten in het Hart van Brabant waarbij vergunninghouders in principe al vanuit het azc starten met de brede intake (tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dit niet te doen). Ondanks de verwachting dat met deze regeling meer vergunninghouders over een drempel stappen en sneller mee gaan doen, blijven sommige omstandigheden (o.a. reistijd, gezondheidsklachten, gebrek kinderopvang) die gedurende de pilot speelden mogelijk ook in de toekomst een belemmering vormen.

Met de ingang van de Wet inburgering 2021 is de inzet op een doorgaande (leer)lijn essentieel. De brede intake eindigt met het opstellen van het Plan Inburgering en Participatie (PIP). Dit PIP is bindend en bepaalt wat mensen moeten doen om te slagen voor hun inburgeringstraject. Na vaststelling van het PIP gaat de inburgeringstermijn lopen en is directe doorstroom gewenst.

- *Samenwerking*

In de pilot zijn betrokken partijen intensiever met elkaar gaan samenwerken. Ze zijn bij elkaar op werkbezoek gegaan waardoor ze elkaar en elkaars programma beter hebben leren kennen. De verbeterde samenwerking, onder andere tussen het COA en gemeenten, heeft op drie doelstellingen een positief effect gehad:

- De interne afstemming en communicatie met uitvoerende lagen binnen betrokken organisaties is verbeterd en zowel de gemeenten in het Hart van Brabant als het COA erkennen de meerwaarde van samenwerken.
- Versnelling huisvesting door afstemmen koppelingen COA en verbeterde samenwerking van woningcorporaties, sociale zaken en de klantmanager.
- Samenwerking intake en warme overdracht vergunninghouder tussen COA en gemeenten.

Borging pilot regioplaatsing

Deze pilot maakt inzichtelijk hoe de verscheidene stappen in het asielproces en integratieproces met elkaar samenhangen. Zowel voor opvang in azc, huisvesting en inburgeringsproces is nauwe samenwerking tussen gemeenten en COA van cruciaal belang. Ten tijde van het schrijven van dit evaluatierapport (oktober 2022) is de pilot aan de hand van bestuurlijke afspraken tussen COA en de regio geborgd.

1 Introductie onderzoek

1.1. De pilot Regioplplaatsing

Het COA en de gemeenten van de regio Hart van Brabant¹ voeren sinds januari 2020 gezamenlijk de pilot Regioplplaatsing uit, die mede mogelijk is gemaakt door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Binnen de pilot Regioplplaatsing worden vergunninghouders - die gekoppeld zijn aan de gemeenten van de regio Hart van Brabant - opgevangen door het COA in het azc te Oisterwijk², waardoor zij al in de regio verblijven. Vanuit deze opvanglocaties kunnen vergunninghouders al een start maken met integratie en participatie, zoals beschreven in het Pilotvoorstel Regioplplaatsing Hart van Brabant. De looptijd van de pilot is van januari 2020 t/m december 2022 (dit is inclusief verlenging).

1.1.1. Achtergrond van de pilot

De plaatsing van vergunninghouders nabij hun (beoogde) gemeente van uitstroom is een van de uitgangspunten die voortvloeit uit de Uitvoeringsagenda van het landelijke programma Flexibilisering Asielketen. Binnen dit programma werkt het Ministerie van Justitie en Veiligheid samen met de

partners in de migratieketen en maatschappelijke en bestuurlijke organisaties³ aan maatregelen die er voor zorgen dat het Nederlandse asielstelsel flexibeler en maatschappelijk en financieel effectiever kan inspelen op grote veranderingen in de instroom van asielzoekers. Ook moet het asielsysteem een betere voorbereiding gaan bieden op de fase na de opvang: de huisvesting en integratie van vergunninghouders, of de terugkeer van mensen die geen vergunning hebben gekregen⁴. Vergunninghouders en kansrijke asielzoekers beginnen – in het toekomstbeeld waar het programma naar toewerkt - zo snel mogelijk met (voorbereiding op) integratie en inburgering. Ter uitvoering van het programma is door gemeenten, provincies en rijk de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen⁵ opgesteld. In deze Uitvoeringsagenda hebben deze bestuurlijke partners onder meer samen een aanpak ontwikkeld om te bevorderen dat vergunninghouders en kansrijke asielzoekers zo snel mogelijk worden geplaatst in (de buurt van) de gemeente waar ze zullen worden gehuisvest en kunnen beginnen met (voorbereiding op) integratie en inburgering. Centraal hierin staat het concept van regioplplaatsing, regionale opvanglocaties en flexibele opvangvormen. De Uitvoeringsagenda sluit aan bij de op 1 januari 2022 ingevoerde Wet inburgering 2021⁶, waarbij gemeenten een regierol hebben bij het verzorgen van de inburgering van vergunninghouders. De inburgeringsplicht begint dan vanaf het moment van vergunningverlening.

¹ Dit samenwerkingsverband bestaat uit 11 gemeenten, namelijk Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk.

² In de loop van de pilot heeft de gemeente Tilburg een Tussenvoorziening beschikbaar gesteld. Deze fungeert als azc en er worden vergunninghouders opgevangen als onderdeel van de pilot Regioplplaatsing, en daarnaast biedt de tussenvoorziening plek aan andere vergunninghouders. Het onderzoek focust zich op azc Oisterwijk. Bij opening van de tussenvoorziening is afgesproken dat deze locatie meetelt voor het percentage regioplplaatsing en dat hetzelfde werkproces wordt gehanteerd.

³ In het programma zijn de ketenpartners COA, IND, DT&V, DJI, Politie, Kmar en het Ministerie van JenV verenigd en wordt nauw samengewerkt met o.a. gemeenten, VNG, SZW, BZK, OCW, IPO en maatschappelijke organisaties.

⁴ Deze opgave van het programma maakt onderdeel uit van de afspraken in het Kabinet, vastgelegd in het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de Toekomst' van kabinet Rutte-3.

⁵ Deze uitvoeringsagenda is 14 mei 2020 vastgesteld aan de Landelijke Regietafel.

⁶ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0020611/2021-01-01>

Het concept van regioplaatsing in regionale opvanglocaties en vroege start met de inburgering wordt in de pilot Regioplaatsing in de regio Hart van Brabant getest. De gemeenten in de regio Hart van Brabant streven ernaar vroegtijdig te starten met inburgering. Hoewel de deelnemers van de pilot (grotendeels) onder de Wet inburgering 2013 vallen, wordt in deze pilot geëxperimenteerd met de vroege start zoals bedoeld vanuit de Wet inburgering 2021. Deze pilot sluit aan bij de pilot Inburgering+, waarbij de gemeenten in de regio Hart van Brabant zich voorbereiden op de nieuwe Wet inburgering 2021.

1.2. Context waarbinnen de pilot uitgevoerd is

De pilot Regioplaatsing is uitgevoerd in de periode januari 2020-december 2022: een periode waarin veel andere ontwikkelingen invloed hadden op het functioneren van de pilot. Een ontwikkeling die meteen invloed had op de pilot was de coronacrisis die in maart 2020 aantrad. Corona had o.a. impact op het verzorgen van het lesaanbod van het azc, het initiëren van de gesprekken tussen de klantregisseurs van de gemeenten en de vergunninghouders, de participatiemogelijkheden voor vergunninghouders (zoals deelname aan vrijwilligerswerk). Ook is de doorstroom van vergunninghouders naar gemeenten bemoeilijkt door de coronacrisis. Het toewijzingssysteem voor woningen liep vertraging op waardoor vergunninghouders weer langer in azc's moesten verblijven. Dit had een negatieve invloed op de doorstroom van vergunninghouders naar een passende woning en een snelle start om te integreren en participeren.

Hieronder benoemen we kort andere contextfactoren die invloed hadden op een vlotte start en uitvoering van de pilot regioplaatsing:

1. Er is een achterstand/overbelasting bij de IND rond het behandelen van asielaanvragen en uitgeven van verblijfsvergunningen. De lange wachttijd op een (mogelijke) vergunning maakt dat asielzoekers lang(er) in het azc zitten. Bovendien worden vergunninghouders vaak eerst in andere azc's

geplaatst voordat zij gekoppeld zijn aan de regio Hart van Brabant. Dit zorgt ook voor vertraging in het proces om vergunninghouders tijdig op de regionale opvanglocatie te krijgen.

2. De krappe woningmarkt die zorgt voor een moeizame uitstroom naar reguliere huisvesting, waardoor vergunninghouders langer moeten verblijven in de bestaande opvang van de azc's. In september 2022 verbleven zo'n 17.000 vergunninghouders in azc's, dit is 37% van het totale aantal bewoners in opvang van het COA⁷.
3. De huidige asielcrisis anno 2022 waarin er te weinig opvangplekken bij het COA beschikbaar zijn. Het concept van een ROL is in deze tijden moeilijk te realiseren, omdat het COA al haar opvangplekken nodig heeft om iedereen van een bed te voorzien en er nog geen landelijk dekkend netwerk van opvang aanwezig is dat plaatsing in de juiste regio bemoeilijkt.
4. Uitstel van de invoering van de nieuwe Wet Inburgering. Hierdoor werd door bepaalde gemeenten nog niet de urgentie gevoeld om vergunninghouders al te begeleiden vanaf het azc.

1.3. Evaluatieonderzoek pilot regioplaatsing

Begin 2021 is het Verwey-Jonker Instituut – in opdracht van de gemeenten Hart van Brabant en het COA – een onderzoek gestart naar de pilot regioplaatsing. Het onderzoek naar de pilot Regioplaatsing is uitgevoerd tussen januari 2021 en oktober 2022. Hoofdvraag van het onderzoek is: *in welke mate, en op welke manier zijn de doelstellingen van de pilot Regioplaatsing bereikt: opzetten van een ROL, snelle(re) huisvesting in gemeenten en het opzetten van een doorgaande leerlijn en snelle participatie en integratie van vergunninghouders?* Ook besteden we aandacht aan de vraag welke lessen uit de pilot volgen voor de uitrol van het concept van regionale plaatsing.

⁷ COA - Capaciteit en bezetting | www.coa.nl

We beantwoorden bovenstaande hoofdvraag aan de hand van drie typen vragen:

- Wat zijn de doelen en activiteiten van de pilot? In welke mate is de pilot – op basis van inzichten uit de literatuur – kansrijk? (Planevaluatie; uitgevoerd tussen januari en juni 2021.)
- Wat zijn ervaringen met de uitvoering van de pilot Regioplantsing? Wat zijn succesfactoren en belemmeringen? (Procesevaluatie; uitgevoerd op twee meetmomenten, namelijk mei-september 2021 en mei-september 2022.)
- Wat kunnen we cijfermatig zeggen over de mate waarin de doelen van de pilot bereikt zijn? (Beknopte effectevaluatie; uitgevoerd op meerdere meetmomenten, data geanalyseerd van meetmomenten tussen mei 2021 t/m augustus 2022.)

We hebben verschillende onderzoeksmethoden gebruikt om de vragen van het onderzoek naar de pilot te beantwoorden:

- **Documentenstudie:** studie van 90 aan de pilot gerelateerde documenten, waaronder het pilotvoorstel, de uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen, verslagen van de stuurgroep, projectgroep en bestuurlijk overleg van de pilot en van andere werkgroepen, voortgangsrapportages, adviesnota's, memo's betreffende aanvullende afspraken m.b.t. de pilot, informatie over de brede intake, het driegesprek, de handreiking warme overdracht van Divosa et cetera.
- **Literatuurstudie:** ruim 20 onderzoeken zijn bestudeerd, om op basis van inzichten uit de literatuur te toetsen of, en in welke mate de pilot Regioplantsing kansrijk is (zie bijlage 1 voor overzicht geraadpleegde literatuur).
- **Analyse data COA:** Een analyse van de databestanden van het COA gericht op de mate waarin het gelukt is aan de regio gekoppelde

vergunninghouders in azc Oisterwijk te plaatsen. Ook is data geanalyseerd met betrekking tot doorlooptijden richting huisvesting in de gekoppelde gemeenten.

- **Analyse gegevens vanuit gemeenten (en Refugee Team):** Met behulp van ontwikkelde formats door de onderzoekers hebben klantregisseurs van alle regiogemeenten data ingevuld voor alle inburgeringsplichtige vergunninghouders die in de periode vanaf 1 mei 2021 tot 1 juli 2022 op de ROL woonden. Het gaat om informatie over activiteiten (zoals kennismakingsgesprek, brede intake, participatie-activiteiten) die zijn gestart op het moment dat de vergunninghouder nog op het azc woonde. Informatie vanuit alle gemeenten is opgehaald; in totaal gaat het om data over 213 vergunninghouders. Tevens is data verzameld bij het Refugee Team, o.a. over het aantal mensen dat al vanuit het azc gestart is met de brede intake bij het Refugee Team.
- **(Groeps)interviews met vergunninghouders:** In totaal zijn 10 vergunninghouders geïnterviewd, waarvan 5 vrouwen en 5 mannen. De respondenten kwamen uit Syrië, Eritrea en Turkije. Zeven van hen volgden de brede intake, de meesten waren hiermee gestart na huisvesting in de gemeente.
- **Groeps(interviews) betrokken professionals:** Op drie meetmomenten zijn interviews afgenomen met professionals die betrokken zijn bij de pilot. Dit gaat om de projectleiders van de pilot en (andere) betrokkenen vanuit het COA (op allerlei niveaus; plaatsing/bewonerslogistiek, case-managers, locatiemanager, regievoerder et cetera), de gemeenten (zowel beleidsmedewerkers als klantregisseurs), Divosa (de regiocoördinator), het Refugee Team, WSP en het ministerie van Veiligheid & Justitie. Voor de planevaluatie: interviews met 11 professionals. Vervolgens een validatiesessie met 6 respondenten om de onderzoeksresultaten van de eerste onderzoeksronde te toetsen.

Voor de procesevaluatie: eerste meetmoment interviews met 21 professionals; tweede meetmoment interviews met 23 professionals van de verschillende organisaties (deels individueel, deels middels groepsinterviews). Daarnaast zijn de onderzoekers aangesloten bij enkele bestaande overleggen waar aanvullende onderzoeksvragen zijn gesteld (n=11). Vanwege anonimiteit maken we in het rapport bij citaten geen uitsplitsing naar organisatie of functie van de respondenten.

- **Analyse, rapportage en presentatie.** Analyse en triangulatie onderzoeksdata, opleveren tussenrapport in september 2021, presentatie tussenrapport aan stuurgroep in 2021 en opleveren eindrapport oktober 2022.

2 Doelen van de pilot in beeld

Het onderzoek startte met een reflectie van de betrokkenen op de doelen van de pilot en hoe deze bereikt kunnen worden (zie paragraaf 3.1). In interviews is aan betrokkenen gevraagd welke activiteiten tot realisatie van de doelen van de pilot kunnen leiden (3.2.1). Ook hebben de onderzoekers de beschikbare documenten over de doelstellingen en de geformuleerde activiteiten geanalyseerd.

2.1. De doelen van de pilot Regioplantsing

2.1.1. Doelen uit het projectcontract

De doelgroep van de pilot zijn vergunninghouders en kansrijke asielzoekers die wonen/gaan wonen in regionale opvanglocatie (ROL) azc te Oisterwijk en die huisvesting zullen vinden in één van de gemeenten van de regio Hart van Brabant. De doelstellingen van de pilot, zoals benoemd in het Projectcontract Pilot Regioplantsing Hart van Brabant, zijn de volgende:

- Alle vergunninghouders die gekoppeld zijn aan de regio Hart van Brabant (en kansrijke asielzoekers die voor een vergunning en huisvesting in de regio in aanmerking komen) laten verblijven op ROL azc Oisterwijk⁸.

⁸ In de loop van de pilot heeft de gemeente een Tussenvoorziening beschikbaar gesteld. Deze fungeert als azc en er worden vergunninghouders opgevangen als onderdeel van de pilot Regioplantsing, en daarnaast biedt de tussenvoorziening plek aan andere vergunninghouders en asielzoekers. Het onderzoek focust zich op azc Oisterwijk. Bij opening van de tussenvoorziening is afgesproken dat deze locatie meetelt voor het percentage regioplantsing en dat hetzelfde werkproces wordt gehanteerd.

- Het aanbieden van één doorgaande (leer)lijn aan vergunninghouders vanaf opvang in ROL azc Oisterwijk waardoor zij voorbereid zijn op de fase na opvang (huisvesting in een van de Hart van Brabant gemeenten) en al vanaf de start van de opvangfase kunnen beginnen met integreren en participeren (inburgeren).⁹
- Gekoppelde vergunninghouders binnen de vastgestelde termijn huisvesten van ROL azc Oisterwijk in de Hart van Brabant gemeentes.
- Leren van deze pilot; hoe deze interventie werkt en hoe de beoogde effecten worden gerealiseerd.

2.1.2. Reflectie van respondenten op doelen projectcontract

In de interviewronde is respondenten gevraagd wat volgens hen de doelen van de pilot regioplantsing waren. Indien respondenten de doelen uit het projectcontract niet uit zichzelf noemden, dan is hen vervolgens expliciet gevraagd of zij die doelen herkenden. Door de vraag over doelen op deze wijze via een open vraag te verkennen, kregen wij meer zicht op hoe respondenten de doelen ten opzichte van elkaar wegen, en waar de focus binnen de pilot (op dat moment) lag. Alle doelen uit het projectcontract zijn ook door de respondenten in de interviewronde genoemd.

Einddoel: vroege integratie en participatie

Uit de interviewronde kwam heel duidelijk naar voren dat alle respondenten hetzelfde gezamenlijke einddoel van de pilot formuleren: vroege integratie en participatie. Alle andere doelen binnen de pilot (bv. het organiseren van een ROL) dienen uiteindelijk dit einddoel. Het doel van vroegtijdige integratie en participatie komt ook naar voren in formele doelen van de pilot, alleen viel op

⁹ Het gaat om 'kansrijken' die voor een vergunning en huisvesting in de regio Hart van Brabant in aanmerking komen en om vergunninghouders die reeds aan de regio gekoppeld zijn.

dat de respondenten dit extra benadrukten: zij doen mee aan de pilot om uiteindelijk te zorgen dat vluchtelingen sneller hun weg kunnen vinden in Nederland.

Extra doel: versterken onderlinge samenwerking

Tijdens de interviews noemen respondenten van de verschillende organisaties nadrukkelijk als doel het versterken van de samenwerking tussen gemeenten en het COA, en het verminderen van de afstand tussen beide organisaties. Zij vinden dit dusdanig belangrijk dat ze het als doel benoemen (en tevens als randvoorwaarde om de pilot te doen slagen). Het gaat dan bijvoorbeeld om elkaar op uitvoeringsniveau leren kennen en weten te vinden, versterken van wederzijds begrip en inzicht in elkaars werkzaamheden en afstemming tussen de programma's van COA (voorinburgering) en de gemeente (inburgering, brede intake). Respondenten benadrukken dat de samenwerking en afstemming op alle niveaus (van bestuurlijk tot uitvoering) dient plaats te vinden. Een goede samenwerking maakt dat vergunninghouders gerichter begeleid kunnen worden, zo expliciteren zij in de interviews.

Doelen zijn deels randvoorwaardelijk

Respondenten legden in de interviewronde verschillende accenten op welke doelen zij het belangrijkste vinden om binnen de pilotperiode te realiseren. Ook gaven de respondenten aan dat er onderlinge relaties en afhankelijkheden zijn tussen de doelen. Zo zijn de doelen *het realiseren van plaatsing in de ROL* en *een snelle huisvesting in gemeenten* volgens respondenten randvoorwaardelijk om een snelle start te kunnen realiseren. Respondenten waren het niet altijd eens over welke doelen eerst gerealiseerd moesten worden: is dat de organisatie van de ROL of een snelle doorstroom naar huisvesting in de gemeente? Een verschillende weging van de benodigde volgtijdelijkheid van deze doelen kan de voortgang van de pilot hinderen, omdat men soms 'op elkaar wacht' als het gaat om het organiseren van activiteiten die bijdragen aan de pilot. Dit speelde met name in de eerste fase van de pilot.

Vergunninghouders versus kansrijke asielzoekers

In het projectcontract wordt de doelgroep van de pilot omschreven als vergunninghouders en evident kansrijke asielzoekers. Aanvankelijk heeft men binnen de pilot de keus gemaakt om zich als eerste te richten op de groep vergunninghouders, omdat de processen hiervoor makkelijker aan te passen zijn en omdat gemeenten voor vergunninghouders formeel een taak (en budget) hebben (en niet voor kansrijke asielzoekers). Later in de pilot is het proces ook voor evident kansrijke asielzoekers uitgewerkt, maar dit is niet uitgevoerd (zie paragraaf 5.2.3).

2.2. Via welke meetbare activiteiten worden de doelstellingen bereikt?

In de planevaluatie is hoofdzakelijk gekeken naar de vraag welke activiteiten moesten bijdragen aan het realiseren van de doelen van de pilot en welke veronderstellingen over de verwachte werking van deze activiteiten hieraan ten grondslag lagen. In de beschikbare documenten over de pilot zijn activiteiten beschreven die de projectleiders vanuit de regio Hart van Brabant en COA moesten opleveren. In het projectcontract van 15 december 2020 staan procesmatige activiteiten geformuleerd. Deze activiteiten worden in de afzonderlijke hoofdstukken over de doelen besproken. In deze paragraaf willen de onderzoekers bepaalde bijzonderheden over de geformuleerde doelstellingen en activiteiten expliciteren.

Bij analyse van de documenten valt op dat de doelstellingen van de pilot niet SMART geformuleerd zijn bij aanvang van de pilot. Op welke manier wordt specifiek en meetbaar een doelstelling bereikt? Op basis van zowel de documenten als de interviews in de eerste ronde merken we op dat deze documenten veel ruimte voor interpretatie van deelnemers geven om systematisch de doelstellingen van de pilot te kunnen bereiken. Het meest in het oog springende voorbeeld daarvan is dat onder doelstelling 1 [Alle statushouders die in de regio Hart van Brabant worden gehuisvest direct vanuit een GVL te

laten verblijven op AZC Oisterwijk] als activiteit is geformuleerd: *Uitvoeren van het proces van plaatsingen, met als streven om gefaseerd toe te werken naar een zo hoog mogelijk percentage regioplaatsing*. In deze formulering wordt geen streefpercentage van plaatsing in de ROL genoemd. Dit heeft ertoe geleid dat deze belangrijke activiteit niet meetbaar kan worden geëvalueerd. Verder valt bij analyse op dat bij de activiteiten de focus vooral ligt op het ontwikkelen van procesbeschrijvingen en het opleveren van overzichten die niet per definitie en systematisch leiden tot het behalen van de geformuleerde doelstellingen.

Ook voor de doelstelling 'het aanbieden van een doorlopende leerlijn aan kansrijken en statushouders', was aanvankelijk niet helder welke specifieke en meetbare activiteiten hiertoe konden leiden. Dit heeft als voordeel dat er flexibel ingespeeld kon worden op de actuele situatie. Maar een algemeen aandachtspunt is dat voor de respondenten in de eerste interviewronde, in februari en maart 2021, niet duidelijk was op welke manier de doelen van de pilot gerealiseerd konden worden, wat daarvoor nodig was, en wie (welke organisatie, en welke afdeling) op welk moment aan zet was. Het tevoren SMART formuleren van doelstellingen had de betrokkenen van zowel de regio als van het COA duidelijker houvast kunnen geven, zeker bij aanvang van de pilot. Bij een eventuele landelijke uitrol van het concept regioplaatsing zien de onderzoekers dit als randvoorwaarde voor een snelle start. In de loop van de pilotperiode zijn activiteiten voor betrokkenen geconcretiseerd, en deze benoemen we in de hoofdstukken 3, 4 en 5 waarin we nader ingaan op bereikte resultaten voor de verschillende doelen van de pilot¹⁰.

¹⁰ We bespreken hierbij de 3 inhoudelijke doelen, niet doel 4 (learning by doing).

3 Evaluatie doel 1: Plaatsing op de ROL

In dit hoofdstuk staan de onderzoekers stil bij het eerste pilotdoel: **Alle vergunninghouders die gekoppeld zijn aan de regio Hart van Brabant (en kansrijke asielzoekers die voor een vergunning en huisvesting in de regio in aanmerking komen) laten verblijven op ROL azc Oosterwijk/de Tussenvoorziening in Tilburg.**

Het gaat om:

- Vergunninghouders met (beoogde) koppeling aan de regio.
- Kansrijken die voor een vergunning en huisvesting in de regio Hart van Brabant in aanmerking komen.

In het landelijke programma Flexibilisering Asielketen is opgenomen dat het asielsysteem een betere voorbereiding moet gaan bieden op de fase na de opvang: de huisvesting en integratie van vergunninghouders (of de terugkeer van mensen die geen vergunning hebben gekregen). Centraal hierin staat het concept van regioplaatsing in regionale opvanglocaties.

Dit doel van de pilot is erop gericht om (een deel van) het azc Oosterwijk in Hart van Brabant die regionale functie te geven: vergunninghouders die gekoppeld zijn aan een gemeente in de regio Hart van Brabant verblijven op het azc Oosterwijk, zodat zij alvast in de buurt van hun gemeente van huisvesting zitten. In de looptijd van de pilot is in Tilburg een Tussenvoorziening (opvanglocatie voor vergunninghouders in beheer van COA) geopend, die binnen de pilot ook als regionale opvanglocatie voor de gemeenten in Hart van Brabant wordt benut.

3.1. Het plaatsingsproces

In deze paragraaf beschrijven we het plaatsingsproces op macroniveau in de context van de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen en vervolgens op regionaal niveau in de context van doel 1: *Plaatsing op de ROL*.

Plaatsingsproces conform Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen

In het toekomstbeeld zoals geschetst in de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen bestaat het asiellandschap uit drie typen opvanglocaties: Gemeenschappelijke Vreemdelingen Locaties (GVL), satellieten en regionale opvanglocaties. Alle asielzoekers beginnen de asielprocedure op de Gemeenschappelijke Vreemdelingen Locaties (GVL). Op deze proceslocaties gaan asieldiensten samenwerken aan een doelgroepgericht asielproces, dat bepaalt welk vervolgtraject na de aanvraag nodig is. Asielzoekers blijven op de GVL zolang ze frequent contact hebben met een asieldienst. Kansrijke asielzoekers en vergunninghouders stromen zo spoedig mogelijk door naar Regionale opvanglocaties (ROL). Iedere regionale opvanglocatie is verbonden aan meerdere gemeenten in de regio, waar de vergunninghouder uiteindelijk zal worden gehuisvest. In regionale opvanglocaties krijgt de overgang van opvang naar huisvesting vorm, met activiteiten gericht op (voorbereiding op) inburgering, integratie en vestiging in de gemeente.

Plaatsingsproces gedurende pilotperiode

Gedurende de looptijd van de pilot opereerden Ter Apel en Cranendonck grotendeels als (tijdelijke) GVL's. Aanvullend zijn er enkele procesopvanglocaties (pol) in het land. De pol vangt asielzoekers op gedurende hun rust en voorbereidingstermijn (rvt-fase) en de behandeling van de algemene asielprocedure (de AA-fase). De pol ligt in de buurt van het IND-kantoor dat de asielaanvraag van de betreffende asielzoeker gaat behandelen.

Om zoveel mogelijk in lijn te blijven met het plaatsingsproces zoals geschetst in de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen zou een kansrijke of vergunninghouder met koppeling aan regio HvB (of passend advies) vanaf de GVL/pol moeten doorstromen naar azc Oisterwijk.

3.2. Activiteiten en resultaten realisatie doel 1

Aan de hand van de documentstudie¹¹ zijn drie activiteiten beschreven die tot realisatie van doel 1 moesten leiden.

- *Activiteit 1:* Overzicht met knelpunten en mogelijkheden voor het plaatsen van kansrijken voor de regio en reeds gekoppelde vergunninghouders aan de regio vanuit een GVL naar azc Oisterwijk.
- *Activiteit 2:* Procesbeschrijving (aangepast of nieuw) voor het plaatsen van kansrijken voor de regio en reeds gekoppelde vergunninghouders aan de regio vanuit een GVL naar AZC Oisterwijk.
- *Activiteit 3:* Uitvoeren van het proces van plaatsingen, met als streven om gefaseerd toe te werken naar een zo hoog mogelijk percentage regioplaatsing.

Activiteit 1

Een aantal bestudeerde documenten gaat over strategiebepaling en geeft inzicht in de knelpunten en mogelijkheden voor plaatsing van vergunninghouders.¹² Op basis van verslagen van de stuurgroep in het najaar van 2020 zien we dat het COA het aantal gekoppelde plaatsingen niet goed van de grond krijgt. De gemeenten vragen nadrukkelijk aandacht voor het achterblijven van

regioplaatsing (gemiddeld 20% periode 1-1-2020 tot 1-10-2020) met een daling in het najaar van 2020).¹³ Knelpunten die door het COA in kaart zijn gebracht en die van invloed waren op het realiseren van regioplaatsing volgen hieronder:

- Bij de start van de pilot stonden de koppelingen vanuit azc Oisterwijk vooral uit bij andere (m.n. Brabantse) gemeenten, omdat er al voldoende koppelingen waren gemaakt aan gemeentes binnen de regio HvB om de taakstelling te halen.
- De tijd dat een vergunninghouder in opvang verblijft, was in 2020 al hoog omdat huisvesting in de gekoppelde gemeente door het woningtekort niet mogelijk was. Aangezien op azc Oisterwijk voornamelijk vergunninghouders met koppeling aan andere gemeentes verbleven, hadden partijen geen mogelijkheid om de uitstroom te versnellen en zo ruimte te creëren voor vergunninghouders met (beoogde) koppeling aan regio HvB.
- In de loop van 2020 werd de capaciteitssituatie bij het COA, mede door de stagnerende uitstroom steeds nijpender, waardoor het gericht doorplaatsen vanuit de pol, op basis van het daar afgegeven regio-advies, steeds lastiger bleek in te vullen.
- In 2020 moesten asielzoekers vaak maanden wachten voordat ze konden starten met hun asielprocedure. Gedurende deze periode verbleven asielzoekers op een groot aantal azc's in het land, doorliepen vanaf deze locatie de asielprocedure (i.p.v. vanaf de pol) en zijn hier ook na vergunningverlening gebleven om zo - in lijn met de meerjarenstrategie van COA- het aantal verhuisbewegingen te beperken. Het aantal vergunninghouders dat daarmee op de "verkeerde locatie" verbleef nam daardoor enigszins toe. Ook omdat op basis van het regio-advies, ongeacht op welke locatie men verbleef, toch zoveel als mogelijk de koppeling met de geadviseerde regio is gemaakt.

11 Voor de beschrijving van de activiteiten is het volgende document leidend: Pilot regioplaatsing - AZC Oisterwijk Projectcontract, Documentversie: 0.06. Gewijzigd op: 15 december 2020.

12 Strategiebepaling voortgang pilot regioplaatsing. Datum: 28-1-2021. 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

13 Verslag Stuurgroep 16 oktober 2020.

Hoewel het formuleren van knelpunten ondersteunend kan zijn om te analyseren waarom regioplaatsing niet goed van de grond kon komen in 2020, leidt het niet per se tot de gewenste resultaten. Knelpunten oplossen en denken in (andere) mogelijkheden om regioplaatsing te realiseren, bleven helaas het eerste jaar van de pilot uit. Dit had tot gevolg dat gemeenten niet vroegtijdig konden starten met de brede intake vanaf azc Oisterwijk. Ook uit de eerste interviewronde in het voorjaar van 2021 bleek dat de samenwerkende partners op elkaar zaten te 'wachten'. In datzelfde voorjaar zijn door COA vervolgens maatregelen genomen om het aandeel regioplaatsing te verhogen. We benoemen de volgende maatregelen:

- Verhuizing van in azc Oisterwijk verblijvende vergunninghouders die niet aan de regio Hart van Brabant zijn gekoppeld naar azc's elders in het land. Het belang van de vergunninghouder stond hierbij voorop.
- Verhuizing van aan de regio Hart van Brabant gekoppelde, maar elders verblijvende vergunninghouders, naar azc Oisterwijk.
- Invoeren van een (tijdelijke) instroomstop op azc Oisterwijk, met uitzondering van vergunninghouders met koppeling (of passend advies) aan regio Hart van Brabant.

Activiteit 2: Procesbeschrijving (aangepast of nieuw) voor het plaatsen van kansrijken voor de regio en reeds gekoppelde vergunninghouders aan de regio vanuit een GVL naar AZC Oisterwijk.

Met betrekking tot activiteit 2 is een procesbeschrijving eind november 2020 opgeleverd in de vorm van een presentatie, ontwikkeld door het COA¹⁴. In deze presentatie staan criteria voor matching in het kader van regioplaatsing vernoemd. Tevens presenteert men de afwegingskaders in de doorgaande lijn van centrale ontvangstlocatie (col) – procesopvanglocatie (pol) – azc

- gemeente. Bij vroege screening en matching zal het COA het regioadvies als afwegingskader gebruiken. Afwegingskaders bij regioplaatsing is koppeling op basis van:

- Taakstelling/snelheid uitstroom.
- Kansen op arbeid/scholing vergunninghouder.
- Sociaal netwerk vergunninghouder.

In de procesbeschrijving staan verschillende hindernissen in de uitvoering van regioplaatsing voor het COA benoemd, zoals:

- Capaciteitskrapte.
- Corona: vergunninghouders blijven op het azc en worden 'omgekoppeld' aan andere regio's.
- Taakstelling (gemeenten) – en koppelperiode (COA) lopen niet synchron.

Activiteit 3: Uitvoeren van het proces van plaatsingen, met als streven om gefaseerd toe te werken naar een zo hoog mogelijk percentage regioplaatsing.

Vanaf begin januari 2021 monitort COA het aantal koppelingen aan de regio en geeft men inzicht in het aantal voorspelde en gerealiseerde koppelingen en in de capaciteit op het azc Oisterwijk. Deze overzichten geven cijfermatig inzicht. Dit inzicht is echter lastig te duiden voor de onderzoekers, omdat er onder doel 1 geen streefpercentage voor regioplaatsing is geformuleerd.

3.2.1. Percentage aan de regio gekoppelde vergunninghouders dat in de regio verblijft

In deze paragraaf staan de bewerkte gegevens van de onderzoekers op basis van de aangeleverde data van het COA. In de tabellen staat hoeveel van de aan

14 Presentatie Projectgroep Pilot Regioplaatsing, 26 november 2020.

de regio gekoppelde vergunninghouders in een van de azc-locaties verblijven die betrekking hebben op de pilot. We kijken naar de periode januari 2021 t/m augustus 2022; het gaat om peilmomenten aan het begin van de maand van de betreffende maandrapportage.¹⁵

Uit de cijfers blijkt dat, over de gehele meetperiode, gemiddeld genomen 59% van de aan de regio gekoppelde vergunninghouders in de ROL verbleef. Het percentage schommelt tussen de 38% en 72%. In de periode januari 2020 tot medio september 2020 (dus in de eerste fase van de pilot) was dit percentage 15%.¹⁶ De laatste cijfers van COA over geheel 2020 gaven gemiddeld 38% regio-plaatsing aan in 2020.¹⁷

In de bewerkte cijfers van de onderzoekers (in onderstaande tabellen) is terug te zien dat januari 2021 ook aanving met 38% regioplatsing. Vanaf maart 2021, na de invoering van de verhuisacties en een instroomstop voor niet aan de regio gekoppelde vergunninghouders (zie genomen maatregelen onder activiteit 1), neemt het percentage regioplatsing toe. In april 2021 is het percentage 51%, dit neemt in de zomer van 2021 verder toe tot 72%.¹⁸ In onderstaande figuren zijn respectievelijk de aantallen en percentages in de regio verblijvende vergunninghouders te zien.¹⁹

15 De cijfers in de maandrapportages hebben alleen betrekking op de gekoppelde vergunninghouders die vanaf mei 2020 aan de regio Hart van Brabant zijn gekoppeld. Vergunninghouders die reeds eerder aan de regio zijn gekoppeld, zijn niet meegenomen in de cijfers.

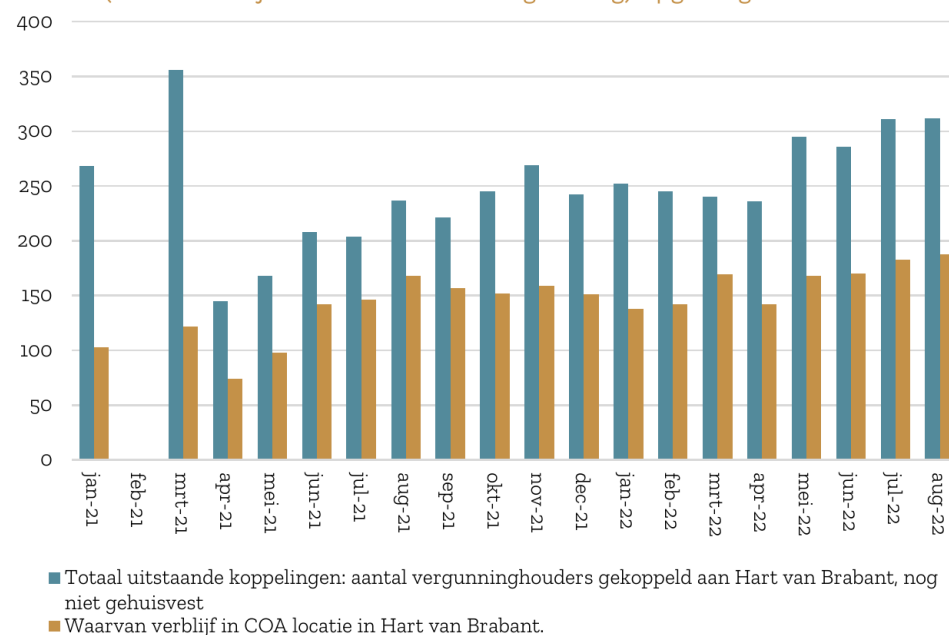
16 Zie projectcontract Regioplatsing, pagina 4.

17 Notitie strategie voortgang pilot regioplatsing, januari 2021.

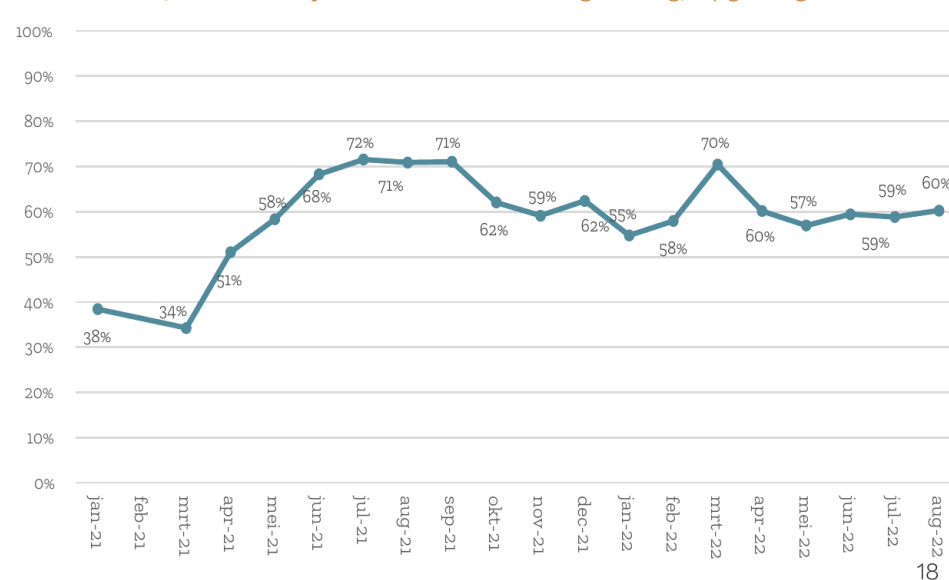
18 Percentage heeft betrekking op aan de regio gekoppelde vergunninghouders die al daadwerkelijk in de ROL in de regio wonen.

19 Van februari 2021 zijn geen data door het COA aangeleverd om te kunnen verwerken in de onderzoeksgegevens.

Figuur: Aantal van de aan de regio gekoppelde vergunninghouders dat in de ROL (azc Oosterwijk en tussenvoorziening Tilburg) opgevangen wordt

Figuur: Percentage van de aan de regio gekoppelde vergunninghouders dat in de ROL (azc Oosterwijk en tussenvoorziening Tilburg) opgevangen wordt

3.3. De ervaringen van respondenten

3.3.1. Ervaring met realisatie regioplaatsing en definitie regioplaatsing

Respondenten ervaren dat regionale plaatsing als uitgangspunt heeft dat het de vergunninghouder en gemeente de mogelijkheid geeft elkaar te leren kennen, op het moment dat de vergunninghouder nog in het azc woont. Betrokkenen bij de pilot regioplaatsing geven over het algemeen positieve feedback op dit principe van regioplaatsing. Er zijn veel inspanningen gepleegd om aan de regio gekoppelde vergunninghouders alvast op de ROL te laten verblijven. Ondanks alle obstakels en logistieke beperkingen die een dergelijk nieuw project als regioplaatsing met zich meebrengt, laten de cijfers zien dat hier flinke stappen in gezet zijn: waar in de eerste periode van de pilot 15% van de aan de regio gekoppelde vergunninghouders alvast in de ROL verbleef, was dit in augustus 2022 60%.

De obstakels die respondenten noemen, zijn de achterstanden bij de IND met betrekking tot de lopende asielaanvragen (waardoor mensen langer wachten op een – mogelijke – verblijfsvergunning), verhoogde instroom sinds zomer 2021 en de stagnerende uitstroom bij de azc's door de tekorten op de woningmarkt (versterkt door de coronacrisis waardoor het toewijzen van woningen moeilijker was). Dit alles heeft ertoe geleid dat de opvangcapaciteit van het COA onder druk staat, en elk bed direct nodig was, niet alleen voor aan de regio gekoppelde vergunninghouders. Ook zat azc Oisterwijk aan de start van de pilot vol met andere doelgroepen asielzoekers, waardoor het niet direct volop als ROL kon fungeren. Deze context maakte het lastig dit doel van de pilot, namelijk plaatsing op de ROL, te kunnen realiseren. Op basis van de documentstudie is te zien dat de regio Hart van Brabant wacht op te nemen acties van het COA om regioplaatsing te realiseren. Zonder regioplaatsing kunnen de gemeenten niet starten met het programma vroegtijdige inburgering (Brede Intake). De onderzoekers zien een duidelijk verschil in feedback op de pilot door beide organisaties in de periode tussen voorjaar/zomer 2021 en voorjaar/

zomer 2022. Vooral in die laatste periode ziet men ook op uitvoerend niveau de meerwaarde van samenwerken in een dergelijke pilot; men benoemt het voordeel van de *'korte lijnen tussen beide organisaties'*.

Geografische schaal regioplaatsing

Een belangrijk aspect van regioplaatsing is het gegeven dat vergunninghouders in een azc verblijven dat dichtbij de gemeente is waar ze uiteindelijk huisvesting krijgen. De geografische schaal vanaf wanneer er sprake is van regioplaatsing, is binnen het COA vastgesteld op maximaal 50 kilometer afstand²⁰ van de huisvestingsgemeente. De gemeenten in de regio Hart van Brabant voldoen aan deze vereiste (de afstand is maximaal 30 kilometer van azc Oisterwijk). Een knelpunt dat respondenten van de verschillende organisaties opmerken, is dat de uitplaatsingsgemeenten weliswaar in geografische afstand relatief dichtbij liggen, maar dat de reistijd met het openbaar vervoer erg lang is. Sommige regiogemeenten, zoals Waalwijk en Heusden, liggen op 1,5 uur tot 2 uur reizen met openbaar vervoer vanaf azc Oisterwijk. Door de respondenten is gesuggereerd dat het beter zou zijn een deur-tot-deur criterium te hanteren voor regioplaatsing waarbij men bij het bepalen van de deelnemende gemeenten beter kan uitgaan van de reistijd met het openbaar vervoer i.p.v. de geografische afstand.

3.3.2. Ontwikkelingen in het realiseren van regioplaatsing

In de interviews met betrokkenen, die we in voorjaar/zomer 2021 voerden, kregen de onderzoekers terug dat in die eerste fase van de pilot de interne afstemming en communicatie met uitvoerende lagen binnen beide organisaties, zowel de regio Hart van Brabant als het COA, beter had gekund. Vooral op het uitvoerende niveau van het COA constateerden we twijfels over doel

²⁰ Het COA hanteert voor voorrangplaatsingen waar men in een bepaalde regio gekoppeld moet worden, het uitgangspunt van 50 km afstand.

en meerwaarde van de pilot. We zien in de interviews vooral de stem terug van twee zeer verschillende organisaties met een verschillend belang in de context van deze pilot.

Als het gaat om het mogelijk maken van regionale plaatsing, speelde parten dat er onvoldoende duidelijkheid was hoe dit gerealiseerd moest worden (azc zat vol met andere doelgroepen), welke randvoorwaarden hiervoor op orde moesten zijn, welke prioriteit dit had en wat de meerwaarde ervan was (ten opzichte van andere prangende vragen binnen het COA). Respondenten ervaren dit als een leermoment voor het (mogelijk) inrichten van een volgende ROL: om hier tijdig aandacht aan te besteden en de verschillende organisaties en organisatielagen (ook uitvoerend niveau) hier vanaf het begin goed in mee te nemen, en in kaart te brengen wat (on)mogelijkheden voor de realisatie van een ROL zijn.

3.3.3. Plaatsing van kansrijke asielzoekers op de ROL

Aanvankelijk heeft men binnen de pilot ervoor gekozen om zich als eerste te richten op de doelgroep vergunninghouders, omdat de processen hiervoor makkelijker aan te passen zijn en omdat gemeenten voor vergunninghouders formeel een taak (en budget) hebben (en niet voor kansrijke asielzoekers). Later in de pilot is het werkproces ook voor evident kansrijke asielzoekers uitgewerkt in een notitie. Wegens de opvangcrisis is dit echter (nog) niet uitgevoerd: er lag al veel druk op de afdeling bewonerslogistiek om – in de situatie van overbezette opvang – plaatsingen op de ROL mogelijk te maken. Daarnaast zijn er beperkingen aanwezig in de ICT systemen en aanwezige kaders. Een andere uitdaging waar op dit moment gesprekken tussen ministerie van Justitie en Veiligheid en asielketen over gevoerd worden, is de vraag wat de definitie van kansrijk is (en wat de juridische consequentie van deze definitie is). Alhoewel het dus nog niet gelukt is kansrijke asielzoekers in de pilot te betrekken, wordt hier wel op verschillende vlakken over nagedacht hoe dit in de toekomst mogelijk gemaakt kan worden.

3.3.4. Randvoorwaarden waar regionale opvanglocatie (ROL) aan moet voldoen (bij mogelijke uitrol)

Gedurende de pilot is geconstateerd dat een regionale opvanglocatie (ROL) specifieke organisatorische en fysieke randvoorwaarden vraagt om optimaal te kunnen functioneren. Vanuit het programma Flexibilisering Asielketen zijn er enkele randvoorwaarden ten aanzien van de inrichting van een ROL gedefinieerd.²¹ Ook hebben we respondenten in de interviewronde in voorjaar/zomer 2022 gevraagd te reflecteren op wat belangrijke randvoorwaarden zijn bij een mogelijke (landelijke) uitrol van het concept regioplaatsing. Op basis van een analyse van de documentstudie en de uitkomsten van de interviews zijn de volgende randvoorwaarden voor een toekomstige ROL kort te benoemen:

- Algemeen goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer: Bus-, tram- of metrohalte bij voorkeur op minder dan 500 meter afstand van het azc.
- Centrale ligging ten opzichte van de gemeentes die door deze locatie worden bediend.
- Kinderopvang en buitenschoolse opvang: om al vanaf het azc te kunnen starten met de inburgering is het wenselijk dat er kinderopvang en buitenschoolse opvang aanwezig is (en dat deze aansluit op lestijden en rekening houdt met reistijd).
- (Vooraf gegeven) reiskostenvergoeding aan de vergunninghouder en duidelijkheid over welke organisatie dit vergoedt.
- Inrichting en prioritering ROL goed (vooraf) afstemmen met de afdeling Bewonerslogistiek (verantwoordelijk voor de plaatsing van vergunninghouders en asielzoekers). Ook een goede planningstool is behulpzaam.
- Middelbare school: op minder dan 5 km afstand.
- Voldoende begeleidingsformatie en leslokalen: door de functie van ROL verblijven primair vergunninghouders op azc Oosterwijk/in de

21 Brondocument: Verkenning randvoorwaarden regionale opvanglocatie, 12 juli 2022.

(toekomstige) ROL. Ervaring is dat een groot deel van de aanwezige vergunninghouders gebruik maakt van het aanbod van COA om deel te nemen aan de voorinburgering. Dit vraagt om voldoende begeleidingsformatie en leslokalen.

- Rustige studiewerkplek en goede wifi-verbinding op het azc: vergunninghouders die deelnemen aan de brede intake en/of het inburgeringstraject, hebben behoefte aan een rustige studiewerkplek.

3.4. Samenvattende conclusie

Doel 1 van de pilot is erop gericht vergunninghouders die gekoppeld zijn aan een gemeente in de regio Hart van Brabant te plaatsen op het azc Oisterwijk of op de Tussenvoorziening in Tilburg. In de loop van pilot is het aantal kansrijke en vergunninghouders met een koppeling aan het Hart van Brabant geplaatst in een ROL enorm toegenomen. In het begin van de pilot, de periode januari 2020 tot medio september, verbleef 15% van de aan de regio gekoppelde vergunninghouders in een ROL. In januari 2021 was dit 38%, in april 51% en in de zomer van 2021 72%. Tijdens het laatste meetmoment, augustus 2022 is 60% van de vergunninghouders geplaatst in een ROL.

De opvangcapaciteit van het COA staat onder druk door onder andere de achterstanden bij de IND met betrekking tot de lopende asielaanvragen, verhoogde instroom sinds zomer 2021 en de stagnerende uitstroom bij de azc's door de tekorten op de woningmarkt. Voor de pilot betekende dit dat het azc Oisterwijk vol zat en niet direct regioplaatsing kon faciliteren. In het voorjaar van 2021 neemt het COA de volgende maatregelen die een groter percentage regioplaatsingen mogelijk maakt: een instroomstop voor en verhuisactie van asielzoekers en vergunninghouders die niet aan de regio zijn gekoppeld.

In hoeverre de doelstelling van de pilot is gerealiseerd, is lastig te beantwoorden gezien geen streefpercentage voor regioplaatsing is geformuleerd. Het groeiende aantal regioplaatsingen is wel in lijn met de doelstelling van de

pilot. Inzicht in belemmeringen voor regioplaatsing en inzicht in activiteiten en factoren die het percentage regioplaatsingen vergroten, geven houvast voor toekomstige (uitrol van) regioplaatsing.

Om de regioplaatsing daadwerkelijk bij te laten dragen aan een betere voorbereiding op de toekomst (huisvesting en inburgering, dan wel terugkeer) van vergunninghouders, zijn enkele randvoorwaarden uit deze evaluatie gekomen: goede bereikbaarheid ROL met het openbaar vervoer, een centrale ligging, (duidelijkheid over) vergoeding reiskosten, middelbare school bereikbaar, aanwezigheid kinderopvang, inrichting en prioritering ROL goed (vooraf) afstemmen met de afdeling Bewonerslogistiek, een goede planningstool, voldoende begeleidingsformatie en leslokalen voor deelname voorinburgering en een rustige studiewerkplek met wifi-verbinding.

Kanttekening 'regio' plaatsing

Regioplaatsing betekent dat vergunninghouders worden geplaatst op maximaal vijftig kilometer van de huisvestingsgemeente. Een knelpunt dat respondenten van de verschillende organisaties opmerken, is dat de uitplaatsingsgemeenten weliswaar in geografische afstand relatief dichtbij liggen, maar dat de reistijd met het openbaar vervoer erg lang is. In het Hart van Brabant betekent dit dat sommige vergunningshouders een reistijd van 2 uur hebben om bij hun gemeente te komen.

Kanttekening kansrijke asielzoekers

Wegens de opvangcrisis zijn de investeringen die nodig zijn om kansrijke asielzoekers deel te laten nemen aan regioplaatsing (nog) niet uitgevoerd in deze pilot. Alhoewel het niet gelukt is kansrijke asielzoekers in de pilot te betrekken, zijn er verscheidene ontwikkelingen gaande dit in de toekomst wel mogelijk te maken.

4 Evaluatie doel 2: huisvesting in gemeenten

In dit hoofdstuk staan we stil bij het volgende pilotdoel: **Gekoppelde vergunninghouders binnen de vastgestelde termijn huisvesten van ROL azc Oisterwijk in de Hart van Brabant gemeenten.**

Achtergrondinformatie doel

Landelijk is afgesproken nieuwe vergunninghouders na vergunningverlening in 14 weken (oftewel 98 dagen) te huisvesten in de gemeente. De periode tussen het krijgen van een asielvergunning en huisvesting in de gemeente is in drie fasen opgedeeld:

- Voor fase 1, de koppeling aan een gemeente, rekent men 2 weken.
- Voor fase 2, waarin de gemeente op zoek gaat naar een woning, wordt 10 weken uitgetrokken.
- Voor fase 3, waarin de verhuizing naar de nieuwe woning plaatsvindt, wordt 2 weken uitgetrokken.

Gemeenten zijn verantwoordelijk vanaf fase 2, en in dit onderzoek richten we ons daarom op fase 2 en 3. Voor deze twee fasen is de doorlooptijd vastgesteld op 12 weken (oftewel 84 dagen).

4.1. Activiteiten en resultaten realisatie doel 2

Aan de hand van de documentstudie²² zijn twee activiteiten beschreven die tot realisatie van doel 2 moesten leiden.

Activiteit 1: Overzicht met knelpunten en mogelijkheden voor huisvesting van statushouders vanuit AZC Oisterwijk in de regio Hart van Brabant binnen de vastgestelde termijn.

De knelpunten zijn verkend, waarbij er ook regionaal verschillen opvallen. De gemeenten die huisvesten binnen de termijn van 14 weken ervaren nauwelijks knelpunten. Gemeenten die niet huisvesten binnen de termijn van 14 weken noemen als belangrijkste knelpunt een tekort aan sociale huurwoningen (druk op de woningmarkt), Corona, hogere taakstelling, en een mismatch tussen type huishoudens en beschikbare woningen en ontbrekende gegevens (bv. verblijfsdocument IND).

Door de regio Hart van Brabant is een aantal maatregelen verkend om huisvesting binnen de pilot regioplaatsing te versnellen:²³

1. Periodiek regionaal overleg COA, huisvestingambtenaren en woningcorporatie(s), met als doel structurele samenwerking gericht op de volgende vragen:
 - 1a. Waardoor ontstaan lokaal problemen bij het tijdig plaatsen van vergunninghouders?

²² Voor de beschrijving van de activiteiten is het volgende document leidend: Pilot regioplaatsing - AZC Oisterwijk Projectcontract, Documentversie: 0.06. Gewijzigd op: 15 december 2020.

²³ Verslag bestuurlijke klankbordgroep Pilot Regioplaatsing, 2 maart 2021.

- 1b. Wat zijn voorbeelden van oplossingen die op andere plekken in de regio/andere regio's lokaal worden toegepast?
- 1c. Kunnen we door regionale samenwerking het proces van plaatsing versnellen?
- 1d. Hoe zorgen we dat koppeling beter afgestemd wordt op de woningvoorraad van gemeentes?

In de beginperiode van de pilot was er geen gedeelde urgentie voor dit overleg in de regio om meerdere redenen:

- Tilburg heeft al een dergelijk overleg.
- Een aantal gemeenten heeft geen problemen met huisvesten (binnen de gestelde termijn) en ziet geen toegevoegde waarde om regionaal overleg in te zetten. De gemeenten die wel toegevoegde waarde zagen, hadden veelal geen capaciteit om dit overleg te trekken.

Door de crisis later in de pilotperiode (toenemende instroom, hoge druk op de woningmarkt en de vraag naar extra opvanglocaties) kwam er meer urgentie en is een regionaal overleg opgetuigd tussen gemeenten en corporaties met de intentie om dit later uitbreiden met COA en ook te richten op het versnellen van huisvesting. Tussen partijen onderling is meer samenwerking en overleg tot stand gekomen. Bijvoorbeeld tussen gemeenten over gekoppelde statushouders met een specifieke woonwens (bv WMO woning) waarvoor geen woning was in de gekoppeld gemeente, maar wel in een andere gemeente. Een zogenaamde omkoppeling is dan noodzakelijk.

2. Realiseren van flexibele, tijdelijke woonvormen, zoals een tussenvoorziening (TuVo)Tilburg, één in Waalwijk en een verkenning van een TuVo in Heusden. Een tussenvoorziening is een tijdelijke accommodatie waar een vergunninghouder wordt opgevangen, in afwachting op een definitieve woonruimte.

3. Een regionale huisvestingscoördinator. Deze optie is genoemd als de eerste twee opties te weinig resultaat zouden opleveren. Deze optie is niet gerealiseerd.
4. De regio heeft een Regionale taskforce versnellen betaalbare woningen opgericht die lokale opgaves inclusief belemmeringen in beeld brengen. Deze taskforce geeft aan dat het lastig is alle gemeenten op dezelfde lijn in het proces van regioplaatsing te brengen. De onderzoekers zien dat tevens terug in de cijfers regioplaatsing van de verschillende gemeenten.²⁴

Activiteit 2: Procesbeschrijving (aangepast of nieuw) voor huisvesting vanuit azc's in de regio. Gedurende de pilot is geen (aangepaste of nieuwe) procesbeschrijving opgesteld.

Op basis van de documentstudie²⁵ zien we dat beide samenwerkende organisaties in deze pilot regelmatig aandacht vragen voor het behalen van de doelstellingen. Daarbij valt op dat doel 1 'plaatsing op de ROL' als een COA aangelegenheid wordt aangemerkt en doel 2 'huisvesting in de gemeente' als een regio aangelegenheid. Hoewel de onderzoekers deze scheiding op basis van het reguliere opvangstelsel begrijpen, had binnen deze pilot een gezamenlijke procesbeschrijving een wenselijke, integrale activiteit kunnen zijn. Op het moment van schrijven van dit rapport kijken beide partners nu gezamenlijk naar de koppeling van vergunninghouders. De optimalisering van het proces zit dan op een koppeling van COA waarbij er een betere match is met beschikbare woningen in de regio.

²⁴ Uit de data (meetperiode april 2021 t/m augustus 2022) blijkt dat in de gemeenten Oisterwijk, Gilze en Rijen, Dongen en Goirle dit percentage op bijna alle peilmomenten 100 procent is. Waalwijk heeft gemiddeld genomen het minste regioplaatsing, maar voor deze gemeente schommelt het percentage sterk tijdens de meetperiode, namelijk tussen de 0 en 100 procent. Ook in Tilburg is met gemiddeld 43% relatief weinig regioplaatsing: hier schommelt het percentage tussen de 20 en 55 procent, dat is op alle meetmomenten lager dan het gemiddelde (van 62%) voor de regio als geheel.

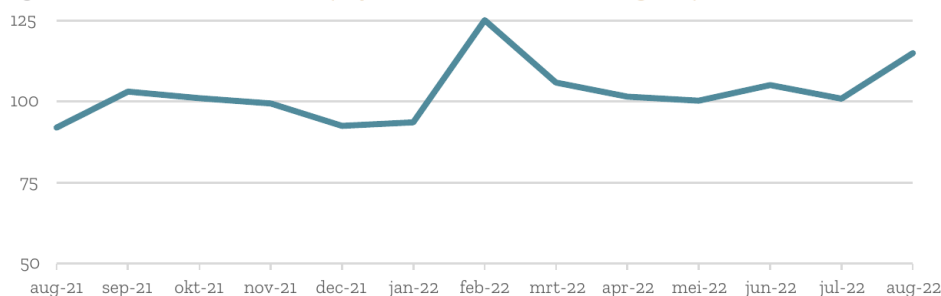
²⁵ Verslagen projectgroepen en memo's van beide organisaties.

4.2. Resultaten doel 2; cijfers m.b.t. huisvesting

4.2.1. Gemiddelde wachttijd op een woning

Uit de cijfers blijkt dat de gemiddelde wachttijd in de gemeenten in de regio Hart van Brabant over de meetperiode augustus 2021-augustus 2022²⁶ 103 dagen bedraagt, oftewel ruim 3 maanden. Dit gemiddelde ligt 19 dagen boven de afgesproken doorlooptijd van 84 dagen²⁷. De doorlooptijd gaat over 2 fasen: de fase waarin de gemeente op zoek gaat naar een woning en de fase van de verhuizing. Als we de doorlooptijd van de regio vergelijken met het landelijk gemiddelde, dan lijkt de regio Hart van Brabant het relatief goed te doen. Landelijk wachten vergunninghouders gemiddeld 5 à 6 maanden (140-168 dagen) op een woning²⁸. Als we naar ontwikkelingen in de tijd kijken, dan zien we dat de doorlooptijd redelijk stabiel rond de 100 dagen ligt, met een uitschieter van 125 dagen in februari 2022.²⁹

Figuur: Gemiddelde doorlooptijden (fase 2 en 3) in dagen, per maand

²⁶ We hebben voor deze meetperiode gekozen omdat voorafgaand aan deze meetperiode een andere methode werd gebruikt om de doorlooptijden te berekenen.

²⁷ Waarschijnlijk zal de gemiddelde wachttijd in de praktijk hoger liggen, omdat er in deze cijfers wordt uitgegaan van de wachttijden van vergunninghouders die nog in het azc zitten: hun wachttijd kan dus nog oplopen

²⁸ Onderzoekers hebben geen cijfers geanalyseerd m.b.t. landelijke doorlooptijden.

²⁹ De aantallen lijken licht op te lopen in de periode februari t/m augustus 2022 (met een piek van 125 dagen in februari: dit komt waarschijnlijk doordat in die periode het COA 'voorliep' met koppelen: gemeenten krijgen hierdoor mensen eerder gekoppeld.

4.3. Ervaringen van respondenten

We hebben de verschillende respondenten gevraagd welke ontwikkelingen zij hebben gezien gedurende de pilotperiode m.b.t. de huisvesting van vergunninghouders, en op welke manier de pilot heeft bijgedragen aan dit doel. Praktisch alle respondenten (ook degenen die verantwoordelijk zijn voor huisvesting) geven aan dat zij vinden dat de pilot hier geen invloed op heeft, en geen bijdrage aan kan leveren: het probleem is het woningtekort, dat is een groot landelijk probleem dat niet op te lossen is binnen de pilot regioplaatsing:

“Daar kan de pilot geen invloed op hebben. Er is woningnood in het hele land. Er zijn geen huizen. Met de pilot willen we zorgen dat mensen niet doelloos in het azc zitten, maar dat ze beginnen met hun leven opbouwen.”

Een snelle(re) huisvesting benoemt men in de interviews voornamelijk als randvoorwaarde. De regio bekijkt of uitruil en betere matching van woningen de procedure van huisvesting mogelijk kan versnellen. Alle respondenten zijn het erover eens dat een tijdige huisvesting (regionaal én landelijk) nodig is om te kunnen zorgen voor doorstroom in de ROL zodat ook nieuw gekoppelde vergunninghouders op de ROL geplaatst kunnen worden.

4.3.1. Knelpunten bij een snelle(re) huisvesting binnen de pilot

Respondenten hebben diverse knelpunten ervaren die een snelle huisvesting in de weg kunnen zitten.

- Tekort aan beschikbare, passende sociale huurwoningen. In de coronaperiode kwam daarbij dat het toewijzen van een woning vertraging opleef.
- Bij aanvang van de pilot kon het COA onvoldoende koppelingen maken waardoor gemeenten die wel woningen beschikbaar hadden, geen gekoppelde vergunninghouders konden huisvesten. Tegen het einde van de pilot

waren er juist meer koppelingen dan op basis van de taakstelling verwacht was³⁰.

- Ontbreken verblijfsdocument IND: het is in de regio meermaals voorgekomen dat snel na vergunningverlening een woning beschikbaar was, maar dat het niet lukte die daadwerkelijk toe te wijzen aan de gekoppelde vergunninghouder. Zonder verblijfsdocument kunnen vergunninghouders geen bankrekening openen, geen DigiD aanvragen geen uitkering of kinderbijslag aanvragen en (in de meeste gemeenten) geen huurwoning accepteren. Het proces rond het verblijfsdocument ligt bij de IND, daar hebben de partijen binnen het COA geen invloed op.

4.3.2. Versterken overlegstructuur

Diverse respondenten geven aan dat er sinds de start van de pilot meer overleg is. Tussen gemeenten en woningcorporaties, maar ook tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en het COA. Ook haken soms andere partijen aan, zoals de partij die de maatschappelijke begeleiding uitvoert. Er is meer regionaal overleg tussen gemeenten (en er is een groepsapp), de woningcorporaties en de regievoerder van het COA (die de koppelingen tot stand brengt). De geïntensiverde samenwerking met woningcorporaties is een uit de literatuur bekende werkzame factor die het behalen van de doorlooptijden positief kan beïnvloeden (RIGO, 2016). Vanaf september 2022 bestaat er een integrale stuurgroep Van asiel tot en met Integratie, regio Hart van Brabant:

“Waar we voorheen vooral samenwerkten in de regio op gebied van integratie en inburgering zie je verschuiving naar ook samenwerking op gebied van huisvesting. Dit wordt steeds belangrijker omdat het ook steeds lastiger gaat.

³⁰ COA is verplicht om binnen twee weken te koppelen. Productie IND lag eind 2022 hoger dan ingeschat. Is politiek besloten om taakstelling niet te verhogen.

Als één schakel in de keten minder goed werkt (bijvoorbeeld de huisvesting), heeft dat effect op alles, zo ook op het vroegtijdig inburgeren.”

Opbrengst versterkte overlegstructuur

We vroegen respondenten wat de overleggen hebben opgeleverd. Een respondent gaf aan dat frequenter en structureler contact met de woningcorporatie soms tot snelle huisvesting leidt:

“Wat we in de pilot doen maar wellicht daarvoor ook al wel, is dat we een driehoeksverhouding hebben - met de gemeente, de woningcorporatie en de uitvoeringsorganisatie sociale zaken – om de huisvesting te versnellen. Iedereen moet nut en noodzaak van versneld huisvesten en de snelle start inzien. We hebben structurele overleggen met de woningcorporatie en we zien de laatste tijd dat de huisvestingstermijn wel versneld is.”

Ook gemeenten onderling weten elkaar beter te vinden, aldus de respondenten. De huisvestingsproblematiek wordt breder en integraler opgepakt, met als doel een betere match van koppelingen en beschikbare woningen te bewerkstelligen.

4.4. Samenvattende conclusie

Tweede pilotdoel: *Gekoppelde vergunninghouders binnen de vastgestelde termijn huisvesten van ROL azc Oisterwijk in de Hart van Brabant gemeenten.* In hoeverre is het gemeenten in het Hart van Brabant gelukt vergunninghouders binnen 12 weken na koppeling te huisvesten?

In dit hoofdstuk is te lezen dat de geplande pilot activiteiten voor dit onderdeel slechts deels zijn uitgevoerd. De beperkte activiteiten komen overeen met het perspectief van deelnemende partijen dat zij maar beperkt invloed hebben op de snelheid waarmee vergunningshouders gehuisvest worden. Volgens

hen is het tekort aan woningen een landelijk probleem en hebben gemeenten geen tot beperkte bewegingsruimte het proces van huisvesting te versnellen. Gedurende de pilot is wel een intensivering van het contact tussen betrokken partijen te zien en zijn er op verscheidene niveaus overlegstructuren ontstaan. In de pilot periode zijn flexibele, tijdelijke woonvormen gerealiseerd.

De gemiddelde wachttijd in de gemeenten in de regio Hart van Brabant over de meetperiode augustus 2021 tot en met augustus 2022 bedraagt 103 dagen. Dit gemiddelde ligt 19 dagen boven de afgesproken doorlooptijd van 84 dagen en ligt mogelijk nog wat hoger gezien de wachttijd voor de vergunninghouders die niet zijn gehuisvest nog verder op kan lopen. Wanneer we de doorlooptijd van de regio vergelijken met het landelijk gemiddelde, dan lijkt de regio Hart van Brabant het relatief goed te doen. Landelijk wachten vergunninghouders gemiddeld 140 tot 168 dagen op een woning. Gedurende de pilot ligt de doorlooptijd van de regio redelijk stabiel rond de 100 dagen.

Hoewel de huisvestingsproblematiek deels te groot is om regionaal op te lossen en cijfers Hart van Brabant laten zien dat de huisvesting in vergelijking met andere regio's relatief snel gaat, blijft dit een belangrijk punt van aandacht. Met name omdat de doorstroom naar huisvesting plekken creëert in het azc voor regioplaatsing. Volgens betrokken partijen is met samenwerking en overleg winst te behalen. Het gaat dan om afstemming van beschikbare huizen, koppeling COA en tijdig beschikbaar zijn van verblijfsdocumentatie, verstrekt door de IND. Ook binnen gemeente kan afstemming met woningcorporaties en sociale zaken de huisvesting versnellen.

5 Evaluatie doel 3: doorlopende leerlijn en snelle start

In dit hoofdstuk staan we stil bij het volgende pilotdoel: **Het aanbieden van één doorlopende (leer)lijn aan vergunninghouders vanaf opvang in ROL azc Oosterwijk waardoor zij voorbereid zijn op de fase na opvang (huisvesting in een van de Hart van Brabant gemeenten) en al vanaf de start van de opvangfase kunnen beginnen met integreren en participeren (inburgeren).**

Achtergrondinformatie doel

Er is een breed gedragen besef dat het wenselijk is om het proces van integratie en participatie van vergunninghouders zo snel mogelijk te starten. Dit gebeurt doorgaans in de gemeente waar de vergunninghouder gevestigd is. Maar omdat er vaak een (aanzienlijke) tijd zit tussen het verkrijgen van de verblijfsvergunning en daadwerkelijke vestiging in de gemeente, valt er winst te behalen door al tijdens het verblijf in het azc te starten met activiteiten gericht op integratie en participatie. Hiervoor is samenwerking tussen het COA, die verantwoordelijk is voor de opvang van de vergunninghouder in het azc en de gemeente noodzakelijk.

5.1. Activiteiten

We onderscheiden activiteiten die zijn ondernomen om te komen tot het gezamenlijk aanbieden van een doorlopende leerlijn. Met de doorlopende leerlijn bedoelen we de overdracht van informatie tussen partijen (warme overdracht)

en de match op het programmatische aanbod. In dit kader bespreken de onderzoekers de samenwerking tussen de betreffende partijen. Vervolgens bespreken we het proces dat is ingericht om de doorlopende leerlijn te faciliteren.

5.1.1. Samenwerking

Gedurende de pilotperiode zijn verschillende stappen ondernomen om te zorgen dat klantregisseurs van de gemeente, casemanagers van het COA en andere elkaar beter leren kennen en op de hoogte zijn van elkaars aanbod.³¹ Voor deze professionals zijn onderlinge werkbezoeken georganiseerd. Daarnaast is er geëxperimenteerd met verschillende vormen van de warme overdracht. Er was al informatieoverdracht via het klantprofiel in het Taakstelling Volg Systeem (TVS), waarin casemanagers informatie over de vergunninghouders zetten. In de pilot zijn klantregisseurs en casemanagers elkaar meer gaan bellen en er is geëxperimenteerd met een driegesprek: een gezamenlijk gesprek met de klantregisseur van de gemeente, de vergunninghouder én de casemanager vanuit het COA. Gedurende de looptijd van de pilot zijn in meerdere bijeenkomsten tussenevaluaties uitgevoerd waarin de projectleiders van de pilot, casemanagers en klantregisseurs samen bespraken hoe de pilot verliep, wat goed ging en wat beter kon. Aanvankelijk wilde men de (inburgerings)programma's van de verschillende organisaties op elkaar af te stemmen, maar dit is niet gebeurd: het programma Voorinburgering van het COA is landelijk bepaald en de verschillende regiogemeenten bieden wisselende programma's aan. Wel is in het begin van de pilot in kaart gebracht wat het COA qua participatie aanbiedt, met als doel om t.z.t. te bekijken of er eventueel overlap is.

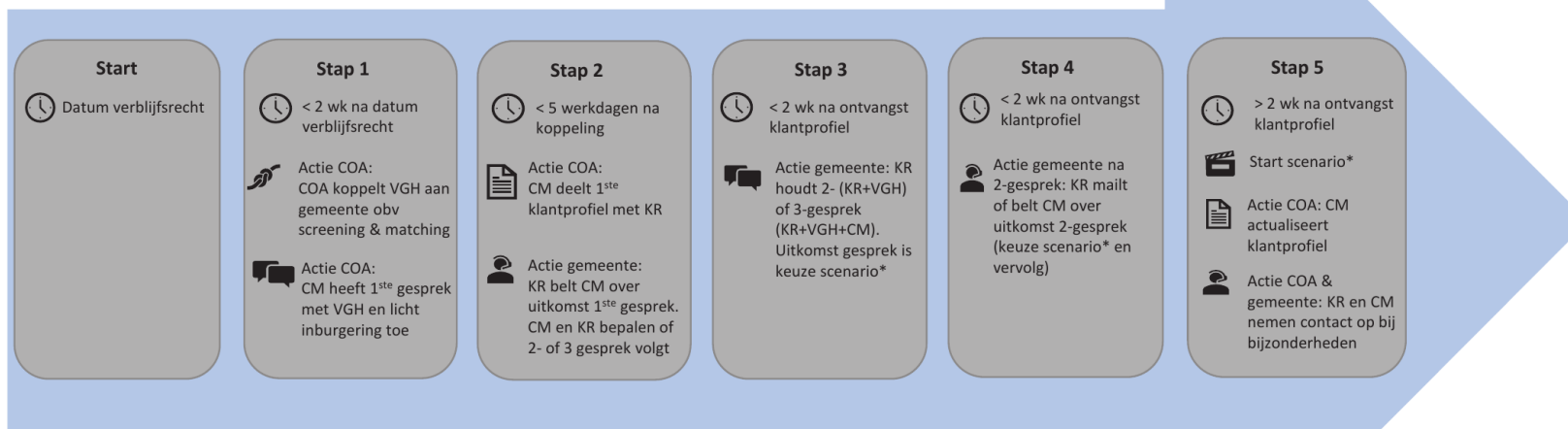
³¹ Dit zijn medewerkers van het Refugee Team (dat de brede intake aanbiedt voor negen van de elf gemeenten) en medewerkers van Baanbrekers (aanbieder brede intake in de andere twee gemeenten).

5.1.2. Doorgaande leerlijn

COA en de gemeenten hebben een proces ingericht waarbij vergunninghouders in een aantal stappen worden gekoppeld aan de gemeente, kennismaken met de gemeente en samen met de gemeente een keuze maken voor activiteiten gericht op (voor)inburgering.

Proces 2- en 3 gesprek azc Oosterwijk-HvB gemeenten

* Scenario's:

1. Snelle start: de gemeente start na koppeling, al voor huisvesting, met de brede intake. VGH maakt geen gebruik van de voorinburgering. Na brede intake volgt inburgering.
2. Gecombineerde aanpak: de gemeente start met de brede intake tijdens het verblijf in het azc. Voorafgaand of parallel volgt VGH de Voorinburgering.
3. Start na verhuizing: de gemeente start na verhuizing met de brede intake. De VGH volgt de Voorinburgering.

Afkortingen:

COA	Centraal orgaan opvang Asielzoekers
CM	Casemanager COA
KR	Klantregisseur gemeente
TVS	Taak Volg Systeem
VGH	Vergunninghouder

In het kennismakingsgesprek bepalen klantregisseur en vergunninghouder welke activiteiten omtrent inburgering en participatie de vergunninghouder gaat ondernemen. Dit wordt bepaald aan de hand van drie scenario's (zie de 'Handreiking Scenario's warme overdracht COA naar gemeente'³²) hieronder nogmaals opgesomd.

- **Scenario 1 Snelle Start:** De gemeente start na de koppeling snel - al vóór de daadwerkelijke huisvesting - met de brede intake, gevolgd door start van het inburgeringstraject. De inburgeraar maakt geen gebruik van de Voorinburgering van het COA.
- **Scenario 2 Gecombineerde Aanpak:** De gemeente start met de brede intake tijdens het verblijf in het azc, gevolgd door start van het inburgeringstraject vanaf het azc of na verhuizing. De inburgeraar wordt in het azc aangemoedigd om gebruik te maken van de Voorinburgering van het COA, parallel aan de brede intake of voorafgaand aan de brede intake.
- **Scenario 3 Start na Verhuizing:** De gemeente start na de huisvesting met de brede intake gevolgd door start van het inburgeringstraject. De inburgeraar wordt tijdens zijn verdere verblijf in het azc aangemoedigd om gebruik te maken van de Voorinburgering van het COA.

De eerste kennismakingsgesprekken en brede intakes zijn vanaf mei 2022 gestart. Voor negen van de elf gemeenten verzorgt het Refugee Team de brede intake (in de andere gemeenten wordt dit verzorgd door Baanbrekers). Het programma dat Refugee Team aanbiedt, duurt 10 weken en is circa drie dagdelen in de week. De inhoud van de brede intake is erop gericht te participeren/actief te zijn, om taallessen te volgen en om het Plan Inburgering en Participatie (PIP³³) samen op te stellen. Ook leren deelnemers over gezondheid,

³² Deze handreiking is opgesteld door de regio n.a.v. de ervaringen uit de pilot.

³³ Het PIP bevat een persoonlijk programma voor het leren van de taal in combinatie met werk, vrijwilligerswerk, studie of stage. Voor inburgeraars onder de Wi2021 luidt dit (bindende) document de start van de inburgeringstermijn in.

financiële zaken, zoals aanvragen van bepaalde toeslagen en maatschappelijke zelfredzaamheid. Participatie-activiteiten zijn: activiteiten buiten het azc, vrijwilligerswerk en betaald werk.

5.2. Resultaten

Hier staan we eerst stil bij de resultaten van en ervaringen met de samenwerking ten behoeve van het realiseren van een doorgaande lijn. Daarna bespreken we de resultaten van het aanbieden van een doorgaande leerlijn (van kennismakingsgesprek, brede intake en participatieactiviteiten).

5.2.1. Samenwerking

Respondenten geven aan dat sinds de pilot de onderlinge samenwerking is verbeterd: de uitvoerende professionals weten beter wie/welke organisatie wat doet en men weet elkaar beter te vinden. Waar enkele respondenten in de eerste periode twijfels hadden over de meerwaarde van de pilot voor de vergunninghouder en over de samenwerking tussen gemeenten en het COA, werd in de loop van de pilot die meerwaarde steeds duidelijker. De werkbezoeken hebben voor een deel van de respondenten bijgedragen aan de verbeterde samenwerking, doordat dit hen de kans gaf elkaar echt te ontmoeten en elkaars (inburgerings)programma te leren kennen. Respondenten geven daarnaast aan dat zij elkaar sinds de pilot beter weten te vinden, en makkelijker even contact zoeken (telefonisch, per e-mail of in een driegesprek):

Voordeel van een persoonlijk contactmoment (i.p.v. alleen via TVS) is volgens de respondenten dat de klantregisseur een breder beeld krijgt van de vergunninghouder. Het COA maakt onderscheid tussen 'harde' en 'zachte' informatie over vergunninghouders. De 'harde' informatie, zoals opleiding, werkachtergrond et cetera, staat in het klantprofiel dat via het TVS met de gemeente wordt gedeeld. De zachte informatie is subjectieve informatie die de casemanagers hebben geconstateerd. Die informatie kan mondeling gedeeld worden met de klantregisseurs.

Ervaringen met het driegesprek zijn positief, dit wordt als waardevol gezien om problemen vroegtijdig te kunnen identificeren en op te lossen. Maar driegesprekken lijken niet standaard nodig te zijn om de vergunninghouder goed te kunnen helpen, aldus de respondenten. Deze worden daarom niet veel (meer) gevoerd. Deze hebben met name toegevoegde waarde in specifieke situaties, bijvoorbeeld bij complexe problematiek. In veel gevallen is goede afstemming tussen klantregisseur en casemanager, op een andere wijze dan een driegesprek (bv. door telefonisch of mailcontact) voldoende.

Aandachtspunten samenwerking

Alhoewel de samenwerking is verbeterd, benoemen respondenten ook enkele verbeterpunten. Zo kunnen de ontstane korte lijnen beter benut worden. Ten tijde van de pilot zijn er gemeenten waar (bijna) geen contact is met casemanagers van het COA is, en ook het Refugee Team heeft in de praktijk nauwelijks contacten met casemanagers. Daarnaast hebben we voorbeelden gehoord waarin tussen de gemeente(n) en het COA onduidelijkheid was welke organisatie contact zou moeten opnemen. In deze gevallen bleef men hangen in 'hoe hoort het', in plaats van 'wat is nodig om deze persoon goed te kunnen begeleiden', aldus een van de respondenten.

Respondenten van het COA noemen ook als verbeterpunt dat relevante updates in het TVS niet altijd gelezen (lijken te) worden, wat waarschijnlijk te maken heeft met de toegankelijkheid van het systeem.

Respondenten van zowel het COA als de regio lijken het niet heel erg te vinden dat het niet mogelijk is geweest de programma's van de verschillende organisaties op elkaar af te stemmen. Enkelens noemen dat er nu (te) veel herhaling inzit, maar dit wordt niet door iedereen als een probleem ervaren. Wat wel als een probleem wordt ervaren, is wanneer vergunninghouders foutieve informatie krijgen, of informatie die van elkaar verschilt. Om dat te voorkomen, is (meer) afstemming nodig, aldus de respondenten van beide organisaties.

5.2.2. Doorgaande leerlijn

Hier komen achtereenvolgens de realisatie van kennismakingsgesprekken, brede intakes en participatieactiviteiten aan bod. De eerste kennismakingsgesprekken en brede intakes zijn vanaf mei 2021 gestart. Klantregisseurs van de regiogemeenten hebben hiervoor voor de periode 1 mei 2021 tot 1 juli 2022 gegevens aangeleverd over in totaal 213 vergunninghouders.

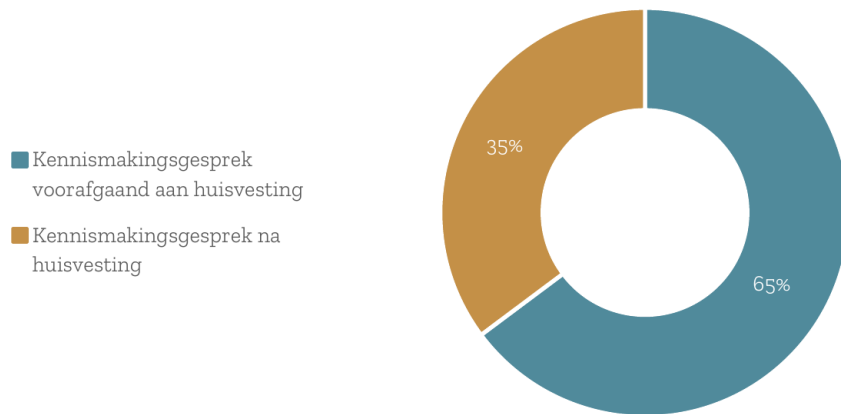
Kennismakingsgesprekken

Binnen de pilot is voorzien dat de klantregisseur al kennismaakt met de vergunninghouder op het moment dat hij/zij nog in het azc woont en dat de vergunninghouder alvast kennismaakt met de gemeente waar hij/zij komt te wonen. Dit gebeurt via zogeheten kennismakingsgesprekken in de gemeente van huisvesting, waarin klantregisseur en vergunninghouder bepalen wat de vergunninghouder al gaat doen m.b.t. inburgering (welk scenario wordt gekozen).

Uit analyse van de cijfers blijkt dat klantregisseurs in twee derde (65%) van de gevallen het kennismakingsgesprek voorafgaand aan huisvesting hebben gevoerd: met 138 vergunninghouders is dit gesprek gevoerd. In een derde (35%) van de gevallen vond het gesprek plaats nadat de vergunninghouder een woning in de gemeente had betrokken. Dit geldt voor de meeste gemeenten, maar er zijn uitzonderingen: twee gemeenten hebben alle vergunninghouders gesproken voorafgaand aan huisvesting en één gemeente sprak iedereen pas na huisvesting. Dit is een gemeente die relatief ver (in reistijd) van het azc afligt.

Wij vroegen gemeenten in te vullen of zij in het kennismakingsgesprek in overleg met de vergunninghouder een scenario gekozen hebben. De data tonen aan dat voor bijna alle vergunninghouders (in overleg) een scenario gekozen is in het kennismakingsgesprek: dit gebeurde in 93% van de gevallen waarbij het gesprek plaatsvond op het moment dat de vergunninghouder nog op het azc woonde. In de overige 7% van de gevallen is er niet gezamenlijk een scenario gekozen.

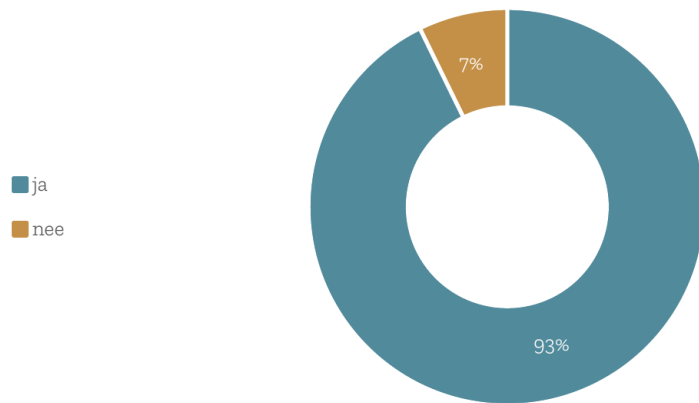
Moment van kennismakingsgesprek

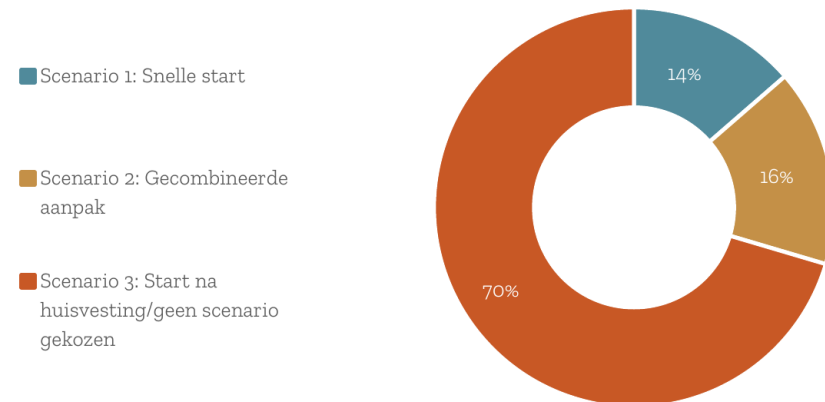
Brede intake

De brede intake (van het Refugee Team³⁴) duurt ongeveer 2,5 maand, het is een programma van 10 weken. De brede intake is onderdeel van de scenario's 1 en 2; bij het derde scenario wordt gestart met inburgeren (en dus ook met de brede intake) na huisvesting. Uit de cijfers blijkt dat in 30% van de gevallen is gekozen voor scenario 1 of 2: dit geldt voor 63 van de 213 vergunninghouders. Voor 70% van de vergunninghouders is óf geen scenario gekozen (omdat er nog geen contact was in de azc-periode), óf er is voor gekozen om na huisvesting te starten. In één gemeente is er nooit gekozen voor de snelle start (en vonden ook geen kennismakingsgesprekken plaats). In totaal zijn binnen de pilot 68 vergunninghouders vanaf het azc gestart met de brede intake, zo blijkt uit cijfers van het Refugee Team (16 in 2021 en 52 in 2022).

Tijdens kennismakingsgesprek scenario gekozen?

Welk scenario is gekozen?

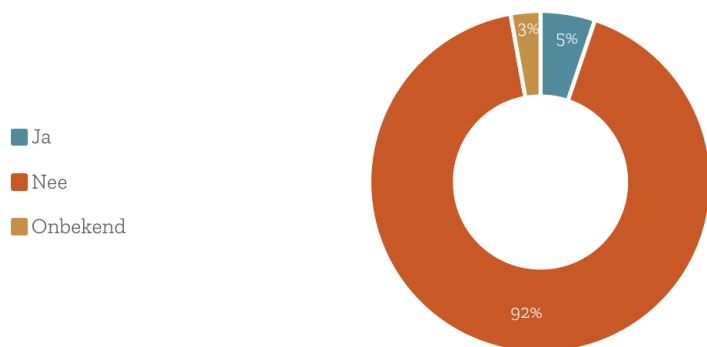

³⁴ Twee gemeenten in de pilotregio hebben de brede intake bij een andere organisatie, namelijk Baanbrekers, belegd. Hier zijn binnen de pilot nog weinig ervaringen mee opgedaan.

Starten met participatie-activiteiten

Een van de elementen van een doorgaande leerlijn is dat vergunninghouders al vanuit het azc starten met op participatie gerichte activiteiten *buiten* het azc. Wij onderscheiden drie typen activiteiten: participatie-activiteiten, vrijwilligerswerk en betaald werk. Uit de gegevens blijkt dat verreweg de meeste vergunninghouders (rond de 90%) nog niet participeren buiten het azc; 5% van de vergunninghouders heeft participatie-activiteiten ondernomen in de periode dat hij/zij nog in het azc woonde, 4% is gestart met vrijwilligerswerk buiten het azc en 6% heeft betaald werk gevonden. Deze gegevens hebben we verzameld op basis van ingevulde vragenlijsten door klantregisseurs. Zij hebben de participatie activiteiten van de brede intake bij het benoemen van dit type activiteiten buiten beschouwing gelaten.

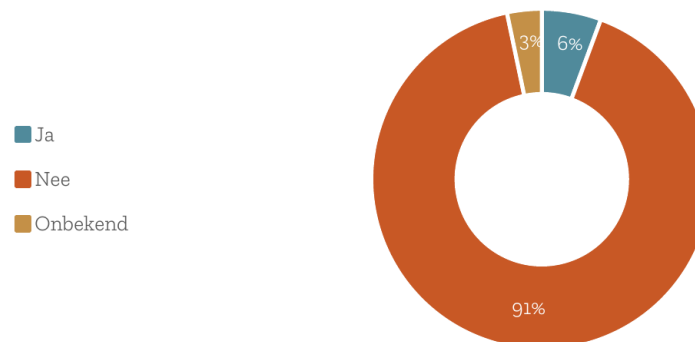
In azc-periode gestart met participatie-activiteiten buiten het azc?

In azc-periode gestart met vrijwilligerswerk buiten het azc?

In azc-periode gestart met betaald werk buiten het azc?

5.3. Ervaringen met een doorgaande leerlijn

In deze paragraaf staan we stil bij de ervaringen die zijn opgedaan met het ontwikkelen en implementeren van een doorgaande leerlijn. We bespreken achtereenvolgens de kennismakingsgesprekken, de brede intake en de participatie-activiteiten.

5.3.1. Ervaringen met de kennismakingsgesprekken

Respondenten van het COA waarderen het dat vergunninghouders hun klantregisseur van de gemeente al snel leren kennen, en dat zij dus al snel contact hebben met de gemeente. Ook vergunninghouders waarderen het vroegtijdige contact met de gemeente: men voelt zich gezien en heeft het idee dat men van start kan gaan (met inburgering). Een aandachtspunt dat zowel de klantregisseurs als vergunninghouders noemen is dat er in de meeste gevallen bij de kennismakingsgesprekken nog geen zicht is op een woning. Vergunninghouders willen heel graag weten wanneer en welke woning zij krijgen, en zij hopen daar in het kennismakingsgesprek meer over te horen. Klantregisseurs hebben hier geen zicht op en gaan er in de meeste gevallen ook niet over. Als er in het kennismakingsgesprek geen antwoord op vragen over de woning komt, kan dit tot teleurstelling leiden. Een oplossing zien de klantregisseurs in een betere voorbereiding op het gesprek en verwachtingsmanagement bij de vergunninghouders.

5.3.2. Ervaringen met brede intake

Voordat we stil staan bij de ervaringen bij de brede intake, kijken we eerst nog naar redenen om wel/niet met de brede intake te starten. Daarna bespreken we de ervaringen met de brede intake zelf. We sluiten af met ervaringen ná de brede intake.

Redenen wel/niet starten met de brede intake

In de pilotperiode was voor de meeste gemeenten de *motivatie van de vergunninghouder* om al dan niet vroeg te willen starten met de brede intake leidend bij de keuze voor een scenario. In de eerste fase van de pilotperiode had de gemeente nog geen regie op het inburgeringsproces (de meeste vergunninghouders in de pilot vielen onder de Wi2013), dus waren er geen manieren om mensen te 'dwingen' mee te doen, zo licht een gemeente toe. De mensen die graag willen starten, waren vaak jonge mensen, en een van de respondenten geeft aan dat veel hoogopgeleide mannen die geen gezin hebben, willen starten.

Er zijn uiteenlopende redenen waarom vergunninghouders *nog* niet willen beginnen aan de brede intake en ook vanuit gemeenten zijn afwegingen gemaakt om mensen nog niet te laten beginnen. Een enkele gemeente had gedurende het grootste deel van de pilot *nog geen programma voor de brede intake*. Maar ook andere zaken speelden mee. Meest genoemde redenen zijn: vergunninghouder ervaart onvoldoende rust/ruimte om te starten; door onbekendheid met de brede intake aarzelt men om mee te doen; mentale en fysieke gezondheidsklachten; praktische belemmeringen (zoals reistijd, (onduidelijkheid over) reiskostenvergoeding, gebrek aan kinderopvang en het voorkómen van een gat tussen de afronding van de brede intake en moment van de verhuizing.

Overstap naar het ja-tenzij principe

Er is vanuit de regio – ten tijde van het schrijven van dit eindrapport – beleid opgesteld dat ervoor moet zorgen dat meer mensen vanuit het azc met de brede intake starten: vanaf eind september 2022 werkt men met het ‘ja-tenzij’-principe, waarbij vergunninghouders in principe al vanuit het azc starten met de brede intake (tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dit niet te doen). Dit is mogelijk omdat gemeenten de regie hebben gekregen op het proces van inburgering, sinds de Wi2021 is ingegaan.

Respondenten in de pilot zijn enerzijds positief over dit ‘ja-tenzij’ principe, omdat het bijdraagt aan een snelle start. Maar vanuit de verschillende organisaties (gemeenten, COA en Refugee Team) worden ook twijfels geuit: niet alle vergunninghouders in het azc zijn al klaar om met de brede intake te starten (zie ook hierboven). Maatwerk blijven bieden moet bovenaan staan. Een warme overdracht tussen casemanager en klantregisseur wordt extra belangrijk. De brede intake eindigt – voor vergunninghouders die onder de Wi2021 vallen – met het opstellen van het Plan Inburgering en Participatie (PIP). Dit PIP is bindend en bepaalt wat mensen moeten doen om te slagen voor hun inburgeringstraject. Na opstellen van het PIP gaat de inburgeringstermijn lopen.

5.3.3. Ervaringen met het programma van de brede intake

De respondenten geven aan dat vergunninghouders die starten met de brede intake, hier over het algemeen zeer positief over zijn, en dat de uitval in het traject laag is. Wat met name positief is, volgens de respondenten, is dat vergunninghouders het gevoel hebben dat ze kunnen starten met hun leven in Nederland, dat ze een netwerk (met andere vluchtelingen) opbouwen en dat ze even weg zijn uit de wereld van het azc. Mogelijk geeft het deelnemers ook een voorsprong op het moment dat men zich in de gemeente kan vestigen.

De vergunninghouders die we spraken, zijn ook positief over de brede intake: over de informatie die ze krijgen, over het kunnen oefenen met de Nederlandse taal en over de laagdrempelige hulp die ze van het Refugee Team krijgen bij allerlei problemen waar ze tegenaan lopen.

Binnen de pilot waren de vroege starters vooral degenen die hier zélf voor gekozen hadden. Daardoor weten we nog niet goed hoe dit zal zijn als regio-breed het ja-tenzij principe gehanteerd gaat worden. De onderzoekers hebben helaas weinig vergunninghouders kunnen spreken die al vanuit het azc met de brede intake zijn gestart. Wel hebben we aanwijzingen – vanuit de ervaringen van de gemeente die al vanuit het ja-tenzij principe handelt – dat mensen overwegend positief zijn, als ze eenmaal over de drempel om mee te doen heen zijn.

5.3.4. Doorlopende leerlijn na brede intake

Er is niet altijd na (of tijdens) het programma van de brede intake al een woning beschikbaar. Het blijkt niet altijd duidelijk te zijn wat er na afronding van het programma gebeurt; er is nog niet standaard sprake van een doorlopende leerlijn. Er is een mogelijkheid om na de brede intake aansluitend een oriëntatietraject van 16 weken te volgen, dat ook door het Refugee Team verzorgd wordt. Dit blijkt volgens respondenten niet altijd goed aan te sluiten, omdat er onderwerpen aan bod komen die pas relevant worden nadat iemand in de gemeente is komen te wonen, bijvoorbeeld informatie over het aanvragen van een zorgverzekering.

Er zijn vergunninghouders die na de brede intake, en als ze nog in het azc wonen, al starten met hun taallessen voor hun inburgeringstraject. Hoe vaak dit gebeurt, is niet duidelijk. Voor een deel van de vergunninghouders is het – ook binnen deze pilot - (te) ver reizen naar de taallessen in de gemeente van huisvesting.

5.3.5. Ervaringen met participatie-activiteiten buiten het azc

In de pilotperiode is op het azc een zogenaamde Meedoenbalie opgericht, met als doel om – in samenwerking met lokale vrijwilligerscentrales - vrijwilligerswerk en andere activiteiten binnen en buiten het azc aan te bieden aan bewoners van het azc (vergunninghouders en asielzoekers)³⁵. Het doel van de Meedoenbalie is om mensen een nuttige dagbesteding te bieden en zoveel mogelijk kennis te laten maken met de Nederlandse samenleving³⁶. Uit de gesprekken met respondenten blijkt dat de participatie buiten het azc moeizaam is verlopen, en niet goed op gang gekomen is. De uitbraak van corona speelde daar een rol bij, maar ook zonder de coronacrisis blijkt het lastig participatie buiten het azc te bewerkstelligen. Het bleek moeilijk om passend vrijwilligerswerk te vinden. Het beschikbare aanbod aan vrijwilligerswerk is veelal zelfstandig ingericht, vereist veel kennis om (zelfstandig) te kunnen uitvoeren, biedt onvoldoende begeleiding en draagt niet bij aan kennis van de Nederlandse taal. En een plan dat het Werkgeversservicepunt een aanbod aan geschikt werk verzamelt en aanbiedt aan de Meedoenbalie, is nog niet van de grond gekomen. Het lijkt er dus op dat de bewoners die betaald werk hebben gevonden, dit zelf/via andere wegen gevonden hebben. Niettemin blijven respondenten de meerwaarde van de Meedoenbalie zien, omdat deze kansen biedt mensen te verbinden aan de omgeving buiten het azc.

Zo is er een taalcafé georganiseerd, en zijn bewoners en inwoners aan elkaar gekoppeld op basis van interesse, bijvoorbeeld omdat allebei hetzelfde beroep hadden of allebei een gezin met jonge kinderen. In een project Match-and-Eat werden bewoners uitgenodigd bij mensen thuis te gaan eten. Respondenten vinden dat deze projecten succesvol zijn verlopen: vergunninghouders en

³⁵ De Meedoenbalie was een project dat op meerdere azc's draaide, en is gefinancierd door het Europese Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF), als onderdeel van het project 'Participatie en taal'. Het project was geen onderdeel van de pilot regioplacering, maar kon wel benut worden binnen de pilot.

³⁶ Bron: COA - #Meedoen: samen aan de slag | www.coa.nl

lokale inwoners zijn met elkaar in contact gebracht en hieruit zijn soms meer dan eenmalige contacten ontstaan. Het project VideoVrienden van het Refugee Team is niet goed van de grond gekomen. Idee is om mensen met een Nederlandse achtergrond te koppelen aan een vergunninghouder die in hun gemeente komt wonen, zodat zij (in eerste instantie) digitaal met elkaar in gesprek kunnen gaan. Ondanks dat er veel promotie is geweest voor het project, zijn er weinig matches gerealiseerd. Er was zowel weinig animo vanuit inwoners van gemeenten, als vanuit de bewoners in het azc. Het is niet helemaal duidelijk geworden waar dit door komt. Dit project is op andere plekken in het land succesvol uitgerold.

5.4. Samenvattende conclusie

Vroege integratie en participatie van vergunninghouders wordt door alle respondenten gezien als hét belangrijkste doel van de pilot. In hoeverre is het in de pilot gelukt om vergunninghouders vanaf opvang op azc Oosterwijk al een programma aan te bieden, dat hen voorbereid op huisvesting en in de opvang al laat beginnen met integreren en participeren (doelstelling 3)?

Om een snelle start te faciliteren zijn de volgende activiteiten voor vergunninghouders ontwikkeld: een kennismakingsgesprek met de gemeente, de brede intake en participatie-activiteiten buiten het azc.

Uit de cijfers blijkt dat in twee derde (65%) van de gevallen, de klantmanager een **kennismakingsgesprek** met de vergunninghouder had op het moment dat hij/zij nog op het azc woonde. Vergunninghouders waarderen het vroegtijdige contact met de gemeente: men voelt zich gezien en heeft het idee dat men van start kan gaan (met inburgering). Aandachtspunt hierbij is dat klantregisseurs al in beeld komen als er nog geen woning in zicht is, en zij veel vragen over huisvesting krijgen van – soms gefrustreerde - vergunninghouders (die ze niet kunnen beantwoorden).

Ongeveer 30% van de vergunninghouders is in het azc gestart met de **brede intake**. De overige 70% is hier na huisvesting in de gemeente mee gestart. Het COA, de gemeenten en betrokken uitvoerende partijen ontwikkelde een stappenplan met drie scenario's waarbij de eerste twee scenario's in lijn zijn met de doelstellingen van de pilot en een vroege start faciliteren. Scenario 3 begint met de brede intake na huisvesting. Uit de cijfers blijkt dat in 30% van de gevallen is gekozen voor scenario 1 of 2: dit geldt voor 63 van de 213 vergunninghouders. Voor 70% van de vergunninghouders is óf geen scenario gekozen (omdat er nog geen contact was in de azc-periode), óf er is voor gekozen om na huisvesting te starten.

Vergunninghouders binnen de pilot hebben voor het overgrote deel (90%) nog geen **participatie-activiteiten** (bv. vrijwilligerswerk) buiten het azc gedaan. Ondanks het oprichten van de Meedoenbalie, verloopt de participatie buiten azc moeizaam. De uitbraak van corona speelde daar een rol bij, maar ook zonder de coronacrisis blijkt het lastig participatie buiten het azc te bewerkstelligen.

Samenwerking

In de pilot zijn klantregisseurs en casemanagers intensiever met elkaar gaan samenwerken. Ze zijn bij elkaar op werkbezoek gegaan waardoor ze elkaars programma beter hebben leren kennen. Ook spreken zij elkaar vaker dan voor de pilot, toen de meeste informatie-uitwisseling digitaal via het Taakstellingvolgsysteem (TVS) ging. Het persoonlijke contact faciliteert een warme overdracht van de vergunninghouder. Aandachtspunt is dat – vooral vanwege drukte – de korte lijnen die er nu zijn nog niet altijd gebruikt worden.

Binnen de pilot wilden het COA en de gemeenten hun integratieprogramma's op elkaar afstemmen. Dit is niet gelukt, omdat de inhoud van het programma voorinburgering landelijk bepaald wordt en de verschillende regiogemeenten wisselende programma's aanbieden. De overlap die nu in programma's kan zitten, lijken betrokken partijen niet erg te vinden. Wat wel als een probleem wordt ervaren, is wanneer vergunninghouders foutieve informatie krijgen, of informatie die van elkaar verschilt. Om dat te voorkomen, is (meer) afstemming nodig.

Impact nieuwe wet Inburgering 2021

Met het kennismakingsgesprek is voor een groot deel van de vergunninghouders uit de pilot het contact met de gemeente vroeg gestart. Cijfers op basis van de brede intake en deelname aan participatie activiteiten zijn lastig te duiden, vanwege het ontbreken van streefcijfers, maar op de huidige cijfers van de vergunninghouders (binnen de pilot) die al beginnen met inburgeren (30%) en participatie (10%) valt nog winst te behalen. Een belangrijke verandering komt mogelijk met de nieuwe wet inburgering 2021 waardoor de start van de brede intake niet langer vrijblijvend hoeft te zijn. In de pilot was de motivatie van de vergunninghouder nog leidend. Gemeenten hadden geen manieren om mensen te 'dwingen' mee te doen. Om meer vergunninghouders vroegtijdig deel te laten nemen, ontwikkelden gemeenten in het Hart van Brabant een voorstel te gaan werken met het 'ja-tenzij'- principe, waarbij vergunninghouders in principe al vanuit het azc starten met de brede intake (tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dit niet te doen). Ondanks de verwachting dat met deze regeling meer vergunninghouders over een drempel stappen en sneller mee gaan doen, blijven sommige omstandigheden (o.a. reistijd, gezondheidsklachten, gebrek kinderopvang) die gedurende de pilot speelden ook in de toekomst een belemmering vormen. Een belangrijk aandachtspunt is de inzet op een doorgaande lijn om te voorkomen dat een gat valt tussen de afronding van de brede intake en het vervolgtraject. De brede intake eindigt – voor vergunninghouders die onder de Wi2021 vallen – met het opstellen van het Plan Inburgering en Participatie (PIP). Dit PIP is bindend en bepaalt wat mensen moeten doen om te slagen voor hun inburgeringstraject. Na opstellen van het PIP gaat de inburgeringstermijn lopen.

Bijlage 1: Inzichten vanuit de literatuur

In dit overzicht staat literatuur die relateert aan de pilot regioplaatsing. Het biedt bruikbare (aanvullende) inzichten om het rapport over de pilot Regioplaatsing in Hart van Brabant als lezer beter te kunnen duiden. Het gaat om een beschrijving van opgedane kennis van en ervaringen met vroegtijdige opvang van vergunninghouders en (kansrijke) asielzoekers, die bijdragen aan hun integratie en participatie.

Regionale plaatsing

Definitie van regionale plaatsing

Het uitgangspunt van regionale plaatsing is dat het de vergunninghouder/asielzoeker en gemeente de mogelijkheid geeft elkaar te leren kennen, op het moment dat de vergunninghouder/asielzoeker nog in het azc woont. Er lijkt echter geen vaststaande, breed gedragen definitie te zijn van wanneer iets regionale plaatsing is. De Tussenvoorziening (TuVo) 2.0 pilot betrof kleinschalige opvang in de buurt van gemeenten die deze vergunninghouders zullen gaan huisvesten en is een aangepaste voortzetting van de eerder gestarte tussenvoorziening in Tynaarlo (TuVo 1.0). In de pilot TuVo 2.0 was een van de criteria voor plaatsing op deze opvang dat de bewoner gekoppeld is of wordt aan een gemeente 'in de regio' (Berends et. al. 2020). Voor degenen in de pilot TuVo 2.0 die de azc-bewoners plaatsen, betekende 'in de regio' koppeling aan een van de drie noordelijke provincies. Voor de gemeenten zelf betekende regionale plaatsing, opvang in de uitplaatsingsgemeente. In de praktijk van de pilot

betekende regionale uitplaatsing vaak dat er een afstand van vijftig tot zestig kilometer tussen het azc en de uitplaatsingsgemeente zat, en dat er dichterbij de buurt van, of in de uitplaatsingsgemeente zelf, nog een ander azc zat. Om echt te starten met het voorbereiden op en kennismaken met de gemeente van uitplaatsing is het belangrijk dat bewoners gekoppeld zijn aan gemeenten die geografisch dichterbij de TuVo liggen. De afstand in die pilot was te groot om al uitgebreid kennis te kunnen maken met de uitplaatsingsgemeente en een start te maken met de integratie aldaar, concluderen Berends et. al (2020).

Sax et. al (2019) die de kansrijke koppeling onderzochten, adviseren om te streven naar een situatie waarin er in iedere arbeidsmarktregio tenminste één azc bestaat. In de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen worden enkele richtlijnen gegeven voor een landelijk dekkend netwerk van regionale opvanglocatie: bij voorkeur wordt aangesloten bij een bestaande regionale indeling, die zich heeft bewezen als een effectief samenwerkingsverband met voldoende slagkracht. Bij geschikte regio's valt te denken aan een provincie, arbeidsmarktregio, veiligheidsregio of woningmarktregio. Een regio moet een minimale omvang hebben om een voldoende aantal vergunninghouders en evident kansrijke asielzoekers te hebben en effectief te kunnen samenwerken aan begeleiding. Anderzijds moeten regionale opvanglocaties niet te ver van de gemeenten liggen. Per regio dient qua omvang een optimale balans te worden gevonden (Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen, 2020). De ACVZ en de ROB (AZVZ & ROB, 2022) adviseren om individuele gemeenten permanent wettelijk te verplichten kansrijke asielzoekers op te vangen, naar rato van het aantal inwoners van de gemeente, en hen hiervoor voldoende financiële middelen te verschaffen.

De organisatie van regionale plaatsing

Sax et. al. – die onderzoek deden naar de kansrijke koppeling - constateren dat er op verschillende plekken in de huisvestingsketen sprake is van 'schurende opdrachten, onduidelijke prioriteiten of tegenstrijdige prikkels' (pp. 76). Zo is voor de partners in de migratieketen het beperken van verhuisbewegingen van bewoners een belangrijk uitgangspunt: verhuizen brengt onrust met zich mee en maakt het voor mensen moeilijker iets buiten het azc op te bouwen. In het onderzoek bleek het tegengaan van verhuisbewegingen soms op gespannen voet te staan met het doel een kansrijke koppeling te bewerkstelligen. Sax. et. al. adviseren om deze tegenstrijdige prioriteiten van het logistieke proces en integratie en participatie en de bijbehorende prikkels tegen het licht te houden en te zorgen voor een eenduidige aansturing en prioritering. In het specifieke geval van de verhuisbewegingen dient rekening gehouden te worden met de wensen van de bewoners zelf. Berends et. al. stellen – in hun evaluatie van de kleinschalige opvanglocatie in Tynaarlo - dat vergunninghouders die de kans kregen naar een kleinschalige COA-locatie te verhuizen, hier veelal niet toe bereid waren omdat zij al een sociaal netwerk opgebouwd hadden en continuïteit wilden realiseren voor schoolgaande kinderen (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers [COA], Z.D. in Berends et. al. 2020).

Regionale plaatsing en huisvesting in regiogemeente

Tijdige huisvesting in de regio binnen de termijnen

Gemeenten hebben de taakstelling om vergunninghouders te huisvesten. Het landelijke uitgangspunt is om vergunninghouders te spreiden naar rato van het aantal inwoners over Nederlandse gemeenten (RIGO, 2016). Kern van de huisvestingsprocedure is dat de vergunninghouder in 14 weken tijd van een azc naar een woonruimte in een gemeente moet zijn verhuisd. De doorlooptijd is opgedeeld in 3 fasen met elk een normtijd. Fase 1: Koppeling vergunninghouder aan een gemeente (2 weken); Fase 2: Koppeling aan woning & ingang

huurcontract (10 weken); Fase 3: Verhuizing & afmelding bij COA (2 weken) (Platform Opnieuw Thuis, 2016). Het is niet vanzelfsprekend dat gemeenten deze doorlooptijden realiseren. Vlak na invoeren van deze huisvestingsprocedure in 2013 was de gemiddelde doorlooptijd ongeveer anderhalf keer langer (Razenberg et. al, 2014). In 2015 moesten 28.000 vergunninghouders (asielzoekers met verblijfsvergunning) door de verschillende Nederlandse gemeenten gehuisvest worden. Het lukte echter maar ruim een derde van de gemeenten om op dit vlak aan hun taakstelling te voldoen' (RIGO, 2016). Het behalen van de taakstelling van gemeenten werd vanaf 2020 in toenemende mate belemmerd door de landelijke afschaffing van de urgentie voor vergunninghouders. In september 2022 verbleven zo'n 17.000 vergunninghouders in het azc, dit is 37% van het totale aantal bewoners van het azc³⁷. De gemiddelde wachttijd op een woning bedroeg in 2022 5 à 6 maanden.

Een analyse van RIGO (2016) wijst uit dat met name woningmarktfactoren zoals aandeel sociale huur, doorstroom van huur naar koop, woningmarktkrapte, gemeentegrootte, gemiddelde huishoudensgrootte van de te huisvesten vergunninghouder (met grote huishoudens is makkelijker aan de taakstelling te voldoen) en de samenwerking met de corporaties, belangrijke factoren zijn die het behalen van de doorlooptijden positief of negatief kunnen beïnvloeden.

Regionale samenwerking ter bevordering van tijdige huisvesting

Uit onderzoek (Razenberg et. al. 2014) naar de Nieuwe toewijzingsprocedure huisvesting vergunninghouders die in 2012 werd ingevoerd blijkt dat regionaal werken - waarbinnen uitplaatsing plaatsvindt vanuit een regionaal azc naar een gemeente binnen de regio – helpt om de taakstelling van de gemeenten te behalen. Doordat vergunninghouders de regio al kennen, bouwen ze binding op met de regio en willen ze er graag blijven wonen. Hierdoor vinden

37 COA - Capaciteit en bezetting | www.coa.nl

er minder woningweigeringsplaats en kunnen minder populaire regio's makkelijker vergunninghouders plaatsen (factsheet VNG, 2012). Ook kan regionale samenwerking leiden tot efficiëncyslagen, blijkt uit onderzoek van Smits van Waesberghe en Razenberg uit 2016: als (kleine) gemeenten samenwerken, kunnen zij één of enkele personen aanstellen die zich fulltime op de taakstelling storten en is er zicht op welke gemeente welke typen woningen ter beschikking heeft. Uit hetzelfde onderzoek blijkt echter ook dat deze regionale samenwerking nauwelijks van de grond komt, omdat alle gemeenten worstelen met de taakstelling door krapte op de woningmarkt en/of omdat het niet duidelijk is wat er mogelijk is qua uitwisseling van koppelingen.

Wisselwerking tussen regioplaatsing en behalen termijnen/taakstelling

Uit de pilot TuVo 2.0 is gebleken dat het behalen van de taakstelling op gespannen voet kan staan met de ambitie om uitplaatsing in de regio te realiseren. Een voorbeeld hiervan is dat in de pilotperiode geen enkele TuVo-bewoner van azc Tynaarlo huisvesting heeft gekregen in Tynaarlo zelf. De gemeente had al voldaan aan de taakstelling, en met name in de provincie Groningen (Tynaarlo ligt in Drenthe) waren koppelingen nodig omdat daar de achterstand op de taakstelling groot was (Berends et. al. 2020).

Bijdrage van regionale plaatsing aan vroegtijdige integratie en participatie

Regionale plaatsing wordt vaak gezien als voorwaarde om vroegtijdig te kunnen starten met het proces van integratie en participatie (vanuit de gemeente). Zo benoemen de beleidsonderzoekers in hun evaluatie van de Kansrijke Koppeling het belang van huisvesting in de regio van uitplaatsing (Sax et. al. 2019 in Berends et. al., 2020). Indien men bij de regionale plaatsing rekening houdt met de aansluiting van de kenmerken van de vergunninghouder bij de regionale arbeidsmarkt, dan kan dit hun kans op een baan verhogen (Gerritsen et. al. 2018). Nu gemeenten onder de Wet inburgering 2021 vanaf dag 1 de

regie hebben en de ambitie om zo vroeg mogelijk te starten met begeleiding en inburgering is het belang van regionale plaatsing nog groter geworden (Significant, 2022), helemaal nu vergunninghouders lang (gemiddeld 5 à 6 maanden) moeten wachten op een woning in de gemeente.

Sax et. al (2019) tonen echter aan dat de regionale plaatsing onvoldoende gerealiseerd werd. Ook zijn de gevolgen daarvan onvoldoende zichtbaar. De onderzoekers constateren dat de ongelijke manier waarop de azc's door Nederland zijn verspreid³⁸, vaak niet goed uitpakt voor het proces van integratie en participatie van de vergunninghouders. De afstanden tussen azc en de uitplaatsingsregio blijken te groot. Hierdoor is er geen contact tussen het azc en de gemeente waaraan de vergunninghouder gekoppeld is en de vergunninghouder oriënteert zich op een toekomst in de buurt van het azc, niet in de doelgemeente en bouwt een lokaal netwerk op dat vervolgens weer opgegeven moet worden (Sax et. al., pp 10).

Gemeenten zelf benoemen in de KIS-Monitor 'Vluchtelingen aan het Werk' dat het beste moment om te starten met arbeidstoeleiding vanuit de gemeente het moment is waarop de vergunninghouder gekoppeld wordt aan de gemeente, en nog in een azc woont (Razenberg & De Gruijter, 2016), en ook onder de Wet inburgering 2021 wil de meerderheid starten met begeleiding op het moment dat de vergunninghouder nog in het azc woont (Razenberg et. al. 2022). In de praktijk lukt dit echter in slechts negen procent van de gemeenten (De Gruijter et. al 2021). Gemeenten geven aan dat dit komt omdat de vergunninghouder in een azc ver weg woont. Een andere reden die gemeenten noemen is dat de aan de gemeente gekoppelde vergunninghouders in veel verscheidene azc's wonen. Het blijkt voor gemeenten een logistieke uitdaging om met veel verschillende azc's afspraken te moeten maken (Razenberg et. al. 2018).

³⁸ Veel azc's liggen in dun bevolkte gebieden terwijl de taakstelling gebaseerd is op inwoneraantal, en dichtbevolkte gebieden dus meer vergunninghouders dienen te huisvesten dan dun bevolkte gebieden.

Er zijn om bovengenoemde redenen weinig ervaringen met vroegtijdige start van de begeleiding door de gemeente. Zelfs in de gemeente Amsterdam, die vroege activering in het azc in haar aanpak heeft verwerkt, lukte het de afgelopen jaren slechts mondjesmaat om al in het azc te starten. Binnen de Amsterdamse aanpak statushouders, is het gelukt om een op de tien vergunninghouders (onder de Wi2013) al in het azc te laten begeleiden door een klantregisseur van de gemeente. Bovengenoemde praktische belemmeringen liggen hieraan ten grondslag en daarnaast speelt een rol dat, onder de Wi2013, vergunninghouders in de azc-fase niet verplicht zijn deel te nemen aan de begeleiding (Oostveen et. al. 2019). In november 2021 is de gemeente Amsterdam een pilot gestart, specifiek gericht op de vroegtijdige start. De gemeente Amsterdam en het COA hebben hiervoor hun procesafspraken gewijzigd: waar vergunninghouders voorheen pas na afronding van de Voorinburgering in zicht kwamen bij de gemeente, pakt de gemeente nu vanaf vergunningverlening de regie. Uit deze pilot is gebleken dat voor de vergunninghouders die in het azc in Amsterdam verblijven een vroege start van de brede intake en het inburgeringstraject in veel gevallen mogelijk was. Ook vergunninghouders die in een ander azc verbleven zijn gestart, bijvoorbeeld door online deel te nemen aan bijeenkomsten. Het is uitdagend gebleken deze groep goed in beeld te houden bij klantregisseurs, omdat er geen/minder fysieke afspraken zijn (Significant, 2022).

Vroegtijdige integratie en participatie en de doorgaande lijn

Activering en participatie starten in het AZC

In 2013 concludeerde de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken dat het langdurig verblijf op een azc, leidt tot passiviteit en dat het – naarmate het verblijf in de opvanglocatie langer duurt – steeds moeilijker wordt mensen weer in beweging te krijgen. De asielzoekers en vergunninghouders ervaren hun verblijf in de opvang als verloren tijd en zijn op een gegeven moment niet langer in staat na te denken over mogelijkheden om verandering in hun situatie

te brengen', aldus de onderzoekers (ACVZ, 2019, pp. 9). De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) deed in 2015 een dringende oproep om deze tijd in het azc niet verloren te laten gaan, maar in te zetten op vroege integratie (Engbersen et. al. 2015; Gerritsen et. al., 2018). Net als de ACVZ adviseert ook de WRR om bewoners van het azc te faciliteren en al activiteiten te ontplooiën die gunstig zijn voor hun participatie. Bewoners zelf geven aan dat zij een nadrukkelijke wens hebben om activeringsactiviteiten buiten de opvanglocatie te ontplooiën: zij willen kennismaken met de Nederlandse samenleving en hiertoe ook betekenisvolle relaties aangaan met Nederlanders (De Gruijter en Razenberg, 2017). Het opbouwen van deze contacten kan kansen op werk vergroten, maar het blijkt moeilijk om de contacten te leggen (Van den Enden et. al., 2018). Vrijwilligerswerk en andere participatie-activiteiten kunnen voor azc-bewoners als katalysator werken voor participatie en integratie, o.a. omdat zij daardoor kans hebben om een netwerk op te bouwen en Nederlands te leren (Bakker et. al. 2018).

Ook kan het doen van betekenisvolle activiteiten (gericht op sociale participatie en integratie) in een vroegtijdig stadium bijdragen aan de verbetering van de psychische gezondheid van vergunninghouders (Van Berkum et al., 2016 & Tinnemans et al., 2021). Vrijwilligerswerk (met name vrijwilligerswerk buiten het azc) door vergunninghouders die nog in een azc wonen, draagt ertoe bij dat zij zich beter voelen. Ook heeft de interactie met Nederlanders een positief effect.

De gemeente Amsterdam voerde eind 2021 een pilot 'vroege start azc' uit. De resultaten van deze pilot wijzen uit dat de vroege kennismaking met de gemeente hen toekomstperspectief biedt. Ook komt uit het onderzoek dat vergunninghouders uit zichzelf niet snel geneigd zijn te starten met inburgerings- of participatieactiviteiten. Het is daarom belangrijk dat klantregisseurs motiveringsvaardigheden hebben, aldus de onderzoekers (Significant, 2022).

Vroegtijdige kennismaking met de gemeente, creëren doorgaande lijn en warme overdracht

Per 1 augustus 2018 is eerder een pilot gestart voor vergunninghouders en kansrijke asielzoekers in de gemeente Tynaarlo (TuVo 2.0). De TuVo 2.0 pilot betreft kleinschalige opvang in de buurt van gemeenten die deze vergunninghouders zullen gaan huisvesten. In de pilot Tynaarlo was het plan om een doorlopende lijn in de begeleiding van vergunninghouders van opvang naar de gemeenten te realiseren. Hierbij wordt ingezet op het vroegtijdig kennismaken met de gemeente van uitplaatsing door het organiseren van gemeentebezoeken en door het realiseren van een warme overdracht vanuit de TuVo naar de gemeente (Berends et. al, pp36). In de praktijk is dit niet van de grond gekomen. De gemeente maakte in de praktijk pas kennis met de vergunninghouder na huisvesting in de gemeente. Een van de redenen daarvoor is dat de afstand tot de TuVo door de gemeenten toch als te groot werd gezien. Daarnaast was er onvoldoende sprake van een warme overdracht tussen het COA en de gemeente, o.a. omdat de TuVo niet met het TVS werkte. Berends et. al concluderen dat de opvanglocatie de gemeente eerder kan betrekken en dat gemeenten, zeker in het kader van de nieuwe Wet inburgering waarin zij de regie over inburgering krijgen, al eerder contact kunnen opnemen met de aan hen gekoppelde vergunninghouders op de TuVo. Een coördinator/klantregisseur die een vergunninghouder gedurende het gehele traject volgt kan bijdragen aan het creëren van een doorlopende lijn vanuit de TuVo naar de gemeente (Berends et. al 2020 pp 40).

Bakker et. al deden in 2020 onderzoek naar de voorinburgering en de mate waarin de voorinburgering voorbereidt op de inburgering in de gemeente. Het programma 'Voorbereiding op de inburgering' bereidt asielstatushouders voor op het wonen en leven in de gemeente. Dit gebeurt door middel van Nederlandse taallessen, het voorzien van (basale) kennis over de Nederlandse maatschappij en arbeidsmarkt en persoonlijke begeleiding. De onderzoekers komen tot de conclusie dat de voorinburgering en de reguliere inburgering

beperkt op elkaar aansluiten, en dat er beperkt sprake is van een inhoudelijke doorgaande lijn: de voorinburgering staat grotendeels los van het inburgeringstraject. Herhaling van informatie is belangrijk om informatie te doen landen, dit werkt het beste als er een koppeling is van de opgedane kennis met de praktijk. Ook De Gruijter et. al. (2021) concluderen dat herhaling van informatie gewaardeerd wordt (in dit geval door vrouwelijke vergunninghouders en gezinsmigranten binnen pilots rond arbeidstoeleiding van deze groep), en dat de informatie het beste beklijft als de deelnemers er direct zelf mee aan de slag gaan/het kunnen toepassen in de praktijk.

Gemeenten zouden willen dat de informatievoorziening (vanuit de verschillende organisaties) beter op elkaar is afgestemd en dat vergunninghouders in het azc al een realistischer beeld krijgen van hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt, aldus Bakker et. al. (2020). Ook geven NT2-docenten van het COA als NT2-docenten uit de reguliere inburgering aan dat er winst te behalen is in het overdragen van informatie over de taalverwerving van vergunninghouders: deze informatie komt nu niet bij de NT2-docenten in de reguliere inburgering terecht.

Uit het onderzoek van Bakker et. al. (2020) bleek dat er nog nauwelijks sprake is van een warme overdracht, in de vorm van persoonlijk contact (telefonisch of face-to-face) tussen casemanagers van het COA en klantregisseurs van gemeenten. Wel stuurt het COA in de meeste gevallen het klantprofiel van de vergunninghouders via het TVS naar de gemeente toe. Casemanagers van het azc geven aan dat zij graag meer contextinformatie zouden willen overdragen, maar niet weten bij wie in de gemeente ze hiervoor terecht kunnen. Gemeenten in het onderzoek geven aan dat zij weinig behoefte hebben aan aanvullende informatie, en nemen hier nauwelijks initiatief voor. In de Monitor Gemeentelijk Beleid Arbeidstoeleiding Vergunninghouders 2016 (Razenberg & De Gruijter) gaven gemeenten aan dat zij zichzelf het meest geschikt achten om informatie ten bate van arbeidstoeleiding van vergunninghouders te verzamelen.

In voorbereiding op de nieuwe inburgeringswet zijn hier wel wat verschuivingen in te zien. Uit het onderzoek van Bakker et. al. (2020) blijkt dat casemanagers participatie (van het COA) flink geïnvesteerd hebben om de samenwerking tussen COA en gemeenten verder te intensiveren, en gemeenten geven aan dat zij zich kunnen voorstellen dat meer informatie uitwisselen in de toekomst een meerwaarde kan opleveren voor een soepele overgang naar de gemeente. Uit de Monitor Gemeentelijk Beleid Arbeidstoeleiding Vergunninghouders 2020 (Razenberg & De Gruijter, 2020) blijkt dat dit al vaker gebeurt: in iets minder dan de helft van de gemeente is er een vorm van persoonlijk contact (zoals bellen, mailen, face-to-face contact) tussen de klantregisseur van de gemeente en de casemanager van het COA. Zo vindt in 17% van de gemeenten een drie- of vierpartijengesprek plaats (een gesprek tussen COA, de gemeente, de vergunninghouder en eventueel een maatschappelijke organisatie zoals VluchtelingenWerk). Bakker et. al. adviseren gemeenten en COA om met het oog op het nieuwe inburgeringsstelsel – waarin gemeenten de regie op de inburgering krijgen – om tijd te investeren in het maken van samenwerkingsafspraken. Dit komt in pilots (bijvoorbeeld in de VOI Pilot Brede Intake en PIP) al op gang, maar ook daar is er slechts mondjesmaat sprake van een warme overdracht (Zwanepol et. al. 2020).

Steeds meer gemeenten voeren – met het oog op de nieuwe inburgeringswet – een brede intake uit (Razenberg & De Gruijter, 2020). Gemeenten geven aan dat het goed leren kennen van de vergunninghouder van belang is om hem/haar goed te kunnen begeleiden richting arbeidsparticipatie. Ook de Regio Hart van Brabant is bezig met de activiteiten voor vroegtijdige ondersteuning van vergunninghouders in het kader van de voorbereidingen van de nieuwe inburgeringswet, zoals door middel van een vroegtijdige brede intake met als resultaat het PIP. Uit de tussenrapportage (Tinnemans et al., 2020) over Inburgering+ bleek dat de overdracht nog verbeterd kan worden, waar het gaat om informatieoverdracht in het kader van de warme overdracht tussen COA en (klantregisseurs van) de gemeente.

Verbeteren van de samenwerking

Onderlinge communicatie via persoonlijk contact is cruciaal om de samenwerking tussen betrokken professionals te doen slagen, concluderen Sax et. al (2019) in hun onderzoek naar de kansrijke koppeling. Dit moet op verschillende niveaus plaatsvinden en op alle overdrachtsmomenten in het proces. Bijvoorbeeld als de vergunninghouders van het AZC naar de gemeente verhuizen: uit het onderzoek blijkt dat onbegrip en frustratie op de loer liggen als informatie alleen digitaal (via TVS) wordt overgedragen, terwijl als er contact is tussen de casemanager van het COA en de klantregisseur van de gemeente het wederzijdse vertrouwen en begrip voor elkaars werk toenemen. In het onderzoek kwam naar voren dat samenwerking moeilijk tot stand komt als de afstand tussen azc en uitplaatsingsregio groot is. Dit belemmert niet alleen de samenwerking maar daarmee ook het toekomstperspectief van de vergunninghouder, aldus Sax et. al. (2019). Fysieke nabijheid daarentegen is positief voor de onderlinge relatie. Ten slotte noemen de onderzoekers dat een goede samenwerking baat heeft bij wederzijds begrip. Wat hierbij kan helpen is het besef dat de betrokken professionals weliswaar soms uiteenlopende prikkels of prioriteiten hebben, maar dat zij allen wel vanuit dezelfde bedoeling werken: het faciliteren van een eenvoudig en doelgericht proces voor vergunninghouders dat de integratie in de Nederlandse samenleving en arbeidsmarkt ten goede komt (Sax et. al. 2019, pp 9).

Bijlage 2: Geraadpleegde literatuur

ACVZ (2013). Verloren tijd. *Advies over dagbesteding in de opvang voor vreemdelingen*. Den Haag: ACVZ.

ACVZ & ROB (2022) Asielopvang uit de crisis. Advies 14 juni 2022. Den Haag: Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken en Raad voor het Openbaar Bestuur.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e Smets, P & 5.1.2e (2018).

Vrijwilligerswerk: stimulans voor tijdige participatie en integratie? *Monitor- en evaluatie onderzoek vrijwilligerswerk door asielzoekers en vergunninghouders die in de opvang verblijven*. Barneveld: Significant

5.1.2e Zwanepol, M, 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e (2020) Evaluatie programma voorbereiding op de inburgering. Utrecht: Significant Public

Berends 5.1.2e & 5.1.2e (2020) Procesevaluatie pilot Tynaarlo. Amsterdam: Regioplan.

5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e (2021) Evaluatie Pilots Veranderopgave Inburgering: vrouwelijke nareizigers en gezinsmigranten. Eindrapportage. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e (2015). Geen tijd verliezen: van opvang naar integratie van asielmigranten. WRR-Policy Brief 4. Den Haag: WRR

5.1.2e & Razenberg (2017) Nieuwe kansen voor vrijwilligerswerk. De inzet van vrijwilligers bij het COA. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

5.1.2e Kattenberg, M & 5.1.2e (2018). Regionale plaatsing vergunninghouders en kans op werk. Den Haag: CPB.

5.1.2e (2020). Brief over de taakstelling huisvesting vergunninghouders eerste helft 2021.

5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e (2019). Versnelde participatie en integratie van vluchtelingen: de Amsterdamse aanpak. Amsterdam: Regioplan.

Platform Opnieuw Thuis (2016). Handreiking huisvesting vergunninghouders.

Razenberg Nozema, N & Hootsen, M (2014). Evaluatieonderzoek Nieuwe Toewijzingsprocedure Vergunninghouders. Utrecht: Labyrinth.

Razenberg, I & De Gruijter, M (2016). Vluchtelingen aan het werk. Utrecht: KIS

Razenberg 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e (2018). Monitor gemeentelijk beleid en arbeidstoeleiding vluchtelingen 2018. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving

Razenberg & 5.1.2e (2020) Monitor gemeentelijk beleid arbeidstoeleiding vluchtelingen. Op weg naar een nieuw inburgeringsstelsel. Utrecht: KIS

Rigo (2016). Samenvatting onderzoek huisvesting Vergunninghouders. Amsterdam: Rigo

Sax, M., 5.1.2e & 5.1.2e (2019). De mens centraal? Onderzoek naar de kansrijke koppeling. Leiden, Nederland: De Beleidsonderzoekers.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e (2020) Monitoring en evaluatie pilot Inburgering+ in de regio Hart van Brabant. Tussenrapport (Verwey-Jonker Instituut, 2020).

5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e (2021) Successful elements in refugee support. Verwey-Jonker Instituut, 2021.

Significant (2022) Evaluatie: Pilot vroege start azc Een samenwerking tussen gemeente Amsterdam en COA landelijk.

Smits van Waesberghe & Razenberg (2016) De huisvesting van vergunninghouders. Een onderzoek naar het realiseren van de gemeentelijke taakstelling en de rol van versnellingsarrangementen. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e Booijnck, M. & 5.1.2e 5.1.2e (2018) Dossier. Wat werkt bij de arbeidsparticipatie van statushouders. Utrecht: KIS.

VNG (2012). Factsheet Nieuwe toewijzingsprocedure Huisvesting vergunninghouders vanaf 1 oktober 2012.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e (2020) Evaluatie VOI-Pilot Brede Intake en Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Utrecht: Significant Public.

COLOFON

Opdrachtgever Regio Hart van Brabant
Auteurs 5.1.2e MSc
5.1.2e 5.1.2e
Met medewerking van 5.1.2e MSc
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e MSc
Uitgave Verwey-Jonker Instituut
Kromme Nieuwegracht 6
3512 HG Utrecht
T 5.1.2e
E 5.1.2e@verwey-jonker.nl
I www.verwey-jonker.nl

De publicatie kan gedownload worden via onze website:
<http://www.verwey-jonker.nl>

ISBN 978-94-6409-200-4

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht, november 2022.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute. Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Beschrijving	Pagina('s)
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 48 56 58 59 60 64 65 79 106 107 108
